

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Έτος Ιδρύσεως 1964

Τρίτη Περίοδος

Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1996

Αριθμός Τεύχους 98-99

ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΕΛΕΟΥΣΑ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΥΚΚΟΥ

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

Έτος Ιδρύσεως 1964

Τρίτη Περίοδος

Αριθμός Τεύχους 98-99

Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1996

Ετήσια Συνδρομή £10

Διευθύνεται από Συντακτική Επιτροπή

5 CRAVEN HILL, LONDON W2

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

First Published 1964

November - December 1996

Third Period

No: 98- 99

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3. Πατριαρχική Απόδειξις επί τοις Χριστουγέννοις.
- 4-5. Εγκύκλιοι Χριστουγέννων
Σεβ. Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου.
6. Αρχιμ. Αθανασίου Κ. Θεοχάρους,
Η Εορτή της Βασιλόπιττας, βραχεία
προσφώνησις εν τω Παρεκκλησίω της
Ιεράς Αρχιεπισκοπής.
- 7-13. Σεβ. Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου,
Εκκλησία και Εκπαιδευτική Διακονία.
14. Χαιρετισμός του Δημάρχου Αθηναίων
κ. Αβραμοπούλου στα Εγκαίνια της
Εκθέσεως "Παγκόσμιος Ελληνισμός -
Οι Έλληνες στην Αγγλία".
15. Δρος Αντρέα Φυλακτού, Χαιρετισμός
κατά την έναρξη των μαθημάτων του
Επιμορφωτικού Ινστιτούτου
Δασκάλων Μ. Βρετανίας.
16. Αρχιμ. Ανθίμου Ελευθεριάδη,
Περί Ελπίδος.
17. Οικον. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα, Ένα
Σεμινάριο αφιερωμένο στη Νεολαία μας.
- 18-20. π. Γεωργίου Σούλου, Ο Άγιος
Θαυματουργός Σπυρίδων, Επίσκοπος
Τριμιθούιντος και Πολιούχος Κερκύρας.
- 20-21. π. Ανδρέα Μιχαηλίδη, Προσφώνηση
προς τον Σεβ. Αρχιεπίσκοπο
Θυατείρων κατά την χειροτονία του σε
Διάκονο και ακολούθως σε Πρεσβύτερο.
- 22-25. Χάρη Μεττή, Κύπρος, Οκτώβριος 1931.
25. Worldwide Hellenism: The Greeks in
England.
25. Recent Publications.
26. Angele A. Νομικού, "A Woman of
substance".
27. Patriarchal Message for the Feast of the
Nativity of Christ.
- 28-29. Archbishop Gregorios' Christmas
Encyclicals 1996.
- 30-32. Χρονικό Αρχιεπισκόπου Θυατείρων
και Μεγ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου.

Στιγμιότυπο από την Έκθεση που οργάνωσε ο Δήμαρχος Αθηναίων με θέμα "Οι Έλληνες στην Αγγλία". Στη φωτογραφία ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος, ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Αβραμόπουλος και η Αντιδήμαρχος κ. Ευαγγελίδου. Η Έκθεση άρχισε στις 6 Δεκεμβρίου 1996 και τελείωσε στις 18 Ιανουαρίου 1997.

ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ

ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ 1996

Προς τους Ευλαβεστάτους Ιερείς και Διακόνους, τους Αξιοτίμους Προέδρους και τα Μέλη των Επιτροπών των Εκκλησιών, των Βοηθητικών Αδελφοτήτων και των Σχολικών Επιτροπών των Κοινοτήτων και το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας.

Αγαπητοί,

Ήλθαν και πάλι τα Χριστούγεννα για να μας γεμίσουν χαρά και ιερή ελπίδα για τη θεία αγάπη και φιλανθρωπία, η οποία πλουσιοπάροχα μίληκε στην ιστορία και τη ζωή μας με το πρόσωπο του σαρκωμένου Χριστού. Από τότε που ακούστηκε στην ιερή πόλιν της Βηθλεέμ ο αγγελικός ύμνος "δόξα Θεώ εν υψίστοις, ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία", διαιρέθηκε η ιστορία του ανθρωπίνου γένους σε προχριστιανική και μεταχριστιανική. Η ιστορία πριν από το Χριστό είναι γεμάτη από τα κακά της ειδωλολατρείας, της δεισιδαιμονίας και της μαγείας, στοιχεία τα οποία φανερώνουν τη σύγχυση και την αδημονία του προχριστιανικού κόσμου. Όμως και τότε ο Θεός δεν αφήκε τον εαυτό του αμάρτυρο. Έστειλε σε κάθε γένεα ανθρώπους σοφούς και επιστήμονες, οι οποίοι με την προφητική τους ενόραση και τη χάρη κράτησαν αναμμένη την πίστη στον ένα αληθινό και Άγιο Θεό. Γι' αυτό και παρ'όλες τις κατά καιρούς σκοτεινές σελίδες της ανθρώπινης ζωής και προχριστιανικής ιστορίας, εν τούτοις παρέμεινε αναμμένη η έφεση και η προσδοκία της μυστικής και έντονης παρουσίας του ενός αληθινού Θεού. Αυτή την προσδοκία εκφράζει ο Απόστολος Παύλος γράφοντας προς τους Χριστιανούς της Γαλατίας: "Ότε δε ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, εξapéστειλεν ο Θεός τον υιόν αυτού, γενόμενον εκ γυναικός, γενόμενον υπό νόμον, ίνα τους υπό νόμον εξαγοράση, ίνα την υιοθεσίαν απολάβωμεν (γαλ. κεφ. Δ' 4-5).

Βρισκόμαστε στο κατώφλι του τέλους της δεύτερης χιλιετηρίδος της Χριστιανικής ιστορίας και παράδοσης. Οι Χριστιανοί όλης της υφής προετοιμάζονται και προγραμματίζουν να εορτάσουν μεγαλόπρεπα το ιστορικό τούτο γεγονός. Μελετούν τρόπους και προβληματίζονται πώς να επιστήνουν και να σφραγίσουν την ιστορία της δεύτερης χιλιετηρίδος από τότε που μίληκε στη ζωή μας ο Ιησούς Χριστός σαρκοφορημένος για ν' αποκαλύψει σ' όλη τη Δημιουργία την θεία αγάπη και φιλανθρωπία. Αλλά για τους Χριστιανούς η επέτειος των Χριστουγέννων είναι και θα παραμείνει ένας σταθμός πνευματικής χαράς και ανανέωσης. Όλοι έχουμε εστραμμένα νοερά τα μάτια της ψυχής μας προς την Βηθλεέμ, στην ιερή εκείνη πόλη, στην οποία γεννήθηκε ο Χριστός. Από τότε άλλαξε η ζωή του κόσμου. Ο Χριστός είναι η καρδιά όλης της Δημιουργίας. Γι' αυτό και έγινε άνθρωπος για να αγιάζει, να σώζει, ν' ανεβάζει τα δημιουργήματά του, αλλά και να διαβεβαιώνει ες αεί την ασύγχυτη και αιώνια ένωση και σχέση του με το ανθρωπινό γένος. Ο Ιερός Ευαγγελιστής Ιωάννης χαρακτηριστικά μας διδάσκει: "ο λόγος σάρξ εγένετο και σκήνωσεν εν ημίν και εθεασάμεθα την δόξαν αυτού, δόξαν ως μονογενούς παρά πατρός, πλήρης χάριτος και αληθείας" (Ιωάν. κεφ. Α' 14). Αυτή είναι η δόξα και η τιμή του ανθρώπου σαν προσώπου με το οποίο ενώθηκε αιώνια ο ενανθρωπήσας υιός του Θεού, ο Εμμανουήλ.

Αυτή την ουσιαστική και αμετάθετη σχέση του Θεού με τον άνθρωπο επραγματοποίησεν ο ίδιος ο Θεός με το πρόσωπο του μονογενούς του Υιού μέσα στα όρια του χρόνου προκειμένου να αποκαταστήσει τη διάσταση και να φέρει την ειρήνη. Όπως χαρακτηριστικά μας αναφέρει και πάλιν ο θείος Παύλος: "και ελθών ευηγγελίσαστο ειρήνην ημίν τοις εγγύς και τοις μακράν". Ο δε ποιητής της Εκκλησίας, για να εξάρει το γεγονός, γράφει: "Δεύτε αγαλλιασώμεθα τω Κυρίω το παρόν μυστήριον εκδηγούμενοι το μεστόιχον του φραγμού διαέλυσται, η φλογίνη ρομφαία, τα νώτα δίδωσι και τα χερουβείμ παραχωρεί του ξύλου της ζωής". Και αλλού λέγει: "του Κυρίου Ιησού γεννηθέντος εκ της Αγίας Παρθένου πεφωτίσται τα σύμπαντα: ότι Θεός εν σαρκί εφάνη, σωτήρ των ψυχών ημών".

Γιαυτό και η Εκκλησία αδιάκοπα διαφυλάττει την παράδοση των Χριστουγέννων και με ευλάβεια και φόβο Θεού και με χαρά μεγάλη κάθε χρόνο περίλαμπα εορτάζει και πανηγυρίζει το Γεγονός. Ανανεώνει την κοινωνική και πολιτιστική της ζωή και ανασυντάσσει τους ιερούς θεσμούς της οικογένειας, της λατρείας και δοξολογίας και πίστεως του Τριαδικού Θεού για τη μεγάλη χαρά και την ιερή αποκάλυψη που έφερε ο Θεάνθρωπος Χριστός στην Οικουμένη.

Γιαυτό, αγαπητοί αδελφοί, να επαναλάβουμε τους λόγους του υμνωδού της Εκκλησίας: "τι σοι προσενέγκωμεν, Χριστέ, ότι ώφθης επί γης ως άνθρωπος δι' ημάς; έκαστον γαρ των υπό σου γενομένων κτισμάτων, την ευχαριστίαν σοι προσάγει οι άγγελοι τον ύμνον, οι ουρανοί τον αστέρα, οι Μάγοι τα δώρα, οι Ποιμένες το θάυμα, η γη το σπήλαιον, η έρημος την φάτιν, ημείς δε Μητέρα Παρθένον ο προ αιώνων Θεός, ελέησον ημάς". Να εργαζόμαστε για την επικράτηση της Χριστιανικής ιδεολογίας και πίστεως στον κόσμο και τη βαθύτερη γνώριμία του συγχρόνου ανθρώπου με τον σαρκωθέντα Χριστό.

Τον επόμενο χρόνο η Ιερά Αρχιεπισκοπή συμπληρώνει 75 χρόνια ιστορικής ζωής. Το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο το 1922 ίδρυσε την Ιερά Μητρόπολη Θυατείρων και Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης (όπως τότε ονομάζετο) με έδρα το Λονδίνο για να εξυπηρετήσει το Ορθόδοξο Ποίμνιο που ήταν διασκορπισμένο στη Μ. Βρετανία και στην Κεντρική και τη Δυτική Ευρώπη. Στα 75 χρόνια που πέρασαν ο Άγιος Θεός ευλόγησε την Αρχιεπισκοπή και τους πιστούς της. Τότε υπήρχαν στη Μ. Βρετανία 4 Εκκλησίες Ελληνορθόδοξες, σήμερα υπάρχουν 104. Τότε υπήρχαν μερικές μόνον χιλιάδες πιστοί. Σήμερα υπάρχουν πολλές δεκάδες χιλιάδες οι οποίοι είναι διασκορπισμένοι σ' όλο το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία και Μάλτα. Γιαυτό να προετοιμαστούμε να εορτάσουμε όλοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί το γεγονός τούτο και να παρακαλέσουμε το Νεογέννητο Χριστό να φωτίσει και να καθοδηγήι μικρούς και μεγάλους.

Η Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας μαζί με το Χριστεπώνυμο Πλήρωμά της διακηρύσσει το Ευαγγέλιο των Χριστουγέννων, διατηρεί και διαφυλάττει το μυστήριο της ενανθρώπισης του Χριστού, ο οποίος μίληκε στην ιστορία σαν "ο Άρχων της ειρήνης και πατήρ του μέλλοντος αιώνας" και μας διαβεβαιώνει ότι "μεθ' ημών ο Θεός γνώτε έθνη και ηττάσθε ότι μεθ' ημών ο Θεός".

Καλούμαστε, λοιπόν, αγαπητοί Ομογενείς και ομόπιστοι, να καταφύγουμε στους Ιερούς Ναούς, να λατρεύσουμε και να προσκυνήσουμε το Θείο Βρέφος. Να ετοιμαστούμε να κοινωνήσουμε των Αχράντων και ζωοποιών του Χριστού Μυστηρίων. Να προσευχηθούμε και να φιλανθρωπεύσουμε για τους φτωχούς, τους αιχμαλώτους, τους δούλους, τους φυλακισμένους, τους αδυνάτους, τους εμπερίστατους και όλους εκείνους οι οποίοι έχουν την ανάγκη της θείας αντιλήψεως και βοηθείας. Να προσευχηθούμε για τους Άρχοντες και το Λαό του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ελλάδος και της Κύπρου και όλου του κόσμου για να σέβωνται και να ακολουθούν και να προστατεύουν το Κήρυγμα των Χριστουγέννων και να γίνουν κήρυκες της ειρήνης και φιλανθρωπίας του Χριστού.

Προσεύχομαι για όλους σας, και από του Ιερού θυσιαστηρίου παρακαλώ τον Κύριο όπως εν υγεία και χαρά και ευχαριστία πολλή διέλθετε τις Άγιες αυτές μέρες προσδοκώντες με ιερές ελπίδες την ανατολή του Νέου Έτους 1997. Και διατελώ μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και ευχών.

Προς τους Ευλαβεστάτους Ιερείς και Διακόνους, τους Αξιοτίτους Προέδρους και τα Μέλη των Επιτροπών των Εκκλησιών, των Βοηθητικών Αδελφοτήτων και των Σχολικών Επιτροπών των Κοινοτήτων και το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας.

*Χάρις και έλεος από του Κυρίου και Σωτήρος ημών
Ιησού Χριστού της χαράς και της ελπίδος του κόσμου.*

Αγαπητοί μας αδελφοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί,

Από την Παρασκευή, 15 Νοεμβρίου, εορτή των Αγίων Ομολογητών Ουρία Σαμμωνά και Αβίβου, μπαίνουμε στην περίοδο της Νηστείας των Χριστουγέννων. Η Μάνα Εκκλησία μας υπενθυμίζει τη θεία φιλανθρωπία και την αγάπη, η οποία αποκαλύφθηκε με την ενανθρώπηση και τον ερχομό του Θεανθρώπου Χριστού στον κόσμο σε σώμα και μορφή ανθρώπου.

Η Εκκλησία, σαν θεματοφύλακας του Μηνύματος της Χριστιανικής Παραδόσεως και διδασκαλίας, συνεχώς καλεί τα παιδιά της να ανανεώνουν τη σχέση τους με το Δημιουργό τους και να την εμπλουτίζουν με τη βαθειά τους πίστη και την αληθινή λατρεία, η οποία σαν θυμίαμα και πνευματική ευωδία μεταβαίνει στον θρόνο του Αγίου Θεού και γίνεται δεκτή από το έλεος και την ευσιχαχνία του. Γι' αυτό τούτη η περίοδος είναι καιρός ιερής προετοιμασίας και ασκήσεως. Η Εκκλησία όρισε νηστεία υλική και πνευματική. Μας προσκαλεί σε εκτενή προσευχή, άσκηση της αρετής και περισυλλογή κατά Θεό, τα οποία είναι στοιχεία γνήσιας και αγνής θρησκευτικότητας και καρπός της δωρεάς και της χάριτος του Αγίου Πνεύματος.

Η πίστη μας στο Δεσπότη Χριστό δεν πρέπει να είναι θεωρητική και νεφελώδης. Πρέπει να είναι πνευματική, καθαρή και αμιάνη και να σχετίζεται, να μαρτυρείται και να καταξιώνεται με την καθημερινή μας ζωή και πολιτεία. Να κατευθύνει και να παντρεύει τις σχέσεις μας με το Θεό και με τους ανθρώπους.

Σήμερα στη Μεγάλη Βρετανία γίνεται πολύς λόγος για την προστασία της οικογενείας και την καλλιέργεια των βασικών ηθικών αρχών που διδάσκει το Ευαγγέλιο και η Εκκλησία για δυο χιλιάδες τώρα χρόνια. Διαπιστώνεται ότι ο σύγχρονος άνθρωπος, και προ πάντων η Νεολαία είναι συγχυσμένοι πνευματικά και ηθικά. Δεν ξέρουν τα βασικά στοιχεία της πίστεως, περιφρονούν τις Δέκα Εντολές, τις οποίες ο Χριστός έδιδε και φανέρωσε και κατοχύρωσε με την αυθεντία και τη διδασκαλία της αγάπης και της συγγνώμης και της θυσίας και επεσφράγισε με το παράδειγμά του, όπως μας διδάσκει ο θείος Παύλος: "αποθέσθαι υμάς κατά την προτέραν αναστροφήν τον παλαιόν άνθρωπον τον φθειρόμενον κατά τας επιθυμίας της απάτης, ανανεούσθαι δε τω πνεύματι του νοός υμών και ενδύσασθαι τον καινόν άνθρωπον τον κατά Θεόν κτισθέντα εν δικαιοσύνη και οσιότητι της αληθείας". (Εφεσ. κεφ. Δ' 22-24). Να αποβάλουμε από πάνω και από μέσα μας τον αμαρτωλό και ξεπεσμένο άνθρωπο και να ντυθούμε το νέο άνθρωπο που ο Θεός έπλασε κατ' εικόνα και ομοίωσή του. Αυτό είναι το μήνυμα τούτων των ημερών. Να δείξουμε περισσότερο σεβασμό και αγάπη στον άνθρωπο κάθε τάξεως, ηλικίας, ομολογίας και πίστεως. Γιατί και γι' αυτόν ήλθε ο Χριστός στον κόσμο, για να τον σώσει και να τον ανεβάσει στους ουρανούς. Αυτά μελετούν οι Χριστιανοί και σκέπτονται σοβαρά με την επικείμενη επέτειο της δευτέρας χιλιετηρίδος Χριστιανικής πίστεως και ιστορίας. Να ετοιμασούμε όλοι ανάλογα και να ανασυντάξουμε τη ζωή μας μέσα στα πλαίσια της χριστιανικής ιδεολογίας και πίστεως.

Και επειδή κι εμείς όλοι είμαστε μέλη της Βρετανικής Κοινωνίας, θα πρέπει να μελετήσουμε τον εαυτό μας. Να βαθμετρήσουμε το είναι μας. Να εξετάσουμε σε τι φταιζαμε, σε τι μείναμε πίσω, ή δεν εκάναμε για να βοηθήσουμε τα παιδιά μας, την Κοινωνία μας, τους συνανθρώπους μας. Καλούμαστε να αναλάβουμε ιερή ειρηνική πνευματική σταυροφορία για να διαφωτίσουμε εαυτούς και αλλήλους για τις μεγάλες αξίες και τις αρετές της ζωής που διδάσκει η Χριστιανισμός, η Εκκλησία, η οικογένεια και η παράδοσή μας.

Εάν κανείς θα ήθελε να παραθέσει μερικές από τις αιωνόβιες αυτές αρετές που πρέπει να κοσμούν τον άνθρωπο, θα επεσήμανε τις πιο κάτω: Αγάπη προς το Θεό με όλη την ψυχή, με όλη τη δύναμη και με όλη την καρδιά μας. Να αγαπούμε τους συνανθρώπους μας σαν τον εαυτό μας και να είμαστε έτοιμοι να κάνουμε θυσίες για τους άλλους. Να συγχωρούμε και να ταπεινώνμαστε μπροστά σε φίλους και εχθρούς μας. Να δείχνουμε σεβασμό προς τους Γονείς, τους Γέροντες, τους μεγαλύτερους, τις Αρχές και τις Εξουσίες οι οποίες έχουν την ευθύνη για την ασφάλεια, την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, την πρόοδο και την κατά κόσμον ευτυχία του ανθρωπίνου Γένους, του οποίου είμαστε και μεις μέλη και συνδημιουργοί και συνεργάτες των καλών έργων. Ειδικότερα εμείς οι μεγαλύτεροι καλούμαστε να βοηθήσουμε τα παιδιά να έχουν πειθαρχία και αυτοσυγκράτηση να οβελώνται τα θεία, να εκκλησιαζώνται, να πιστεύουν, να προσεύχονται, να κοινωνούν και να εμπιστεύονται τη ζωή τους στο Θεό, τον Πατέρα και Δημιουργό του ορατού και αοράτου κόσμου, τον οποίο όλοι μας χαιρόμαστε και απολαμβάνουμε με τόσο χάρη και τόσο πλουσιοπάροχα.

Τα γεγονότα που προετοιμάζομαστε να εορτάσουμε ύστερα από 40 μέρες, έφεραν στον κόσμο αυτές τις ιερές πνευματικές δυνάμεις. Έγιναν το άλφτ της γης. Είναι το ιερό προζύμι με το οποίο ζυμώνεται η κοινωνία και έτσι μπορεί να ανανεώνεται για να ξεπεράσει τον εαυτό της. Να νικήσει τις δυνάμεις του κακού, να καταπατήσει τους δαίμονες και την εμπερίστατη αμαρτία, η οποία γεννά την απογοήτευση, τον θάνατο και την φθορά, την οποία ο Χριστός με την ενανθρώπηση, τη διδασκαλία, το Πάθος και την Ανάστασή του ήλθε να καταργήσει και να χαρίσει στο Ανθρώπινο Γένος μια νέα ζωή και ελπίδα. Μια ζωή που συνταυτίζεται με τη χαρά, την αθανασία, την αιωνιότητα, την ελπίδα και τις πανανθρώπινες αξίες που ενεφύσησε ο Δημιουργός στους πρωτοπλάστους, ο δε Χριστός με την σάρκωσή του ήλθε να επιβεβαιώσει και να υπενθυμίσει σε μας τους ανθρώπους τη θεία Μνήμη και την αιώνια Πρόνοια και Αγάπη. Πολύ παρυσιατικά μας παραγγέλλει ο θείος Παύλος: "περιπατήσαι υμάς αξίως του Κυρίου εις πάσαν αρεσκείαν, εν παντί έργω αγαθῷ καρποφορούντες και αυξανόμενοι εις την επίγνωσιν του Θεού, εν πάσει δυνάμει δυναμούμενοι κατά το κράτος της δόξης αυτού εις πάσαν υπομονήν και μακροθυμίαν, μετά χαράς ευχαριστούντες τῷ Θεῷ και πατρὶ τῷ ικανῶσαντι ἡμᾶς εις τὴν μερίδα τὴν κλήρου τῶν αγίων ἐν τῷ φωτί, ὡς ἐρρῶσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἀφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν" (Κολ. κεφ. Α' 10-16).

Γι' αυτό, αγαπητοί μου αδελφοί και ομόπιστοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, απευθύνω τούτο το γράμμα για να σας υπενθυμίσω την αγάπη του Θεού προς τα πλάσματά του και να σας καλέσω πατρικά όλους να προετοιμαστείτε να δεχθείτε τον Χριστό "γενόμενον εκ γυναικός, γενόμενον υπό νόμον, ίνα τους υπό νόμον εξαγοράσει, ίνα την υιοθεσίαν (όλοι οι άνθρωποι) απολάβωμεν" (Γαλάτ. κεφ. Δ' 5). Είμαι βέβαιος ότι όλοι και ο καθένας ξεχωριστά θα προετοιμαστείτε πνευματικά, ηθικά, μυστικά και κατά Θεόν για να υποδεχθείτε τον Ιησούν Χριστόν σαν "βρέφος κείμενον εν φάτνῃ", ο οποίος "λαθὼν ἐτέχθη υπό τὸ σπήλαιον" για να φέρει στον κόσμο τα Ευαγγέλια της χαράς, της ελπίδας και της αγάπης και της ευδοκίας του Θεού στο Γένος των ανθρώπων.

Προσεύχομαι όπως εν υγεία διέλθετε το διάστημα τούτο μέχρι τα Άγια Χριστούγεννα και διατελώ μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και ευχών.

Νοέμβριος 1996

Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΩ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

(Βραχεία προσφώνησης του Πρωτοσυγγέλλου Αρχιμ. Αθανασίου Κ. Θεοχάρους κατά την ευλογίαν και κοπήν της Βασιλοπιττας εν τω Παρεκκλήσιω του Ευαγγελισμού της Αρχιεπισκοπής, τη 31η Δεκεμβρίου 1996).

Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα, Θεοφιλέστατοι, Ευλαβέστατοι αδελφοί Μέλη του ευαγούς Κλήρου, Εντιμολογιώτατοι Αρχόντες Οφφικιάλοι της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, Εντιμολογιώτατε Αρχον και Πρόεδρε των Ελληνορθοδόξων Κοινοτήτων και του περικαλλούς τούτου Παρεκκλησίου, Αξιότιμοι Κύριοι Πρόεδροι και Μέλη των ευλογημένων Κοινοτήτων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, Ερίτιμοι Κύριοι Πρόεδροι και Μέλη των Βοηθητικών Αδελφοτήτων, Αξιότιμοι Κύριοι Πρόεδροι και Μέλη των Σχολικών Εφορειών, Ελλόγιμοι Εκπαιδευτικοί των Ομογενειακών Εκπαιδευτηρίων, Λοιποί κύριοι Πρόεδροι και Μέλη Ευαγών Ιδρυμάτων και άλλων Ομογενειακών Οργανώσεων τε και Συλλόγων και έτεροι εκλεκτοί Ομογενείς, Ιεροψάλται, Αντιπρόσωποι του Τύπου, Λαέ του Θεού ευλογημένε,

“Δεύτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν” τω μόνω σοφώ και αληθινώ Θεώ ημών, “τω ζώντι εις τους αιώνας των αιώνων, ός έκτισε τον ουρανόν και τα εν αυτώ και την γην και τα εν αυτή και την θάλασσαν και τα εν αυτή.” (Απολ. ι.6), ως Ιωάννης ο Θεολόγος και της αγάπης μαθήτης φθέγγεται.

Επί τω πέρατι του λήγοντος έτους πάρεσμεν αυ, ως εϊθισται, εν τω οίκω του Θεού, εν τω του Ευαγγελισμού παρεκκλήσιω, ένθα άδεται και διακηρύσσεται “της σωτηρίας ημών το κεφάλαιον”. Πάρεσμεν, ως ταπεινοί διάκονοι και πιστοί οικονόμοι του μυστηρίου της απολυτρώσεως του ανθρωπίνου γένους, ίνα εορτίως κατενοδώσωμεν τον παριπεύοντα ενιαυτόν, τον 1996^ο, και προς τον επιτέλλοντα νέον τοιοούτον, τον 1997ον, εν συνειδήσει καλή και αγαθή προσβλέψωμεν.

Δεσθώμεν ουν του Κυρίου ίνα τη αυτού θεία ευδοκία και πλουσία χάριτι και φιλανθρωπία σχώμεν τον νέον ενιαυτόν ευλογημένον και ευδόκιμον εν έργοις καλοίς τε και αγαθοίς και μεστόν πλουσίαν δωρεών, άνωθεν κατερχομένων.

Επιτραπήτω μοι δε νυν ίνα ειπω ότι ο νέος ενιαυτός άρχεται και καταγράφεται εν τοις δέλτοις της Ιστορίας ως προνομίχους και ιστορικούς άμα, διά την καθ’ ημάς Ιεράν Αρχιεπισκοπήν και Εκκλησίαν. Ούτος έστι κομιστής της σφραγίδος της κατακλείσεως των τριών τετάρτων του αιώνος της υπάρξεως και παρουσίας, της δράσεως και προσφοράς της Βιβλικής τε και Ιεράς ταύτης Αρχιεπισκοπής, της ούσης και παρηκούσης εν ταις Βρετανικαίς Νήσοις.

Όθεν πάνυ δικαίως και λίαν προσφύως εόρτιοι εκδηλώσεις σχεδιάζονται και ιεράι τελείται κυοφορούνται ίνα η ζηλευτή αυτή θυγάτηρ του πανιέρου Οικουμενικού Όρθου, μετά του ευαγούς ποιμνίου αυτής, έλθη αντιπελαργούσα προς την γερασίαν Μητέρα Εκκλησίαν δια την ευεργεσίαν και τιμήν της ιδρύσεως και της ενταύθα μεταφευτέσεως αυτής, εν έτει σωτηριώ 1922ω, υπό του τότε μεγάλου οραματιστού της Εκκλησίας και Οικουμενικού Πατριάρχου, αιδιμού Μελετίου Δ΄ του Μεταξάκη.

Καλούμεθα δε τούιν πάντες, ίνα ομοθυμαδόν ευχαριστήσωμεν τον σωτήρι Θεώ διά την πλουσίαν ταύτην ευεργεσίαν. Γυμνήσωμεν Αυτόν δι’ οφειλετικής δοξολογίας και θαυσίλους ευχαριστίας, διά την άνωθεν ευλογίαν και πνευματικήν ευφορίαν άς απελάβομεν. Καλούμεθα ίνα χαριστήριους προσευχάς αναπέμψωμεν διά τε τα επιτελεσθέντα εν τω διαρρυσσάντι χρόνω της ζωής και τα εν τω κλίματι της Αρχιεπισκοπής ταύτης πραγματωθέντα.

Η Εκκλησία στοιχούσα τω λόγω της κεφαλής αυτής, ήτοι του Ιησού Χριστού, “πορευθέντες εις τον κόσμον άπαντα κηρύξατε το ευαγγέλιον πάση τη κτίσει” (Μάρκ. ιστ. 15), ηκολούθησε το εαυτής ποίμνιον εν τη φιλοξένη ταύτη γη, ίνα ως άλλη νοσσία σκεπήσιν αυτό, ποιμάνη και ποδηγετήσιν αυτή, εν τη εαυτού εγκαταστάσει.

Τα νυν χάριτι Θεού το κληρικών σώμα της Αρχιεπισκοπής υπερβαίνει, εν τω καθολικώ αυτού συνόλω, τα εκατόν πρόσωπα. Ταύτα πλαισιούν νέφος προθύμων εθελοντών προσφερόντων αενάως και παντοειδώς διά τας ανάγκας της Εκκλησίας. Το δε ευλογημένον αυτής ποιμνιον αριθμεί περί τας τριακοσίας χιλιάδας ψυχών.

Πάντες υμείς λατρεύομεν τω Θεώ τω εν Τριάδι και διακονούμεν εν τη Εκκλησία, έκαστος όση ημίν δυνάμει. Καθ’ ημέραν κοπιώμεν άχρις ού μορσθώη Χριστός εν ταις ψυχαίς του λογικού και εμπειπιστευμένου της Εκκλησίας

ποιμνίου.

Ενεργουμένη εκδηλόυται η αγάπη και ανύστακτον το ενδιαφέρον της Εκκλησίας παραμένει, διά το έργον της καταλλαγής και συμφιλιώσεως των ανθρωπών μετά του Θεού. Η προσαγωγή έκαστου μέλους πλησίον του Πλαστοουργού αυτού αποτελεί την διηνική μέριμναν πάντων των εργατών του Ευαγγελίου και ιδιαίτέρως της φιλέργου και φερεπόντου μετέρας σεπτής Σεβασμιότητος. Οσημέραι βαρύ καθίσταται της Εκκλησίας το έργον καθ’ ότι αντιπνευματική η εποχή ημών εχαρακτηρίσθη και πολλαπλώς και υπό ποικίλων ρευμάτων σκέψεως και συγχύσεως, ένεκεν των τεχνικών επιπτώσεων και της ολοέν προηγμένης ευρεσιτεχνίας, ο σύγχρονος άνθρωπος βάλλεται.

Καίτοι πάντες ημείς πολλαπλώς κοπιώμεν και καθ’ έκαστην εκδαπανώμεθα εν τη θεραπεία των πνευματικών αναγκών του λαού του Θεού, δέον όπως άμι μνησκάμεθα το του Κυρίου λόγιον : “όταν ποιήσθε πάντα τα διαταχθέντα υμίν, λέγετε ότι δούλοι άχρειοί έσμεν, ότι ό οφείλομεν ποιήσα πεποιθήκαμεν” (Λουκ. ιζ΄ 10). Δει δε ενθυμείσθαι έτι ότι : “ουκ έρχεται η Βασιλεία του Θεού μετά παρατηρήσεως” (Λουκ. ιζ΄ 20).

Πανθομολογουμένως οι νέοι και αι νέαι έκαστου λαού αποτελούν την χρυσέα ελπίδα και το ευοίωνον μέλλον αυτού. Ιδιαίτερος δε αποβαίνει ο ρόλος της Νεολαίας διά το ημέτερον ευάριθμον γένος. Αι χιλιάδες των νεαρών υπάρξεων της σπουδαζούσης νεολαίας, συνιστάμεναι εκ των εξ Ελλάδος και Κύπρου ορμωμένων και πλαισιούμεναι εκ των εν τη Ομογενεία ημών γεννωμένων, καθίστανται λίαν πολύτιμοι και προσδοτούσι και αυξανοί τας ευθύναις και το φορτίον της Εκκλησίας ημών. Επί πάσι δε τούτοις η ομής των εν τοις ημετέροις εκπαιδευτηρίοις φοιτούντων χρήσοι και απολαμβάνοσι πλουσίαν της Εκκλησίας την μέριμναν και θαυσίλην την αγάπην, διά την ομαλήν πνευματικήν αυτών ανέλιξιν, προαγωγήν και ανάπτυξιν.

Η Εκκλησία χρήσιν ποιούσα παντός αναγκαίου μέσου διά την επιτέλεσιν της αποστολής αυτής, διηνέκως και αδιακόπως συνεχίζει το έργον της καταλλαγής και συμφιλιώσεως των ανθρωπών μετά του Θεού. Κατά τον παρελθόντα ενιαυτόν παρεσχέθη προς την εκκλησίαν έτέρα νέα έπαλξις προσφοράς του λόγου του Θεού και περαιτέρω διαφωτίσεως του Λαού Αυτού εν ταις πνευματικαίς και θρησκευτικαίς αυτού αναζητήσεσι. Αυτή εστί το Ελληνικόν Ραδιόφωνον αφ’ ού έκαστην Δευτέραν ακούεται Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ διά την συχνήν πληροφορίαν και τον αρτιώτερον καρτισμόν του σώματος του Χριστού.

Παραλλήλως πολλά Κοινότητες αυξανοί τα οικήματα αυτών, α διαθέτωσι διά την κάλυψιν και θεραπείαν των πνευματικών αναγκών του λαού αυτών. Εν δε τω δευτέρω εξαμήνω τον παρελθόντος ενιαυτού ήρξατο γενική ανακίνηση του Οίκου των Θυατειρών, ήτις εργασίαι εγγίζει την περαιώσιν αυτής.

Γνωστόν τυγχάνει ότι ο Χριστιανικός κόσμος πυρετωδώς προετοιμάζεται δια πανηγυρικούς εορτασμούς ως προς την επικείμενην διαχιλιετή ολοκληρώσιν της υπάρξεως και παρουσίας της πίστεως του Ιησού, του από Ναζαρέτ, εν τω ημετέρω πλανήτη.

Συν τοις άλλοις διαληφθείσι γεγονόσι η Αυτού Θειοτάτη Παναγιότης, ο σεπτός και Οικουμενικός ημών Πατριάρχης, Αυθέντης και Δεσπότης, Κύριος Κύριος Βαρθολομαίος, ευκαιριακώς και πατρικώς επεσκέψατο και επημύλογησε, κατά τον παρελθόντα Ιούλιον μήνα, τας εν τη Σκωτία παροικούσας και εκείσε διαβιούσας Κοινότητας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής.

Σεβασμιώτατε,

Επιμυκίων ένι μικρόν τον λόγον και κατακλείων άμα την προλαλήσαν ταύτην, θέλω υμάς βεβαιώσαι διά την ανανέωσιν της αφοσίωσεως και συνεργασίας πάντων ημών προς την Σεβασμιότητα σας, διά την καλήν και αίσιαν συνέχισιν της διακονίας υμών.

Δέομαι ουν του Κυρίου εκτενώς όπως διαφυλάττη την μετέραν σεπτήν Σεβασμιότητα εν ακμή και υγεία κατ’ άμφω. Προσέτι δε επιδαφιλεύει αυτήν εν έτεσι μακροίς και ευφροσύνοις, αλύπεις και ειρηνικός διά της Εκκλησίας την εύκλειαν και της πολυπληθούς Ομογενείας ημών το καλόν όνομα και την προς τα πρόσω άνοδον, προκοπήν, τιμητικήν προβολήν και ευσταθειαν εν τη μεγάλη ταύτη χώρα.

ΕΤΗ ΠΟΛΛΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγορίου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι στο βήμα της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας Αθηνών, της οποίας το Διοικητικό Συμβούλιο είχε την έμπνευση και την πρωτοβουλία να συγκαλέσει τούτο το Συνέδριο σ' ένα τόσο βασικό και σπουδαίο θέμα, όπως είναι "η Εκκλησία και Παιδεία". Αυτές τις μέρες έχουμε τη χαρά και την τιμή και το προνόμιο να ακούσουμε διακεκριμένους ομιλητές να διαπραγματεύονται το πελώριο αυτό θέμα. Γι' αυτό μαζί με τους άλλους ομιλητές ενώνω τις ευχαριστίες μου και εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια σε κείνους που πρωτοστάτησαν κι εργάστηκαν για τη σύγκληση και επιτυχία του Συνεδρίου. Είμαι δε βέβαιος ότι τούτο θα αποτελέσει σταθμό και θα προαγάγει την Παιδεία εις τον Ελληνικό χώρο, ώστε να παραμείνει άρρηκτα συνδεδεμένη με τη θύραθεν και την πατερική παράδοσή μας. Παράλληλα όμως θα πρέπει, και είμαι βέβαιος, ότι θα μας προβληματίσει όλους η σύγχρονη πραγματικότητα με τη μεγάλη εξέλιξη στην τεχνολογία, την ψυχολογία, τη μηχανική και φυσική, τη γενετική και την αστρονομία. Οι επιστήμονες, οι οποίοι βρίσκονται στο προσκήνιο της σύγχρονης σκέψης, έχουν σχεδόν στην ολότητά τους αποδεχθεί τη βασική αυτή αλήθεια του αλληλενδεδετού της Ελληνοϊουδαϊκής και Ελληνικής Χριστιανικής Παιδείας με τα μεγάλα επιτεύγματα της επιστημονικής ερεύνης και σκέψης. Γι' αυτό η Εκκλησία με την αιωνόβια της παράδοση και με την ικανότητά της να αντιμετωπίζει σταθερά και με επιτυχία τις εξελίξεις στη σκέψη και τη γνώση, μπορεί και πρέπει να συμβάλει αποφασιστικά στην προσπάθεια του σκεπτόμενου και θρησκευόμενου ανθρώπου να χειραγωγήσει το σύγχρονο κόσμο και να τον βοηθήσει για να συνεχίσει αδιατάραχτα και εποικοδομητικά την έρευνα και γνώση της Δημιουργίας για την ολοκλήρωση του προορισμού του, σύμφωνα με τα αιώνια σχέδια του Θεού.

Άλλωστε η Εκκλησία σήμερα, και ομιλώ εδώ ιδιαίτερα για τον Απόδημο Ελληνισμό της Θεοδώτης Επαρχίας Θυατείρων και Μ. Βρετανίας, στην οποία διακονώ εξ ονόματος της Α.Θ. Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίου και της περί Αυτών Αγίας και Ιεράς Συνόδου, διεξάγει ένα πελώριο αγώνα διακονίας εκπαιδευτικής, κατηχούσα, διδασκούσα και χειραγωγούσα το ποίμνιο, τα Ιερά Γράμματα και μεταλαμπαδεύουσα τον Έλληνα λόγο προς τους Αποδήμους. Γι' αυτό και η ομιλία μου θα περιστραφεί κυρίως γύρω από τη δική μας εκπαιδευτική διακονία, την οποία Κληρικοί και Λαϊκοί διεξάγουμε με την ιερή ελπίδα, ότι ο Μέγας Δάσκαλος και Παιδαγωγός και Αρχιερέας, ο Μέγας Ιησούς Χριστός θα ευλογήσει και θα αυξήσει κατά το μέτρον της δωρεάς του.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ο Ελληνισμός και επί Τουρκοκρατίας, τόσο στις υπόδουλες περιοχές, όσο και στη Διασπορά της Εποχής, έζησε και πρωτοστάτησε σε πολλά πράγματα. Η ζωτικότητα και ο δυναμισμός του Γένους επέζησε και εν πολλοίς εμεγαλούργησε. Σήμερα όμως, ύστερα από 160 σχεδόν χρόνια ελεύθερο Εθνικό Βίο, ύστερα από τη δημιουργία της Κυπριακής Πολιτείας προ 30ετίας και πλέον, τα πράγματα έχουν μεταβληθεί. Μεταβλήθηκαν όχι στο δικό μας χώρο, αλλά σε παγκόσμια βάση. Και εξηγούμαι:

Εν πρώτοις, από τις αρχές τούτου του αιώνα, ο Ελληνισμός ασκεί μια τεράστια μεταναστευτική

κίνηση. Μεταναστεύει στην Αμερική και Αυστραλία και υπερμεσούντος του αιώνος μετανάστευσε στη Δυτική Ευρώπη. Άλλαξε σχεδόν τους πατροπαράδοτους τόπους που ξέρουμε από την ιστορία ότι αγαπούσε και μπορούσε να μεταναστεύει. Έπαυσε να είναι η Ρωσσία, οι παραδουνάβιες Χώρες, η Μικρά Ασία, η Μέση Ανατολή και η Αίγυπτος το Κέντρο των μεταναστευτικών ενδιαφερόντων του. Για λόγους ευνόητους, η σκέψη και ο νους του μεταφέρθηκαν σε Χώρες μακρινές, εν πολλοίς νέες και πολυάριθμες. Έχουν ισχυρή πολιτική κρατική δομή και, σύμφωνα με τη σύγχρονη τάση των μεγάλων Λαών, έχουν σαν κύρια πολιτική και στόχο τους την αφομοίωση των μειονοτήτων.

Γι' αυτό το λόγο κάμνουν οργανωμένη προσπάθεια για να αφομοιώσουν γλωσσικά και πολιτιστικά και θρησκευτικά αν θέλετε τις μειονότητες. Οι δε μειονότητες, όπως η δική μας, δεν μπορούν ν' αντέξουν στον πειρασμό, δεν διαθέτουν τους τρόπους, τις δομές, την οικονομική και άλλη άνεση για να μπορέσουν να αντιδράσουν. Ιδιαίτερα η δική μας μειονότητα. Είναι άπειρη και εν πολλοίς απροετοίμαστη για να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις εκείνες, οι οποίες θα την προφυλάξουν από την αφομοίωση και τον αφανισμό μπροστά στον κίνδυνο που της δημιουργούν οι μεγάλες Πολιτείες, με τα πλούσια και σύγχρονα μέσα επικοινωνίας, διοικητικής δομής και οργανώσεως που διαθέτουν. Η Ελληνική Πολιτεία (και τελευταία η Κυπριακή Δημοκρατία) προσπαθούν, τείνουν χείρα βοηθείας και θέλουν να βοηθήσουν για τη διατήρηση του Αποδήμου Ελληνισμού. Δημιουργούν ειδικές υπηρεσίες, προσφέρουν χρήματα και βιβλία, ενεργούν κατάλληλα μέσω των Κυβερνήσεων του Τόπου όπου διαμένουν οι Ομογενείς.

Όλα αυτά είναι αξιόλογα και σπουδαία δείγματα ενδιαφέροντος του Γένους μας. Όμως δεν είναι ικανά για να μπορούν να ανακόψουν την αφομοίωση και τον αποχρωματισμό ιδιαίτερα της νέας Γενιάς των Μεταναστών. Τούτο το φαινόμενο είναι γνωστό σε όλους σας γιατί το ζείτε καθημερινά όσοι έχετε ισχυρό αισθητήριο παρατηρητικότητας και διείσδυσης στα Κοινωνικά πράγματά μας.

Βέβαια, όπως συνέβη και σε προηγούμενες Εποχές, οι κατά τόπους Ομογένειες - μειονότητες εφευρίσκαν και συνεχίζουν να εφευρίσκουν διάφορους τρόπους ανασταλτικούς αυτής της ραγδαίας αφομοιώσεως και αποχωρήσεως του μετανάστου. Στους παλαιότερους χρόνους εδημιούργησαν, για το σκοπό ακριβώς αυτό, τις Κοινότητες, τις συντεχνίες, τις Εταιρείες και άλλα παρεμφερή Σωματεία και Οργανώσεις.

Η ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Στις μέρες μας, εάν λάβουμε υπόψη την Ομογένεια του Ηνωμένου Βασιλείου, εδημιουργήθηκαν τα νυκτερινά Σχολεία, υποτυπώδη κατ' αρχάς και βελτιωμένα σιγά - σιγά, Εκπαιδευτήρια που αντικείμενο έχουν τη στοιχειώδη εκμάθηση της γλώσσας και θρησκείας και ιστορίας μας και γενικότερα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Παράλληλα προς αυτά - και ομιλώ για τη Μεγάλη Βρετανία - εδημιουργήθηκαν Σωματεία, Σύλλογοι, Οργανώσεις αλλά και Κόμματα που σχετίζονται με τις πολιτικές τοποθετήσεις των Ιδρυτών τους. Βέβαια, σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη εποχή, ο Απόδημος Ελληνισμός επηρεάζεται από το Κέντρον, παράλληλα προς την επίδραση που υφίσταται από την

φιλοξενούσα Χώρα. Και αυτό είναι ωφέλιμο και καλό εξαταζόμενο από μια σκοπιά. Βλάπτει όμως από άλλη σκοπιά, γιατί συγχύζει την Ομογένεια και της μεταδίδει τις φυσικές ανησυχίες και τη μικροπολιτική που κατά φυσικό τρόπο διεξάγεται σ' ένα τόπο. Γι' αυτά τα ζητήματα όμως δεν θα ασχοληθούμε επί του παρόντος γιατί είναι σε πολλούς γνωστά και πρέπει κανείς να ασχοληθεί σε ιδιαίτερο μάθημα και εν εκτάσει. αντικειμενικός σκοπός μας είναι να επισημάνουμε μερικές ωμές πραγματικότητες που επηρεάζουν άμεσα και συσχετίζονται με τη γενικότερη προβληματική του Αποδήμου Ελληνισμού της Μ. Βρετανίας και του μέλλοντος του.

Επανερχόμενος στο βασικό θέμα της σημερινής μου ομιλίας θέλω να τονίσω τη σπουδαιότητα, τη μοναδική θα έλεγα θέση, την οποία διαδραματίζει η Εκκλησία στη Διασπορά στους νεώτερους Χρόνους στο κεφαλαίωδες ζήτημα της Παιδείας. Η Εκκλησία μας, με την μακραίωνη παράδοσή της, την πείρα της και την αυθεντία' με τη γοητεία που ασκεί στους μη Ορθόδοξους Λαούς, οι οποίοι πάντοτε με χαρά έβλεπαν το στενότερο συνδυασμό και τη γνωριμία τους με την Ορθοδοξία και ιδιαίτερα την Οικουμενική Ορθοδοξία, όπως την εκφράζει το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως διά μέσου των αιώνων, καθιστά τα πράγματα ευνοϊκότερα για τον Αποδήμο Ελληνισμό.

Η Οικουμενική κίνηση, η οποία αναπτύχθηκε ιδιαίτερα στο β' ήμισυ του 20ού αιώνα, βρίσκεται στον κολοφώνα της, αλλά και αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της Χριστιανωσύνης, συνέβαλε πολύ στην επιβολή αλλά και την επικράτηση της αυθεντίας και του κύρους αυτής ανάμεσα στις πολυάνθρωπες και πολυεθνικές κοινωνίες όπου αναπτύσσεται και δρα ο Αποδήμος Ελληνισμός.

Έχοντας όλα αυτά υπόψη, καλούμαστε να θεμελιώσουμε το μέλλον μας ενισχύοντας την κοινική δομή, η οποία θα έχει πάντα κέντρο της την Εκκλησία που είναι το ενοποιό καθήκον και το φυσικό και πνευματικό καταφύγιο και προπύργιο του Λαού μας. Γι' αυτό το λόγο η Εκκλησία έχει μια μοναδικότητα και η Ομογένεια για να επιζητεί καλείται να περιφρακτεί εντός της, καλλιεργούσα σε βάθος και πλάτος αλλά και με ασφαλή κριτήρια τα χαρακτηριστικά της. Το Ελληνικό Σχολείο μόνο του, χωρίς την πρόσβαση και τον εσωτερικό δεσμό με την Εκκλησία είναι καταδικασμένο σε αποτυχία και δεν έχει μέλλον μακροπρόθεσμο. Γι' αυτό οι ειδικοί και οι άρχοντες της Εκκλησίας και του πληρώματός της καλούνται να συσπειρωθούν γύρω της και με ευθύνη να προγραμματίσουν το μέλλον της εξασφάλισης των Αποδήμων. Ζούμε σε κοσμογονικές και αποκαλυπτικές μέρες, οι οποίες διακρίνονται για τη συνεχή κι αδιάκοπη αλλαγή τους. Τα γεγονότα διαδέχονται το ένα το άλλο και οι σκέψεις μας με πολλή δυσκολία μπορούν να τα παρακολουθήσουν λόγω των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων τους. Εν τούτοις, με πολλή αφοσίωση και ζήλο καλλιεργούν την ομογένεια και την ενότητα την πολιτική, την οικονομική, την πολιτιστική, τη γεωγραφική και την εκκλησιαστική. Επί των ημερών μας καταργήθηκαν τα τείχη και οι ιδεολογικοί συνασπισμοί που βασάνιζαν τους λαούς στα τελευταία 50 χρόνια. Σήμερα υπάρχουν μερικοί οργανισμοί που έχουν βάλει τη σφραγίδα τους στην ανθρωπότητα και διεκδικούν να επιζηήσουν και να επιβληθούν με την αξία και την πνευματική τους αντοχή και δύναμη. Τέτοιοι Οργανισμοί είναι τα Ηνωμένα Έθνη, η Κοινή Αγορά, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, Η Βρετανική Κοινοπολιτεία. Εκτός, βέβαια, από τους υπερεθνικούς αυτούς Οργανισμούς, υπάρχουν και πολλοί άλλοι μεγάλης σπουδαιότητας και σημασίας, αλλά και αυτοί επίσης τροχιοδρομούνται προς την ενότητα και τη σύσφιξη βαθύτερων δεσμών και σχέσεων μεταξύ όλων των λαών της Γης.

Ανέφερα αυτά σαν παραδείγματα για να υπενθυμίσω, αλλά και να τονίσω τη μεγάλη

αναγκαιότητα της καλλιέργειας της ενότητας, της συμφιλώσης και της αγάπης που πρέπει να πρυτανεύει στις σχέσεις των μελών και των συνδέσμων της Ομογένειας.

Είναι συνεπώς ανάγκη η Ομογένεια όλη να επιστρατεύεται αλλά και να συστρατεύεται, στον κοινό αγώνα για την οργάνωση και την περιλλογή της. Να αξιοποιεί και να αξιολογεί τις δυνάμεις της και να τις οριοθετεί, να τις χρησιμοποιεί για την εξασφάλιση των ηθικών εκείνων προσώπων, τα οποία της χρειάζονται, της είναι απαραίτητα για να τη χειραγωγούν και την εμπνέουν στο μέλλον, καλλιεργώντας από πολύ νωρίς τα παιδιά και τη νεολαία μας το Εθνικό και Θρησκευτικό αίσθημα ώστε εν καιρώ να είναι έτοιμη η νέα γενεά ν' αναλάβει τα ηνία στη διοίκηση και την καθόλου οργάνωση των Κοινοτήτων μας.

Αυτά τα πρόσωπα είναι κυρίως οι Κληρικοί, Επίσκοποι, Ιερείς, Διάκονοι, και φωτισμένοι λαϊκοί Δάσκαλοι και Επίτροποι στους ώμους των οποίων βρίσκεται το βάρος της διαποικίσεως και της θρησκευτικής της εκκλησιαστικής αγωγής και Ελληνικής μόρφωσης του Ποιμνίου και του λαού μας.

Έρχονται κατόπιν οι Διδάσκαλοι των Ελληνικών και Κατηχητικών Σχολείων, οι οποίοι επωμιζονται τη διδασκαλία και την προαγωγή της καλλιέργειας και της διάδοσης της Γλώσσας, της Θρησκείας, της Ιστορίας και γενικότερα της Παράδοσής μας. Έχουμε ύστερα ανάγκη φωτισμένων και προοδευτικών ηγητόρων, οι οποίοι με υψηλό αίσθημα ευθύνης θα πρέπει να δεχθούν τη διοίκηση και τη διαφέντευση των Ιδρυμάτων μας, των Νάων, των Σχολείων και των λοιπών Οργανισμών τους οποίους, με τόση αγάπη και εφευρετικότητα, η συλλογική αλλά και η ιδιωτική πρωτοβουλία στήνει και ιδρύει για να ανεγείρει προμαχώνες και να προφυλαχθεί από τους ανέμους που συνεχώς πνέουν για να ταλαιπωρήσουν την Ομογένεια, και να της αποβάλουν από μέσα της τη Θρησκευτική και Πολιτιστική της ταυτότητα, και ν' αφανίσουν αυτό τουτό το είναι της. Κατ' αυτό τον τρόπο θα καρθώσει να προστατευτεί η Νεολαία και το Κέντρο βάρους της Ομογένειας, η Εκκλησία μας, η οποία και φέρει τη μεγαλύτερη ευθύνη για τη συντήρηση της φυσιογνωμίας της Ομογένειας στη Μ. Βρετανία και γενικά στη Διασπορά.

Ο ρόλος της Εκκλησίας στον υπόδουλο Ελληνισμό είναι σε όλους μας γνωστός. Από την Ιστορία μαθαίνουμε ότι ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας η Εκκλησία υπήρξε πρωτοπόρος, αλλά και ο κατ' εξοχήν φορέας της πατρώας Παιδείας. Οι λόγοι είναι γνωστοί, αλλά είναι καλά να τους ξαναφέρουμε στο μυαλό μας για να μπορούμε καλύτερα να εκτιμούμε την Ιστορία και την Παράδοσή μας. Να αποδίδουμε τα ανάλογα σε κείνους που μας διαφύλαξαν τα ιερά φώτα της Παιδείας και μας εκράτησαν αναμμένη τη φλόγα για τα γράμματα και γενικότερα την Εκπαίδευση, η οποία στις μέρες μας είναι τόσο διαδεδομένη παντού με τα μαζικά μέσα επικοινωνίας και την οργανωμένη προσπάθεια που καταβάλλουν Λαοί και Πολιτείες για τη μετάδοσή της στους Νεωτέρους. Μέσα στην πλησμονή και την ευκολία που παρατηρείται σήμερα, δύσκολα μπορούμε να εκτιμήσουμε το έργο των πατέρων μας στο κεφαλαίωδες αυτό θέμα της Παιδείας.

Πώς κατάφερε όμως η Εκκλησία μέσα στους χρόνους κείνους της δουλείας να κρατήσει αναμμένη τη δάδα της Παιδείας μέσα στο φόβο, τη φτώχεια, την αγραμματοσύνη και τα τόσα άλλα δεινά που επιταχύνθηκαν στο Γένος από την ημέρα που υποδουλώθηκε στους Τούρκους; Μια δουλεία, η οποία και διάρκεσε τέσσερις μακρούς και σκληρούς αιώνες, με φοβερά επακόλουθα για το μέλλον και την πρόοδο του Ελληνισμού και της Ορθόδοξου Εκκλησίας μας.

Ασφαλώς όχι τυχαία. Κι αυτό γιατί η Εκκλησία στάθηκε σαν αληθινή Μάνα για να προστατεύσει και περιβάλει και παρηγορήσει το δούλο Γένος μέσα στη

βαρεία χειμωνιά της αφορήτης σκλαβιάς του.

Η Εκκλησία, με επικεφαλής τον Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, ο οποίος αναγνωρίστηκε σαν Κεφαλή της Ορθοδοξίας και με Οθωμανικά διατάγματα διωρίστηκε Εθνάρχης των Ρωμιών και με ευθύνη και πλήρη συνείδηση της αποστολής του ανέλαβε την πνευματική και εν πολλοίς την πολιτική κηδεμονία του ποιμνίου του, που βρισκόταν κάτω από την τουρκική κυριαρχία. Η Εκκλησία επί Τουρκοκρατίας κινήθηκε με πραγματική αυτοπάρηση μέσα σ' αυτά τα ασφυκτικά πλαίσια για να προστατεύσει το ποιμνίο της. Να κρατήσει τη δάδα της πίστεως αμμένη και να την μεταδώσει στους σκλάβους ομογενείς και άλλους Ορθοδόξους Χριστιανούς της αχανούς Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Οι ιερείς των Ενοριών, των πόλεων και κωμοπόλεων και των Επαρχιών σ' όλο τον Ελληνικό χώρο, μαζί με τους Μοναχούς, που κρατούσαν φυλαγμένα τα λείψανα της θρησκευτικής και πολιτιστικής παραδόσεως του Γένους, απετέλεσαν την σπονδυλική στήλη και την έκφραση για την υλοποίηση των προνοιών της Εκκλησίας, τα οποία είχαν παραχωρηθεί από τον Μωάμεθ. Χάρη σ' αυτούς όλους τους φανερούς και αφανείς παράγοντες και πολλές φορές τους ασήμους και ανώνυμους και ολιγογράμματος παπαδοδοσκάλους, διατηρήθηκε, προφυλάχθηκε και καλλιεργήθηκε η γλωσσική και εκκλησιαστική παράδοση μέχρις ότου ξημερώσουν καλύτερες μέρες για το δούλο Γένος.

Ο Κληρικός (από τον Οικουμενικό και τους άλλους Πατριάρχες μέχρι τον τελευταίο ταπεινό λευίτη της Ορθοδοξίας) υπήρξε πάντοτε ο ενωτικός κρίκος του λαού, η δε Εκκλησία το κέντρο, γύρω από το οποίο περιστρεφόταν η Κοινοτική, η Εθνική και η θρησκευτική ζωή του Λαού μας. Γι' αυτό και η συμβολή της Εκκλησίας στη διατήρηση της ταυτότητας των Ορθοδόξων Λαών υπήρξε και εξακολουθεί να είναι τεράστια και παγκοσμίως ανεγνωρισμένη σήμερα. Καμμία δύναμη και κανένας θεσμός δεν διέθετε, ούτε τώρα διαθέτει την πείρα, τη γνώση, την αυθεντία και το ήθος που χρειάζεται ο άνθρωπος για να κρατηθεί ενωμένος με το ομόπιστο και ομογενές του στοιχείο. Και τη διαπίστωση αυτή πολύ σοφά και με την διακρίνουσαν αυτόν διορατικότητα διέκρινε και παραδέχθηκε ο λαός μας σ' όλες τις εποχές και σ' όλους τους τόπους και μάλιστα στη Διασπορά, όπου η Ομογένεια, ο Ελληνισμός, δεν αντιμετωπίζει βέβαια προβλήματα δουλείας και φυσικού εξευτελισμού. Ερχεται όμως συνεχώς και αδιαλείπτως αντιμέτωπος με τον υπαρκτό, τρομερό και αδυσώπητο κίνδυνο αποπροσανατολισμού του από τα πάτρια και τα ιερά και την τελική αφομοίωσή του μέσα στις κοινωνίες που ασφυκτικά και εξουθενωτικά τον περιβάλλουν και τον αποστραγγίζουν από τις πατρογονικές του καταβολάδες.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΙΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ

Η Ομογένεια που ζει σήμερα και προοδεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο και η οποία συμπληρώνει 75 χρόνια ζωής κάτω από οργανωμένη Εκκλησιαστική Αρχή - την Αρχιεπισκοπή Θυατειρών, - η οποία αποτελεί αναπόσπαστη Επαρχία του Οικουμενικού Θρόνου και ιδρύθηκε το 1922, έχει μια ιστορία πολύ μεγαλύτερη, από την μελέτη της οποίας μπορεί κανείς να διαπιστώσει τις εξής πραγματικότητες:

Όταν το 1677 ιδρύθηκε για πρώτη φορά στην Αγγλία οργανωμένη Ελληνική Ορθόδοξη Κοινότητα αφιερωμένη στην Παναγία, το πρώτο πράγμα που επιδιώχθηκε τότε από τους λιγοστούς εκείνους πρόσφυγες από το Μωριά ήταν η απόκτηση δικού τους Ναού. Και αυτό πραγματοποιήθηκε χάρη στην παρουσία στο Λονδίνο του πρώην Αρχιεπισκόπου Σάμου Ιωσήφ Γεωργηρίνη. Οι Ομογενείς όμως τότε, όπως βέβαια και άλλες εθνικές ομάδες που είχαν επιζητήσει καταφύγιο και καλύτερη ζωή στη Βρετανία,

βρέθηκαν μέσα στη θρησκευτική λαίλαπα που μαστίζε την Αγγλία και σαν άμεσο αποτέλεσμα υπήρξε η απώλεια του Ναού τους και ο διασκορπισμός τους, Κύριος οίδε, πού, ώστε οι πρώτοι εκείνοι γνωστοί απόδημοι ν' απορροφηθούν σχεδόν αμέσως από την Αγγλική κοινωνία και ν' απολεσθούν έτσι εντελώς τα ίχνη τους. Άρα χωρίς οργανωμένη Εκκλησιαστική Κοινότητα ο Ελληνισμός κατ' αδήριτη ανάγκη εξανεμίζεται και χάνεται.

Εκατόν πενήντα χρόνια αργότερα παρατηρείται η μεγάλη έξοδος από την αγωνιζόμενη ν' αποτινάξει τον Τουρκικό ζυγό Ελλάδα ομογενών που εγκαθίστανται μόνιμα στο Λονδίνο, το Μάντσεστερ, το Λίβερπουλ, το Κάρντιφ και γενικά σε Βρετανικές πόλεις όπου ανθούσε το εμπόριο. Πρώτη, όμως, και πάλι μέριμνα των ομογενών υπήρξε η οργάνωσή τους σε Εκκλησιαστικές Κοινότητες. Το 1836 στο Λονδίνο, το 1842 στο Μάντσεστερ, το 1860 στο Λίβερπουλ, το 1873 στο Κάρντιφ. Τη φορά όμως αυτή και λόγω του ότι ο αριθμός των ομογενών ήταν αριθμητικά πολύ μεγαλύτερος από εκείνον του 1677, αλλά κυρίως γιατί οι πολιτικές και θρησκευτικές συνθήκες στη Βρετανία είχαν αλλάξει ριζικά, ενώ παράλληλα η επικοινωνία του Αποδήμου Ελληνισμού με την Γενέτειρα πραγματοποιούνταν ευκολώτερα και ανετώτερα, οι μετανάστες φρόντισαν επίσης να εξασφαλίσουν και τον δεύτερο πόλο γύρω από τον οποίο περιστράφηκαν οι δραστηριότητες και η μέριμνά τους, δηλαδή το Ελληνικό Σχολείο. Γιατί ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία, αν μπόρεσαν να διατηρηθούν και να ανθίσουν - στο μέτρο βέβαια του δυνατού - μέσα στους μαύρους χρόνους της δουλείας, αυτό το όφειλαν στην αλληλοσυνδεδεση και αλληλοεξάρτηση Θρησκείας και Παιδείας, με μοναδικούς, για τα περισσότερα χρόνια, δασκάλους, τους παπάδες, οι οποίοι μέχρι σήμερα στην Κύπρο αλλά και στο πολυπληθές Ελληνοκυπριακό ποιμνίο μας στην Αγγλία προσφωνούνται όχι "Πάτερ" αλλά "Δάσκαλε".

Αυτή, λοιπόν, την διαπίστωση οι απόδημοι μετέφεραν και τότε και σήμερα ακόμη στη Μ. Βρετανία, γι' αυτό και αποτελεί συνείδηση του λαού η πραγματικότητα ότι επικεφαλής των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών ανατάσεων και προσπαθειών της ομογενείας πρέπει οπωσδήποτε να βρίσκονται οι Κληρικοί μας, από τον Αρχιεπίσκοπο μέχρι τον τελευταίο Διάκονο, περιστοιχισμένοι βέβαια από όλους τους άλλους εργάτες της Εκκλησίας που είχαν και έχουν τάξει σαν μοναδικό τους σκοπό την προάσπιση του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας από τις πολυποίκιλες επιδράσεις που κατά καιρούς απειλούν τη διάβρωσή τους.

Η ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η εκπαιδευτική, συνεπώς, πολιτική ή μάλλον διακονία της Εκκλησίας στη Διασπορά (κι εδώ περιορίζομαι κατ' ανάγκη στην ομογένεια του Ηνωμένου Βασιλείου) αποτελούσε στοιχείο εκ των βασικωτέρων και σπουδαιότερων στην καθόλου ύπαρξη και δραστηριότητά της ως πνευματικής, θρησκευτικής και πολιτιστικής τροφού και παιδαγωγού εν Χριστώ του Αποδήμου Ελληνισμού. Δυστυχώς όμως η ανυπαρξία Εκκλησιαστικής Αρχής με έδρα της το Λονδίνο ή άλλη πόλη της Βρετανίας και ο ως εκ τούτου ανεξέλεγκτος τρόπος με τον οποίο οι κατά καιρούς ομογενείς που αναλάμβαναν τη διοίκηση των Κοινοτήτων μας (όσο αξιέπαινοι και αν είναι για τις θυσίες στις οποίες υποβάλλονταν ώστε να κρατηθούν οι Κοινότητες αυτές ζωντανές), είχε σαν άμεσο και θλιβερό αποτέλεσμα το ότι τον 19ο αιώνα οι ομογενείς στο Ηνωμένο Βασίλειο είχαν σταδιακά απολέσει τη συναισθηση της αξίας των Ελληνικών Γραμμάτων (σε μεγάλο δε βαθμό και της Ορθοδοξίας) για τη διατήρηση των χαρακτηριστικών τους ως Ελλήνων Ορθοδόξων της Διασποράς. Τούτο καταφάνεται αρχικά από τη μικροβιότητα των δύο πρώτων Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων που ιδρύθηκαν και

λειτούργησαν πάνω σε ημερήσια βάση στην Αγγλία - το ένα στο Λονδίνο και το άλλο στο Μάντσεστερ. Σαν άμεσο δε επακόλουθο της αποτυχίας εκείνης υπήρξε και η παρατηρηθείσα σταδιακή μεία, αλλά ιστορικά τεκμηριωμένη διάβρωση του εθνικοθηρησκευτικού αισθητηρίου των Αποδήμων, πολλοί από τους οποίους και απορροφήθηκαν στην Αγγλική κοινωνία, αποέσσαντες και την γλώσσα, αλλά και την Ορθόδοξία τους, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό, ώστε ο πρώτος Μητροπολίτης Θυατείρων στην πρώτη επίσημη έκθεσή του προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο να παρατηρεί ότι μόνο η Κοινότητα του Λονδίνου, η της Αγίας Σοφίας, από όλες τις άλλες Κοινότητες που είχαν άλλοτε σημειώσει τέτοια άνηση, εδεικνυε κάποια δραστηριότητα ακόμη. Οι Κοινότητες του Μάντσεστερ, του Λίβερπουλ και του Κάρντιφ βρίσκονταν εντελώς υπό διάλυση.

Ευτυχώς όμως που είχαν ήδη αποκτήσει ιδιόκτητους μεγαλοπρεπείς Ορθόδοξους Ναούς, αλλά και αυτοί, στις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, κινδύνευαν ν' αχρηστευθούν από έλλειψη ποιμνίου και συνεπώς και Κληρικών που θα αναλαμβάναν την πνευματική, την θρησκευτική και βέβαια την γλωσσική χειραγωγή του Εκκλησιασμάτος τους. Τούτο είναι καταφανές και από το γεγονός ότι η αλληλογραφία και η εν γένει διεξαγωγή των υποθέσεων της Κοινότητας του Λονδίνου διεκπεραιώνονταν πια στα αγγλικά. Αλλά και πάλιν, το 1920, πρώτη η Εκκλησία και δη ο Αρχιμανδρίτης Ιλαρίων Βασδέκας της Αγίας Σοφίας Λονδίνου, συνέλαβε την ιδέα, την οποία και πραγματοποίησε αμέσως, να ιδρύσει το πρώτο στο είδος του Παροικιακό Σχολείο, το οποίο να λειτουργεί κάθε Σάββατο και το οποίο απετέλεσε στη συνέχεια το πρότυπο για τα διακόσια τόσα απογευματινά και Σαββατιανά Σχολεία που λειτουργούν σήμερα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Παράλληλα όμως με τα Σχολεία αυτά, η Εκκλησία, ήδη από της επομένης της αφίξεως στο Λονδίνο του Μητροπολίτου Θυατείρων μακαριστού Γερμανού Στρηνοπούλου τον Ιούλιο του 1922, πρωτοστάτησε και πρωτοστατεί στην προσπάθεια ιδρύσεως ημερησίου Σχολείου για τα Ελληνόπουλα που γεννιούνται και μεγαλώνουν στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η όλη εικόνα, όμως, της ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου άλλαξε ριζικά ευθύς μετά το τέλος του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου για τρεις κυρίως λόγους: Την εγκατάσταση των γραφείων πολλών Εφορλιατικών Οίκων στο Λονδίνο, το Κάρντιφ και άλλες πόλεις της Βρετανίας. Τη μαζική μετανάστευση Ελληνοκυπρίων από την Μεγαλόνησο - που βρίσκονταν τότε κάτω από τη Βρετανική Αυτοκρατορία. Αλλά κυρίως χάρη στην ίδρυση της Μητροπόλεως Θυατείρων και Ευρώπης Κεντρώς και Δυτικής (όπως ήταν η πλήρης ονομασία της) με έδρα το Λονδίνο.

Το έργο, βέβαια, που είχε να επιτελέσει η Μητρόπολη τότε ήταν όντως τεράστιο, ο δε Μητροπολίτης Θυατείρων, ο οποίος ήταν υποχρεωμένος να επισκέπτεται αυτοπροσώπως (ελλείψει βοηθών και οικονομικών πόρων) όλες τις Κοινότητες στην Αγγλία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες κλπ., είχε στην πραγματικότητα επωμισθεί το δυσβάστακτο βάρος να ξαναζωντανέψει τις Κοινότητες αυτές από ένα φυσιολογικό λήθαργο, στον οποίο είχαν περιέλθει και λόγω της ελλείψεως Εκκλησιαστικής Αρχής στην οποία θα ήταν άμεσα υπόλογοι, αλλά και από τον τρόπο που κυβερνούνταν, πράγμα που τους είχε δώσει την ψευδαίσθηση ότι η κάθε Κοινότητα δρούσε και υπήρχε σαν εντελώς ανεξάρτητη Εκκλησιαστική οντότητα - με δικό της Καταστατικό, δικούς της Κανονισμούς, δική τους πολιτική, δικά τους οικονομικά κλπ. Άρα το πρώτο που είχε να κάνει τότε ο Αρχιεπίσκοπος Γερμανός ήταν να εκπαιδεύσει τους ομογενείς να αποκτήσουν αίσθημα και φρόνημα εκκλησιαστικό και συνείδηση της αποστολής τους ως μελών στο διοικητικό μηχανισμό του Οικουμενικού Πατριαρχείου, του οποίου οι

Μητροπόλεις και Αρχιεπισκοπές της Διασποράς αποτελούν αναπόσπαστες Επαρχίες.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Η δημιουργία του Ενιαίου Φορέα Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης απετέλεσε ίσως τη μεγαλύτερη πρόσφατη επιτυχία της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων στον τομέα της Εκπαιδευτικής της διακονίας στην Ομογένεια Ηνωμένου Βασιλείου. Η πληθωρική που χαρακτηρίζει εν γένει τον Ελληνισμό, αλλά ιδιαίτερα τους Αποδήμους, σε όλους τους τομείς της ζωής και των φιλοτιμιών δραστηριοτήτων τους και η για μισό και πλέον αιώνες διπολικότητα στην πολιτική σκέψη που δίχαζε τους Έλληνες όπου γης, είχε σαν ένα από τα πολλά αρνητικά της αποτελέσματα και τον κατακερματισμό των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων μας σε διαφόρους φορείς, οι οποίοι να μεν θεωρητικά επιδίωκαν τους ίδιους στόχους - την Ελληνοπρεπή μόρφωση των παιδιών και της νεολαίας μας - στην πράξη όμως είχε δημιουργήσει ένα ακατάσχετη κατασπατάληση εμφύχου και αψύχου δυναμικού. Εχρειάσθη δε πολύς κόπος και υπομονή και δεξιότητες μέχρις ότου επιτευχθεί η τελική συγκατάθεση όλων των Φορέων σ' αυτό που πάντοτε υπεστήριζε η Εκκλησία, αλλά και η ιστορική μας Παράδοση - ότι μόνο με την Εκκλησία επικεφαλής των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων της Ομογένειας στη Διασπορά, είναι δυνατό να διασφαλισθεί η συνέπεια και η μακράς εμβέλειας προσφορά μας στην Εκπαίδευση των παιδιών και της νεολαίας μας. Έτσι, επικεφαλής του ΕΦΕΠ και με έγκριση και ενθάρρυνση των Κυβερνήσεων Ελλάδος και Κύπρου και βέβαια και τις ευλογίες του Σεπτού Κέντρου της Ορθοδοξίας, του Οικουμενικού Πατριαρχείου, είναι ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος, περιστοιχιζόμενος από εκπροσώπους όλων των Εκπαιδευτικών Φορέων, αλλά με πρωτοβουλίες που παρέχουν στην Εκκλησία τον νευραλγικό ρόλο που δικαιούται, αλλά και πρέπει και μπορεί να ασκεί παντού και πάντοτε.

Η δημιουργία, βέβαια, του ΕΦΕΠ, η οποία αποσκοπεί στο συντονισμό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων της Ομογένειας, δεν αποστερεί τους Φορείς από πρωτοβουλίες, οι οποίες είναι αναγκαίες λόγω αυτής ταύτης της σύστασής τους ως αυτοσυντηρήτων, οικονομικά, οργανισμών. Η Εκκλησία, συνεπώς, η οποία ούτε αναγνωρίζει αλλ' ούτε και καλλιεργεί το διαχωρισμό των ομογενών σε "δικούς" μας και σε "μη δικούς μας", καταβάλλει συντονισμένες προσπάθειες ώστε μέσα από τον ΕΦΕΠ και διά των μελών αυτού να επιτελεί έργα παιδευτικό πέραν του συνήθους καθαρά σχολικού τομέα, ώστε και όλοι όσοι στερούνται καθαράς εκκλησιαστικής συνειδήσεως κυρίως λόγω της μη συμμετοχής τους για τόσα χρόνια στην ουσιαστική ζωή και διάρθρωση της Ομογένειας, να αντιλαμβάνονται και ν' αποδέχονται τον υπερκομματικό, απολιτικό ρόλο της Εκκλησίας μας τόσο στον καθαρά θρησκευτικό όσο και στον ευρύτερο κοινωνικό βίο του ανθρώπου της εποχής μας.

Έτσι, ακόμα και στη δημιουργία τοπικών σχολικών μονάδων κυρίως εις την Επαρχία, όλοι οι Φορείς αποδέχονται πια το Ναό σαν το ασφαλέστερο κέντρο και πόλο έλξης των ομογενών να στέλλουν τα παιδιά τους για ν' αποκτήσουν τη στοιχειώδη έστω γλωσσική κατάρτιση και την σταδιακή τους ανατροφή μέσα στους κόλπους του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας ερχόμενα σε άμεση κοινωνία με τους δύο άμβωνες του Γένους - την Αγία Τράπεζα και τη διδασκαλική Έδρα. Σε τούτο δε το ουσιαστικό κεφάλαιο της διακονίας της Εκκλησίας της Διασποράς έχει αφ' ενός τη σοφή και ιστορικά καταξιωμένη πείρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, το οποίο πάντοτε συμβουλευόμαστε προτού λάβουμε οποιαδήποτε μακροπρόθεσμη πρωτοβουλία - και το κάνουμε αυτό

όχι απλώς από καθήκον, αλλά γιατί πιστεύουμε ότι έτσι πρέπει να γίνεται, - αφ' ετέρου όμως έχουμε την ενεργό και εν πολλοίς πολύ θετική συμπαράσταση και συναντίληψη των Κυβερνήσεων Ελλάδος και Κύπρου. Οι οποίες, παρ' όλα τα σωθερικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, εν τούτοις έχουν επιδείξει συγκινητικό ενδιαφέρον για την Ομογένεια Ηνωμένου Βασιλείου (και πιστεύουμε και για όλους τους Ομογενείς της Διασποράς), με την αποστολή μεγάλου αριθμού Εκπαιδευτικών, αλλά και δωρεάν βιβλίων για τις πολλαπλές ανάγκες των Σχολείων μας. Τα οποία, όπως ανέφερα ήδη, είναι σχεδόν στην ολότητά τους Απογευματινά και Σαββατιανά και συνεπώς δεν μπορούν να παράσχουν πλήρη μόρφωση, αλλά μόνο στοιχειώδη γλωσσική κατάρτιση και ψυχία από την Ελληνική Ιστορία και τη Θεία Λατρεία μας. Πάντως οι Ναοί μας και γενικά οι Εκκλησιαστικοί χώροι που διαθέτουμε, βρίσκονται πάντοτε στη διάθεση και χρησιμοποιούνται για σχολικές και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις όχι μόνο από τα καθαρώς Εκκλησιαστικά ιδρύματα, αλλά και από κάθε άλλο εκπαιδευτικό και πολιτιστικό οργανισμό της Ομογένειας. Άρα και εδώ, όπως και παντού η Εκκλησία ασκεί ουσιαστική εκπαιδευτική διακονία φέρνοντας κάτω από τη σκέπη της όλους, όσοι μοχθούν και εργάζονται για την Παιδεία και τον Πολιτισμό μας.

Σημειωτέον όμως ότι τα πιο πολλά Σχολεία μας - και όχι μόνο στην Επαρχία - χρησιμοποιούν σαν Δασκάλους τους όλους τους προσοντούχους Κληρικούς μας, μερικοί από τους οποίους είναι μάλιστα ενταγμένοι στις δύο Εκπαιδευτικές Αποστολές της Ελλάδος και της Κύπρου. Και δεν χρειάζεται, νομίζω, να υπερτονίσω τη σημασία της παρουσίας των Κληρικών μας στο κεφαλαιώδες αυτό σημείο των Εκπαιδευτικών μας δραστηριοτήτων. Απλώς θέλω να επισημάνω την παρατηρούμενη αυτή συνέπεια στον εκπαιδευτικό ρόλο της Εκκλησίας στη Διασπορά, όπου ο Κληρικός διδραματίζει, αλλά και εξακολουθεί να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο τόσο στην ίδρυση, όσο και στη συντήρηση και την κανονική λειτουργία των Ελληνικών μας Σχολείων. Η δε παρουσία αυτή των Κληρικών μας στην εμπροσθοφυλακή των εκπαιδευτικών μας δραστηριοτήτων καθιστά τό έργο του λοιπού διδακτικού προσωπικού και ευχερέστερο και μονιμότερο, εφ' όσον ο κληρικός έχει την αναγκαία εκείνη μονιμότητα στη διακονία του που διασφαλίζει τη συνέχεια και τη συνέπεια στο έργο και τις επιδιώξεις μας.

ΙΔΡΥΣΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

Επειδή όμως τόσο ο αριθμός των προσοντούχων Κληρικών μας, όσο και των λοιπών προσοντούχων Εκπαιδευτικών είναι και παρ' ανάγκη περιορισμένος στη Διασπορά κυρίως για οικονομικούς λόγους, η Εκκλησία και πάλιν προσπάθησε να βρει κάποια μακροπρόθεσμη λύση ιδρύοντας ειδικό φροντιστήριο για Επιμόρφωση Δασκάλων που είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στο Ηνωμένο Βασίλειο και που έχουν ήδη εκδηλώσει σοβαρό ενδιαφέρον στη μόρφωση της νεωτέρας γενεάς των Μεταναστών μας. Οι πλείστοι από τους φοιτητές αυτούς είναι γυναίκες, οι οποίες είχαν αποκτήσει στο παρελθόν απολυτήριο παλαιού Γυμνασίου ή αργότερα Λυκείου, έχουν κάνει οικογένεια, αλλά μετέχουν ενεργά στο έργο της Εκκλησίας και γενικώτερα της Ομογένειας και συνεπώς η συμβολή τους στον Εκπαιδευτικό τομέα θα μπορούσε - με κατάλληλη επιμόρφωση - να συμπληρώσει μια πολύ μεγάλη έλλειψη που απασχολεί σοβαρά την Εκκλησία μας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ήδη δε η προσπάθεια αυτή έχει δώσει καρπούς, αφού όχι μόνο έχουμε ήδη αποφοίτους του ιδρυθέντος Ινστιτούτου Επιμόρφωσης Δασκάλων που

εργάζονται στα Σχολεία μας, αλλά και οι Κυβερνήσεις Ελλάδος και Κύπρου το ενισχύουν παρέχοντας μέρος του διδακτικού προσωπικού, η δε Εκκλησία παρέχει τους χώρους και τις άλλες διευκολύνσεις για την κανονική και απρόσκοπτη λειτουργία του.

Όπως ήδη ανέφερα, η Εκκλησία πάντοτε πρωτοστάτησε στην ίδρυση Ημερησίων Ελληνικών Σχολείων στη Μ. Βρετανία. Δυστυχώς τα μέχρι τούδε ιδρυθέντα υπήρξαν βραχυβία κυρίως για οικονομικούς λόγους, αφού για να λειτουργήσουν έπρεπε οι Γονείς, ή άλλοι Ομογενείς, να καταβάλλουν τα προς συντήρηση των σχολείων αυτών έξοδα τη στιγμή που η Πολιτεία παρέχει δωρεάν Παιδεία. Γι' αυτό και τώρα προσπαθούμε συντονισμένα να εξασφαλίσουμε αφ' ενός την υποχρεωτική έγκριση των Αγγλικών Εκπαιδευτικών Αρχών για την ίδρυση ενός τέτοιου Σχολείου, αφ' ετέρου όμως την οικονομική ενίσχυση τόσο της Ελλάδος και της Κύπρου, όσο και Ομογενών και άλλων Οργανισμών που ενδιαφέρονται γύρω από το θέμα αυτό. Μέχρι σήμερα έχουμε καλύψει όλες τις προκαταρκτικές εργασίες, οι οποίες, παρ' όλο που την αρχική τους πρωτοβουλία την είχαν πάρει μια ομάδα εγκρίτων και περί τα εκπαιδευτικά πεπειραμένων ομογενών, εν τούτοις βρίσκονται κάτω από τη σκέπη και, θα έλεγα, την πλήρη καθοδήγηση της Εκκλησίας, ώστε αν τελικά επιτευχθεί ο σπουδαιότατος αυτός στόχος, τότε και πάλιν η Εκκλησία μας θα έχει το προβάδισμα στην οργάνωση και την εφαρμογή του αναλυτικού προγράμματος με βάση την Ορθόδοξη μας παράδοση και τον Ελληνισμό μας.

Σημειωτέον, βέβαια, ότι το υπό μελέτη Ημερήσιο Σχολείο, για να τύχει της απαιτούμενης έγκρισης και συνεπώς επιχορήγησης των Αγγλικών Αρχών, θα πρέπει να είναι στη βάση του Αγγλικό Εκπαιδευτήριο. Εμείς όμως έχουμε το δικαίωμα να διδάσκουμε σ' αυτό πάνω σε υποχρεωτικά καθορισμένο ωράριο τόσο την Ελληνική Γλώσσα και Ιστορία όσο και την Ορθόδοξη μας Πίστη και Λατρεία, πράγμα που δεν γίνεται ασφαλώς στα ανάλογα Αγγλικά Εκπαιδευτήρια. Έτσι, εμείς μεν υποχρεούμεθα να εξεύρουμε τα χρήματα για την αγορά και την επίπλωση του σχολικού Κτιρίου, οι δε Αγγλικές Αρχές θα καλύπτουν πλέον όλα τα έξοδα λειτουργίας του. Θα πρόκειται, δηλαδή, για Αγγλο-Ελληνικό Σχολείο, όπως είναι τα παρόμοια Σχολεία άλλων μειονοτήτων στη Βρετανία που τυγχάνουν της οικονομικής ενισχύσεως της Αγγλικής Πολιτείας.

Το ουσιώδες, όμως, για την ύπαρξη τέτοιων Αγγλο-Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν είναι απλώς η φοίτηση σ' αυτά των παιδιών της Ομογένειας, αλλά η μελλοντική χρήση τους σαν Εκπαιδευτικών επάλεων από τις οποίες θα μπορούμε και σαν Εκκλησία και σαν Οικουμενικός Ελληνισμός να μεταλαμπαδεύσουμε τη φλόγα του Ελληνικού και Ορθόδοξου μας χαρακτήρα στις επανερχόμενες γενεές των Μεταναστών μας, ενώ ταυτόχρονα θα μας παρέχεται η ευκαιρία να αποτελούμε πολιτιστικούς φάρους και για την ευρύτερη κοινωνία, μέσα στην οποία ζούμε και προοδεύουμε.

Εδώ, βέβαια, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 λειτουργούν στο Λονδίνο δύο ημερήσια Σχολεία, το ένα στο λεγόμενον "Ελληνικό Κολλέγιο Λονδίνου", σαν ιδιωτικό με Αγγλική, ως επί το πλείστον, υποδομή και επιδίωξη, και την Ελληνική Σχολή Λονδίνου, που βρίσκεται υπό τον άμεσο έλεγχο του Ελληνικού Προξενείου και λειτουργεί σαν κανονικό Ελληνικό Εκπαιδευτήριο, όπως και τα αντίστοιχα Σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ούτε

το ένα όμως, ούτε το άλλο μπορούν να θεωρηθούν σαν καθαρά Παροικιακά Ελληνικά Σχολεία, όπου να μπορούν να φοιτούν τα παιδιά της Ομογένειας αφ' ενός δωρεάν και αφ' ετέρου χωρίς ν' αποκόπτονται από το Εκπαιδευτικό σύστημα και τις απαιτήσεις της χώρας, στην οποία ζούμε οι πιο πολλοί μόνιμα πια.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Όταν, λοιπόν, μιλούμε για σχέσεις Εκκλησίας και Παιδείας στη Διασπορά, πρέπει να έχουμε υπ' όψη και την πολύ σπουδαία αυτή διακονία της. Ας μη ξεχνούμε ότι οι Απόδημοι, όσοι τουλάχιστον επιδεικνύουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (αν όχι πάντοτε και αγάπη) για τα Εκκλησιαστικά μας πράγματα, το πράττουν πολλές φορές προκειμένου να εκτονωθεί το αχρησιμοποίητο πολιτικό τους δυναμικό και έτσι δημιουργούν κάποτε πραγματικά προβλήματα τόσο στον Ιερέα της Κοινότητας, όσο και στην Εκκλησιαστική τους Αρχή, η οποία, συνεπώς, έχει καθήκον να επιδεικνύει υπομονή, σύνεση, αλλά και αποφασιστικότητα στις σχέσεις της με τα κατά τόπους Εκκλησιαστικά Συμβούλια, τα οποία θα χειραγωγεί, θα νουθετεί και θα εκπαιδεύει συνεχώς για να αντιληφθούν την ουσία της δικής τους προσφοράς στην καθ' όλου διοίκηση των Εκκλησιαστικών Κοινοτήτων.

Η Εκκλησία, επίσης, στην Διασπορά αντιμετωπίζει τρομερά προβλήματα εξεύρεσης, εκπαίδευσης και εξασφάλισης, πάνω σε μόνιμη βάση, της υπηρεσίας καταλλήλων Κληρικών, οι οποίοι να εμφορούνται από διάθεση ιεραποστολική και να είναι συνεπώς έτοιμοι να υποβάλλονται σε θυσίες και στέρσεις ουκ ολίγες. Όμως για να επιτευχθεί αυτό είναι ανάγκη να υπάρχουν ή να δημιουργηθούν εκ του μηδενός, Ιερατικές Σχολές ή τουλάχιστον φροντιστήρια, όπου τόσο οι υπάρχοντες, όσο και οι μέλλοντες Κληρικοί να υποβάλλονται σ' ένα πρόγραμμα βασικής τουλάχιστον εκπαίδευσης ως προς το ποιόν και τις γενικότερες απαιτήσεις της διακονίας τους στη Διασπορά. Κυρίως όμως η Εκκλησία πρέπει να επιδιώκει την καλλιέργεια και την προστασία αυτού που λέμε "εκκλησιαστικό ήθος", τόσο στους Κληρικούς, όσο και στους Λαϊκούς άρχοντες των κατά τόπους Κοινοτήτων, ώστε το έργο και η όλη τους συμπεριφορά να αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για τον εν πολλοίς απληροφόρητο περί τα Εκκλησιαστικά λαό μας.

Στην αγγλική εκπαίδευση σήμερα γίνεται πολύς λόγος και καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια για την αναβάθμιση της Παιδείας γενικότερα και ειδικότερα για τη βελτίωση του μαθήματος των θρησκευτικών στα σχολεία με την παροχή περισσότερων γνώσεων στα παιδιά και την καλύτερη εκπαίδευση των Δασκάλων των θρησκευτικών. Επιβεβαιώνεται η μεγάλη επίδραση της θρησκείας στα παιδιά για την αγωγή τους και τη συμπεριφορά τους στην κοινωνία. Γι' αυτό και όλοι οι ενδιαφερόμενοι συστήνουν την εισαγωγή και την αναβάθμισή του στα ημερήσια σχολεία.

Άλλα μέτρα που χρησιμοποιεί η Εκκλησία στην Εκπαιδευτική της Διακονία είναι:

Σύγκληση Συνεδρίων Εκπαιδευτικών και συνεδριάσεων για την μελέτη και προβολή και διάδοση της Παιδείας εκκλησιαστικής και Ελληνικής και Χριστιανικής και πολιτιστικής. Οργάνωση συγκεντρώσεων και εορτών με τη συμμετοχή των παιδιών, των Γονέων και Δασκάλων και του Λαού για ενίσχυση και εκπαιδευτικό φρονηματισμό του Ποιμνίου. Οργάνωση Συλλόγων Γονέων και Δασκάλων.

Ίδρυση Επιτροπής μελέτης του έργου της Παιδείας και των μέσων διδασκαλίας και συγγραφής βιβλίων ειδικών για τα παιδιά. Ενθάρρυνση των επί μέρους Κοινοτήτων και Εκκλησιών και των διαφόρων Εκπαιδευτικών Συλλόγων και φορέων για την επέκταση της εκπαιδευτικής προσπάθειας στις εθνικές, θρησκευτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Εκδοση και κυκλοφορία περιοδικών και φυλλαδίων για την προώθηση του έργου της Παιδείας. Δεκαήμεροι πανηγυρικοί εορτασμοί των Ελληνικών Γραμμάτων με ομιλητές διακεκριμένους από την Ελλάδα, την Κύπρο και το Ηνωμένο Βασίλειο. Διοργάνωση εκθέσεων βιβλίων Ελληνικών και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων με τις οποίες επιδιώκεται η εκπαίδευση του Ποιμνίου και δη της Νέας Γενεάς. Ίδρυση και λειτουργία Σχολής Βυζαντινής Μουσικής για την Εκπαίδευση των Ιεροψαλτών και Βοηθών για την καλή παρουσία της Λατρείας.

Η Ομογένεια όμως του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως ασφαλώς και των άλλων χωρών όπου βρίσκεται διασκορπισμένος ο Απόδημος Ελληνισμός, αντιμετωπίζει το αναπόφευκτο και σοβαρότατο πρόβλημα της Παιδείας, και δυστυχώς της σίγουρης απώλειας της γλώσσας του. Το πρόβλημα αυτό η Εκκλησία προσπαθεί να λύσει με τα πιο πάνω μέτρα. Όμως υπάρχει και συνεπώς είμαστε υποχρεωμένοι, προκειμένου να αποφευχθεί η πλήρης απώλεια της εθνικής και θρησκευτικής του συνειδήσεως και χαρακτήρος να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις εκείνες που θα του επιτρέψουν να μείνει δεμένος με τον κορμό του Έθνους και της Ορθοδοξίας. Και ένας από τους τρόπους αυτούς είναι η χρήση της γλώσσας της φιλοξενούσας χώρας όταν και όπου καθίσταται τούτο απόλυτα αναγκαίο και αναπόφευκτο. Όλοι οι προκάτοχοί μου, λοιπόν, αλλά και πριν να δημιουργηθεί η Ιερά Μητρόπολη και αργότερα Αρχιεπισκοπή Θυατείρων, συνέγραψαν κείμενα στην αγγλική που καλύπτουν από θέματα απλής Κατήχησης και Λειτουργικής, μέχρι βαθύτατα Θεολογικά συγγράμματα, και όλα τους είχαν σαν στόχο τους τόσο τα απλά, όσο και τα μορφωμένα μέλη του Ποιμνίου μας. Ιδιαίτερα αναφέρω τον αοίδιμο Πρωτοπρεσβύτερο Κωνσταντίνο Καλλίνικο Εφημέριο του Ι. Ναού του Manchester και Αρχιεπίσκοπο Αθηνάγορα Κοκκινάκη, ο οποίος μετάφρασε τη θεία Λειτουργία που εν Αγίοις Πατρός ημών Χρυσοστόμου και την εξέδωσε με παράλληλο το πρωτότυπο κείμενο, εμείς δε εκδώσαμε νέα τοιαύτη μετάφραση, η οποία και χρησιμοποιείται στους Ναούς μας εκείνους όπου υπάρχει μεγάλος αριθμός του Ποιμνίου μας που μιλά και καταλαβαίνει μόνο την αγγλική, χωρίς όμως και να εγκαταλείψουμε τη χρήση του πρωτοτύπου. Θεωρούμε δε τον τρόπο αυτό μια μεγάλη συμβολή στην καθόλου εκπαιδευτική διακονία της Εκκλησίας, αφού κρατούμε το Ποίμνιό μας μέσα στους Ναούς μας, ενώ ταυτόχρονα τους παρέχουμε την ευκαιρία και τους ενθαρρύνουμε να εκμανθάνουν και την Ελληνική Γλώσσα και πολιτισμό μας.

Σήμερα με τη παγκοσμιοποίηση των πάντων δεν μπορούμε να μιλάμε - όπως θέλουν και επιμένουν μερικοί, - για θρησκευτικούς διαχωρισμούς. Βέβαια δεν συνιστάται ούτε γίνεται δεκτός ο συγκρητισμός που παρτηρείτο έντονα και ήτο χαρακτηριστικό της εποχής του Χριστού. Ο σημερινός άνθρωπος είναι πολύ ευαίσθητος στις θρησκευτικές του πεποιθήσεις. Γι' αυτό και δεν πρέπει να αγνοείται η να παραμελείται η ιδιαιτερότητα η θρησκευτική και πολιτική κάθε λαού. Η θρησκεία βέβαια, όπως είναι γνωστό, είναι παράγοντας διαχωριστικός ανάμεσα στους λαούς και τα έθνη και τους πολιτισμούς. Για μας όμως

θρησκεία είναι στοιχείο σύμφωνο με την πρόοδο, την ειρήνη, την συνεργασία, την ενότητα του λαού και την προσαγωγή του σε σφαίρες υψηλής πνευματικότητας και ζωής. Η Εκκλησία με το ήθος και τη διδασκαλία της προστατεύει και καλλιεργεί το θεσμό και την ισορροπία της οικογένειας και προσπαθεί να μεταφυτεύσει στα μέλη της όχι μόνο την πίστη στο Θεό, αλλά και την αγάπη και το σεβασμό προς κάθε άνθρωπο και κάθε κοινωνία. Σήμερα παρατηρείται κάποια περιφρόνηση και σύγχυση προς τις μεγάλες αρχές της οικογένειας, της θρησκείας και της αρετής και πνευματικότητας του ανθρώπου. Η Εκκλησία με την αυθεντία της, την Παιδεία, την παράδοση, την πνευματική ανθρωποποίηση λατρείας της και το ήθος της καλείται να διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο για την εκπαίδευση και το μέλλον του ανθρώπου και όλης της δημιουργίας. Γι' αυτό και προσάθει μας είναι η ενίσχυση της τοπικής Ενορίας, μέσα στην ιερή παρεμβολή της οποίας αναπτύσσεται το ιδεώδες της πίστεως και της ιερής παιδείας και της εκπαίδευσης των πιστών γενικώτερα για τη χειραγωγή, τη διαπαιδαγώγηση και την αληθινή μόρφωση της Νέας Γενιάς.

Με τα δεδομένα, ειδικώτερα όμως του συγχρόνου βίου όπου τα μαζικά μέσα επικοινωνίας, τείνουν να επιβληθούν στη ζωή του ανθρώπου, η Εκκλησία είναι υποχρεωμένη να αντισταθεί και να βρει τρόπους για να αντισταθμίσει την παραπαιδεία αυτή και να βοηθήσει το Ποίμνιο και την Πολιτεία την Εκπαίδευση και τους φορείς της ειδικώτερα για να μπορούν να έχουν ισορροπία μπροστά στα μεγάλα γεγονότα της τεχνολογίας και της επιστήμης και των συγχρόνων εφευρέσεων που ανοίγουν νέους ορίζοντες στη ζωή του σημερινού ανθρώπου.

Σήμερα με την ταχεία και εύκολη διάδοση της γνώσεως και επιστήμης σ' όλα τα πλάτη και μήκη της οικουμένης, η Εκκλησία δεν πρέπει να είναι απλός θεατής, ούτε ουραγός, αλλά θα πρέπει να δίνει ρωμαλαίο το παρόν της, απ' ενός μεν να αναρρύνει τους εργάτες της Παιδείας και της σύγχρονης επιστήμης και τεχνολογίας. Απ' ετέρου δε με την σοφία και τη σύνεση που την διακρίνει, με την αυθεντία και την πείρα, και με την εγνωσμένη αγάπη της προς τον άνθρωπο, - το οποίο υπηρετεί εξ ονόματος και διά λογαριασμό του Τριαδικού Θεού, μμωμένη τον Ιδρυτή της, - θα πρέπει να ανοίξει την αγκάλη της και με φιλανθρωπία και επιείκεια, υπομονή, ταπείνωση και διάκριση να βάλει υπό την σκέπη της όλα τα παιδιά της και επίσης αυτή την εκλεκτή μερίδα των παιδιών της, οι οποίοι εκπαιδεύονται για την μελέτη και την εκπαίδευση της Νέας Γενιάς για τη διάνοιξη νέων οριζόντων εις την επιστήμη και την τεχνολογία, την μηχανική, την γενετική και την ψυχολογία. Να επεκτείνει την αγάπη της με την προσευχή και το ιδιαίτερον ενδιαφέρον που πρέπει να δείξει στους επιστήμονες, τους εκπαιδευτικούς και τεχνοκράτες, τους οικολόγους, τους ψυχολόγους και τους ηθικολόγους και σ' όλους εκείνους οι οποίοι εργάζονται για την εκπαίδευση των ερχομένων Γενεών και την επέκταση της έρευνας και της γνώσεως της Δημιουργίας, η οποία έγινε από τον Θεό και κατέστησε τον άνθρωπο οικονόμο και φύλακα. Και χάρη του

ανθρώπου ο Θεός εσαρκοφόρησε "εκένωσε εαυτόν γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δε σταυρού" (Φιλ. κεφ.Β',8) για να διακηρύξει την άμεση σχέση του με τα δημιουργήματα επικεφαλής των οποίων είναι ο άνθρωπος σαν εικόνα και ομοίωση του Θεού του αοράτου.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία και δη η Εκκλησία της Διασποράς και εν προκειμένω η Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας που δρα σ' ένα χώρο που αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ Αμερικής και Ευρώπης προσπαθεί στο μέτρο του δυνατού να ανταποκριθεί στη διακονία της, παρά την ποικίλη αδυναμία της στην υψηλή της αποστολή και όχι μόνο να διαφυλάξει το Ορθόδοξο Ποίμνιο που βρίσκεται υπό την κηδεμονία της, αλλά και να συμβάλει στην πνευματική ζωή του τόπου που φιλοξενείται και τυγχάνει της ελευθερίας και της προόδου της Πολιτείας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η εκπαιδευτική, λοιπόν, διακονία της Εκκλησίας στη Διασπορά (αλλά όχι μόνο σ' αυτή) είναι πολλαπλή σπουδαιότητας και εμβέλειας: Να δημιουργήσει Ελληνική και Κατηχητική Σχολεία και Εκπαιδευτικούς Συνδέσμους για να μορφωθούν τα παιδιά και η νεολαία μας μέσα στους κόλπους του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας. Να εθίσει τους Λαϊκούς Άρχοντες των Κοινοτήτων μας στο υψηλό Εκκλησιαστικό φρόνημα. Και να εκπαιδεύσει τους Κληρικούς μας ώστε να αποκτήσουν υψηλό Εκκλησιαστικό και Ιεραποστολικό ήθος που θα τους καταστήσει τύπο και υπογραμμό του ποιμνίου μας. Και όλα αυτά όχι πάντοτε κάτω από ευμενείς κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες. Το ότι όμως η Ορθοδοξία και ο Ελληνισμός κατόρθωσαν όχι απλώς να επιβιώσουν, αλλά και να μεγαλοουργήσουν ακόμη και κατά την διάρκεια της μαύρης δουλειάς του Γένους, αυτό οφείλεται σε μέγιστο βαθμό στη διπλή προσφορά της Εκκλησίας μας προς το ποίμνιό της: Τη διαφύλαξη και την προβολή της Ορθοδοξίας και στην παράλληλη, αλλά αναπόσπαστα δεμένη με την Ορθοδοξία εκπαιδευτική της διακονία σε όλους τους τομείς της ανθρωπίνης δραστηριότητας. Γι' αυτό ο συνδυασμός Ορθοδοξία - Ελληνισμός δεν αποτελεί απλό σχήμα λόγου, αλλά μια πραγματικότητα, ιστορικά καταξιωμένη, για την οποία ο απανταχού της γης Ελληνισμός δικαιολογημένα αιθάνεται και υπερηφάνεται, αλλά και ευγνωμοσύνει.

Στιγμιότυπο από την Έκθεση "Οι Έλληνες στην Αγγλία" που οργάνωσε ο Δήμος Αθηναίων. Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος περιτοιχίζεται από πλήθος προσκεκλημένων την ημέρα των Εγκαίνιων της Έκθεσης που έγιναν από τον ίδιο τον Δήμαρχο Αθηναίων κ. Αβραμόπουλο στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων στο Παρκο Ελευθερίας. Μεταξύ άλλων διακρίνεται ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζίχνης και Νευροκοπίου κ. Σπυρίδων, ο Διευθυντής Τύπου της Αρχιεπισκοπής Αθηνών κ. Χατζηφωτιάς και άλλοι.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

“Παγκόσμιος Ελληνισμός - Οι Έλληνες στην Αγγλία”

Κυρίες και Κύριοι,

Με ιδιαίτερη χαρά εγκαινιάζουμε σήμερα την Έκθεση “Οι Έλληνες στην Αγγλία”, που εντάσσεται σ’ ένα ευρύτερο πλαίσιο εκδηλώσεων τιμής στους ανά τον κόσμο Έλληνες, στον ελληνισμό της οικουμένης.

Η Αθήνα, η Ιστορική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, στην διαχρονική της πορεία υπήρξε η Μητρόπολη όλων των Ελλήνων, η πρωτεύουσα του νόστου και της ψυχής, του περιφερειακού και του απόδημου ελληνισμού. Από την Αθήνα ξεκίνησαν τα μεγάλα ρεύματα αποδημίας του αρχαίου ελληνισμού, που δημιούργησαν τις πόλεις εκείνες, που αργότερα έμειναν στην ιστορία μέσα από τους μεγάλους άνδρες που γέννησαν και που χάραξαν την πορεία του ανθρωπίνου πολιτισμού.

Έχει γίνει πλέον συνειδήσή μας, πως το θέλει η ιστορική μας μοίρα, ως Έλληνες να είμαστε πολίτες του κόσμου, κοσμοπολίτες, με την αυθεντική έννοια του όρου. Το κίνητρό μας αποδίδει με το δικό του τρόπο ο Ηρόδοτος: “Τους Έλληνες, τους ωθεί η αδάμαστη ενεργητικότητά τους και το πνεύμα της αναζητήσης”.

Οι παροικίες του εξωτερικού, η άλλη Ελλάδα, ενσαρκώνουν το μεταναστευτικό φαινόμενο, το άρρηκτα συνδεδεμένο με την ελληνική ιστορία. Και αξίζει εδώ να τονίσουμε, πως όταν οι Έλληνες μεταναστεύουν, φεύγουν και δημιουργούν πολιτισμό, φέρνουν την αναγέννηση, εκπληρώνοντας συγχρόνως την προαιώνια αποστολή τους, να μεταφέρουν το ανθρωπιστικό πνεύμα σε ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Ο Έλληνας, όπου κι αν ζει, εργάζεται και αναπτύσσει τις δραστηριότητές του, αποτελεί έναν πρεσβευτή της χώρας μας στην χώρα υποδοχής του και στην τοπική κοινωνία, όπου ασκεί τα δικαιώματά ζωής του. Τον διακρίνει δε, η δημιουργικότητα, η κοινωνική ευαισθησία, η προσήλωση στους νόμους και στους θεσμούς και ο σεβασμός στον πολιτισμό της χώρας που τον φιλοξενεί και όπου διαπρέπει πάντα στα καλά έργα. Δεν αποτελεί δε, κοινοτυπία, να πούμε, πως οι καλύτεροι Έλληνες, είναι οι απόδημοι Έλληνες. Και δεν είναι εύκολο να καταγραφεί, το πόσα χρωστάει η Ελλάδα στα παιδιά της, που ξενιτεύτηκαν για να βρουν μια καλύτερη τύχη, αλλά που πάντα κράτησαν το βλέμμα τους στραμμένο στα ιερά ελληνικά χρώματα.

Χάριν στις δωρεές των μεγάλων μας ευεργετών που ήταν όλοι απόδημοι Έλληνες, κτίσθηκε και στολίσθηκε με τα ωραιότερα κτίρια η Αθήνα. Και δεν νομίζω να υπάρχει χωριό ή πόλη της Ελλάδας, που ο απόδημος Έλληνας να μην έχει σφραγίσει με την αγάπη του και την γενναιοδωρία του, για τον ιδιαίτερο τόπο καταγωγής του.

Εγκαινιάζοντας σήμερα την Έκθεση “Οι Έλληνες στην Αγγλία”, τιμούμε ένα λαμπρό κομμάτι του απόδημου Ελληνισμού, του πάνω από δύο αιώνες εγκατεστημένου στις όχθες του Τάμεση, με διασυνδέσεις στο Λίβερπουλ, στο Μάντσεστερ και σε άλλες αγγλικές πόλεις.

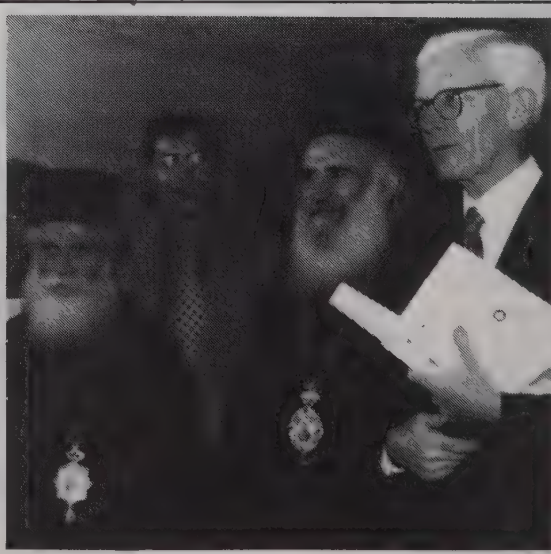
Οι Έλληνες στην Αγγλία προσέφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στην οικονομία, στις τέχνες και στον πολιτισμό της χώρας. Αξίζει να θυμίσουμε τον ελληνικό εφοπλισμό, που ελέγχει έναν από τους μεγαλύτερους εμπορικούς στόλους στον κόσμο, τους δραστήριους και ικανούς Έλληνες επιχειρηματίες, καθώς και τους άξιους Έλληνες επιστήμονες που κατέχουν πανεπιστημιακές θέσεις στην φίλη χώρα.

Ως Δήμαρχος της Πρωτεύουσας του Ελληνισμού, της Αθήνας, θα ήθελα να συγχαρώ όσους συνέβαλαν στην διοργάνωση αυτής της έκθεσης και να ευχαριστήσω θερμά όλους εσάς, που με την παρουσία σας τιμάτε την αποψινή μας εκδήλωση.

Αθήνα, 9 Δεκεμβρίου 1996

Από τα Εγκαίνια της Εκθέσεως “Οι Έλληνες της Αγγλίας” που οργάνωσε ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Αβραμόπουλος. Στη φωτογραφία διακρίνονται ο Δήμαρχος κ. Αβραμόπουλος, η Αντιδήμαρχος κ. Ευαγγελίδου, ο Αρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος και άλλοι προσκεκλημένοι (9 Δεκεμβρίου 1996).

Μεταξύ των παρευρεθέντων στα Εγκαίνια της Έκθεσης “Οι Έλληνες της Αγγλίας” ήταν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζίχνης και Νευροκοπίου κ. Σπυρίδων συνοδευόμενος από τον Θεολόγο κ. Δημήτρη Τσιανικλίδη, και ο Πρέσβης της Μ. Βρετανίας στην Αθήνα κ. Λουέλλην.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
Δρα ΑΝΤΡΕΑ ΦΥΛΑΚΤΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΩΝ Μ. ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ

Μέσα στη μακραίωνη και ανηφορική ιστορική πορεία του Ελληνισμού η Παιδεία υπήρξε το κυριότερο στήριγμα που κράτησε όρθιο το Γένος, ακόμα και στις δυσκολότερες του στιγμές. Ο λαός μας ευτύχισε να έχει πάντοτε αφοσιωμένους και φωτισμένους λειτουργούς των ελληνικών γραμμάτων, που κατόρθωναν να διατηρήσουν άσβεστο το ανέσπερο φως της ελληνοχριστιανικής μας παράδοσης και να το μεταλαμπαδεύουν αμόλυντο κι ανόθευτο στις επόμενες γενιές.

Η Παιδεία εξακολουθεί και σήμερα να στηρίζει το Έθνος, να προδιαγράφει και να οριοθετεί την πορεία του προς τον 21ο αιώνα.

Για τον Απόδημο, ωστόσο, Ελληνισμό, η εκπαίδευση αποτελεί παράλληλα και το ασφαλέστερο εχέγγυο για διατήρηση ανόθευτης της ορθόδοξης πίστης, της εθνικής συνειδήσης και ταυτότητας της νέας γενιάς των αποδήμων μας, για τη δημιουργία ζωντανού και ακμαίου του παροικιακού μας Ελληνισμού.

Θέλουμε για τούτο χαλκέντερους εκπαιδευτικούς, με εσωγενή δυναμισμό, με γνωσιολογικό υπόβαθρο και διδακτικές ικανότητες, εκπαιδευτικούς που θα βρίσκονται σε συνεχή επαφή με την πραγματικότητα, θα εκσυγχρονίζουν γνώσεις και μεθοδολογικές προσεγγίσεις, που θα είναι έτοιμοι και πρόθυμοι να υπηρετήσουν τον Ελληνισμό και τον Χριστιανισμό, που θα μετατρέψουν τα παροικιακά μας σχολεία σε φυτώρια που θα σμιλεύουν ελληνοχριστιανικές ψυχές και θα σφυλητρατούν εθνικές συνειδήσεις.

Για να πετύχουν όμως στο έργο τους οι εκπαιδευτικοί μας χρειάζονται εκσυγχρονισμένη βασική μόρφωση και συνεχή εμπλουτισμό των γνωσιολογικών και μεθολογικών τους γνώσεων. Και είναι μέσα σ' αυτά τα πλαίσια που εντάσσεται η ίδρυση και η λειτουργία του Επιμορφωτικού Ινστιτούτου Μεγάλης Βρετανίας.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το Ινστιτούτο βοήθησε σημαντικά στην βελτίωση της παρεχόμενης στα παιδιά μας εκπαίδευσης, γιατί όσοι απόφοιτοι του Ινστιτούτου συνεχίζουν να εργάζονται στα παροικιακά μας σχολεία νιώθουν μεγαλύτερη σιγουριά και έχουν, όπως πληροφορούμαι, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην εργασία τους παρά προηγουμένως.

Επειδή όμως τα δεδομένα της εκπαιδευτικής έρευνας και της παιδαγωγικής ψυχολογίας διαφοροποιούνται συνεχώς, επειδή όσο βαθύτερη και καλύτερη είναι η βασική μόρφωση τόσο αυτή γίνεται ισχυρότερο κίνητρο για παραπέρα μόρφωση, αποφασίστηκε διαφοροποίηση ή και εμπλουτισμός του περιεχομένου, της διάρκειας και του επιπέδου σπουδών του Ινστιτούτου και της ποιότητας και της διάρκειας της διδακτικής εξάσκησης.

Την ευθύνη για αυτή τη νέα προσέγγιση όσον αφορά τη λειτουργία του Ινστιτούτου έχει αναλάβει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, που πάντα όμως θα ενεργεί σε συνεργασία με τον Ε.Φ.Ε.Π.Ε. Σ' ένα επόμενο στάδιο το Ινστιτούτο θα αναλάβει και την ευθύνη της συνεχούς επιμόρφωσης των ωρομισθίων εκπαιδευτικών που εργάζονται στα Παροικιακά μας σχολεία ή εκπαιδευτικών που θα έχουν τις δυνατότητες και ικανότητες να διευθύνουν αποτελεσματικά τα παροικιακά μας σχολεία, δασκάλους που διδάσκουν ειδικά θέματα κ.λ.π. Παράλληλα, εξετάζεται η δυνατότητα παροχής βασικής μόρφωσης-επιμόρφωσης σε άτομα που εργάζονται στις κοινότητες εκτός Λονδίνου και τα οποία αναμφίβολα έχουν τέτοιες ανάγκες ή και απαιτήσεις.

Η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην προσπάθειά της να αναβαθμίσει το Ινστιτούτο θα επιμολογήσει τεράστια οικονομικά βάρη, γι' αυτό και αναμένει ότι αυτά τα άτομα θα αξιοποιούνται στον ανώτατο δυνατό βαθμό από τους εκπαιδευτικούς Φορείς. Δεν χρειάζεται ασφαλώς να λεχθεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία με ό,τι αποφασίστηκε για το Επιμορφωτικό Ινστιτούτο επιδιώκει βελτίωση της αποτελεσματικότητας των Παροικιακών μας σχολείων και όχι την κατάργηση της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής, που θα συνεχίσει να αποτελεί τον κυριότερο κρίκο σύνδεσης Κύπρου και Ελλάδας με την Παροικία μας στη Μ. Βρετανία.

Το ενδιαφέρον της Κυπριακής Δημοκρατίας για αναβάθμιση της παρεχόμενης παροικιακής μας εκπαίδευσης δεν περιορίζεται μόνο στο Επιμορφωτικό Ινστιτούτο αλλά σε πολλούς άλλους τομείς και θέματα.

Ειδικότερα :

- Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας άρχισε πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών μας στη διδασκαλία της γλώσσας, αφού οι καινούριες καταστάσεις που επικρατούν και τα δεδομένα που δημιουργούνται συνεπάγονται την ανάπτυξη μιας νέας διδακτικής που δε θα ταυτίζεται ούτε με εκείνη της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών, αλλά ούτε και με εκείνη της μητρικής γλώσσας.

- Για να βοηθηθεί ο δάσκαλος του παροικιακού σχολείου να διδάσκει αποτελεσματικά τη γλώσσα είναι απαραίτητη η αναθεώρηση του υφιστάμενου Αναλυτικού Προγράμματος ή η σύνταξη νέου. Σ' αυτήν τη διαδικασία, που άρχισε ήδη τροχιοδρόμησή της, θα εμπλακούν γλωσσολόγοι ή κατάλληλοι επιστήμονες και από την Παροικία.

- Γίνεται μεγαλύτερης διάρκειας επιμόρφωση των δασκάλων που εργάζονται για πρώτη χρονιά στην Παροικία και σε θέματα σχετικά με τη δομή και ιδιομορφία των παροικιακού σχολείου ή και των κοινοτήτων μας στην Αγγλία.

- Βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο το θέμα κατάρτισης των κανονισμών λειτουργίας της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής και των όρων απόσπασης εκπαιδευτικών για εργασία στα παροικιακά μας σχολεία. Και για τα δύο θέματα θα κρατηθούν ενήμεροι και θα ζητηθούν οι απόψεις των Φορέων και του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.

- Ο Ε.Φ.Ε.Π.Ε. με την ίδρυση και λειτουργία του έδωσε νέα πνοή στα εκπαιδευτικά πράγματα της παροικίας και δημιούργησε νέα δυναμική για ανάπτυξη και αναβάθμιση της παροικιακής μας εκπαίδευσης. Και επειδή ο ομαλή λειτουργία του Ινστιτούτου παραμένει αίτημα και ανάγκη για επιβίωση του Ελληνισμού της Μ. Βρετανίας, το Υπουργείο θα συνεχίζει να υποστηρίζει ένθερμα τον Ε.Φ.Ε.Π.Ε. και να εξετάζει κριτικά και με ειλικρινή διάλογο ό,τι γίνεται για αναβάθμιση της Παροικιακής μας εκπαίδευσης με στόχο τη διαρκή ενίσχυση του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.

- Το Υπουργείο παράλληλα με την ενίσχυση των παροικιακών μας σχολείων θα συνεχίζει να επιδιώκει τόσο την ένταξη της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας σε καθημερινά αγγλικά σχολεία, στα οποία φοιτούν πολλά Κυπρίοπουλα, όσο και στην ίδρυση ημερησίων σχολείων μέσα στα πλαίσια της εκπαιδευτικής νομοθεσίας της χώρας αυτής και των υποχρεώσεων της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Έχει εισαχθεί, ύστερα από αίτημα των Φορέων, ο θεσμός του ωρομισθίου προσωπικού για την ικανοποίηση των αναγκών των Φορέων στα Σαββατιανά σχολεία. Το Υπουργείο, αφού αξιολογήσει τόσο το θεσμό όσο και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για υλοποίηση του θεσμού, θα λάβει τις δέουσες αποφάσεις για το τι θα γίνει στο μέλλον.

- Άρχισε, με την συνεργασία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου της Ελλάδας, συγγραφή νέων βιβλίων για τις ανάγκες των παιδιών των Παροικιακών μας σχολείων. Απόψεις για τα νέα βιβλία θα κληθούν αναμφίβολα να εκφράσουν και οι Φορείς.

Αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες,
Σας συγχαίρω θερμά για το ενδιαφέρον σας να φοιτήσετε τη δεύτερη χρονιά στο Ινστιτούτο και να προσφέρετε τις υπηρεσίες σας στα παροικιακά μας σχολεία, να εργαστείτε για το καλό της Παιδείας, που με χίλιες δύο στερήσεις μας κληροδόθησαν οι πρόγονοί μας. Η συμβολή σας στην διατήρηση της Ορθόδοξης πίστης μας και της Ελληνικής γλώσσας θα είναι αποφασιστικής σημασίας για επιβίωση του Ελληνισμού της Μ. Βρετανίας.

Με το ζήλο και τον ενθουσιασμό που σας χαρακτηρίζει, με την πλούσια παιδαγωγική σας κατάρτιση θα βοηθήτε την νέα γενιά να βρίσκεται το δρόμο της, να γνωρίζει τις ρίζες της και νάναι περήφανη για την ταυτότητά της, και το παροικιακό σχολείο στο οποίο θα προσφέρετε τις υπηρεσίες σας θα εγγυάται τη ζωντανία του Ελληνισμού της Διασποράς και τη διαχρονική του συνέχεια. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου θα είναι αταλάντευτα στο πλευρό σας για να σας συμπαραστέκεται στο δύσκολο μα ενθνικά σημαντικό έργο που θα κληθείτε να επιτελείτε. Εύχομα σε όλους καλή επιτυχία και ο Θεός να σας ενδυναμώνει.

ΚΑΛΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

ΠΕΡΙ ΕΛΠΙΔΟΣ

Αρχιμ. Ανθίμου Ελευθεριάδη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Αλλ' όχι μόνον ο Θεός μας δίδαξε, ο ίδιος "επεσκέψατο ημάς" για την ψυχική μας σωτηρία, σε σημείο τέτοιο, ώστε να καρφωθεί επί του σταυρού προκειμένου να σώσει το ανθρώπινο γένος και να εξασφαλίσει στον άνθρωπο εκείνο, που μάχεται μέσα στην παραζάλη και στην τύρβη της πολύβουης κοινωνίας, την προσδοκία της σωτηρίας. Όστε ο άνθρωπος δεν χρειάζεται στις πνευματικές αναζητήσεις του τη βιασύνη. Το αντίθετο πρέπει να συμβαίνει. Να ανησυχεί για το πού θα καταντήσει και να εργάζεται ήρεμα για το πώς θα φθάσει. Αυτή η ελπίδα δεν είναι ασφαλώς ανιαρή, κάθε άλλο. Θα πρέπει να σημαίνει, ότι μεταξύ της πύρωσης της προσδοκίας μπορούμε να κοπιάζουμε θετικά για το τελικό τέρμα. Ταυτόχρονα όμως να είμαστε βέβαιοι πως ο Θεός γνωρίζει κάθε μορφή της ζωής μας. Εκείνος κρατεί το μέλλον μας στα χέρια Του. Συνεπώς μπορούμε να ζούμε υπό το κράτος της ησυχίας και της υπομονής και της βεβαιότητας, ότι η Βασιλεία Του γίνεται κτήμα όλων, όσων ακολουθούν "εν παντί" την φωνήν Του. Όστε με την ελεύθερη και γνήσια συγκατάθεσή του ο χριστιανός μπορεί να γίνει συμμετοχος της Βασιλείας Του, ουρανοπολίτης.

Στα προηγούμενα άρθρα αναφερθήκαμε στην επίγεια ζωή μας σε συνάρτηση με την ελπίδα της μελλοντικής σωτηρίας, που είναι θέμα της απόλυτα ελεύθερης εκλογής μας και την οποία με βεβαιότητα υπόσχεται Αυτός Ούτος ο Θεός. Στη συνέχεια πρέπει ν' απαντήσουμε στην έσχατη ερώτηση για το θάνατο. Ο απ. Παύλος λέγει χαρακτηριστικά, "νυνί δε Χριστός εγήγερται εκ νεκρών, απαρχή των κεκοιμημένων εγένετο". [Α' Κορ. 15,20]. Ενώ στο Σύμβολο της Πίστεως βεβαιώνεται κατηγορηματικά η πίστη μας στην ανάσταση των σωμάτων: "προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνος".

Στο σπουδαιότατο αυτό θέμα αναφέρεται το 15ο κεφάλαιο της Α' προς Κορινθίους επιστολής του απ. Παύλου. Έχουν γραφεί πολλά βιβλία με αφορμή αυτό το κεφάλαιο. Δεν είναι απλό, αφού η ανάσταση του Κυρίου λαμβάνεται σαν απόδειξη της ανάστασης των νεκρών. Ο απόστολος αποδεικνύει το αδιαμφισβήτητο γεγονός της μελλοντικής ανάστασης του ανθρώπινου σώματος, επειδή ο Ιησούς Χριστός ανεστήθη από των νεκρών. Βέβαια εδώ δεν θα ασχοληθούμε με τις αποδείξεις της Αναστάσεως, πρόβλημα που είναι μοναδικές και εξαιρετικές ουσιώδεις. Άλλωστε ο χριστιανισμός υπάρχει εξ αιτίας του μέγιστου αυτού θαύματος, διότι "ει Χριστός ουκ εγήγερται, κενόν άρα το κήρυγμα ημών, κενή δε και η

πίστις υμών". [Α' Κορ. 15,14].

Αλλ' ο Ναζωραίος Ιησούς, ο Θεός μας, το πρωί της ημέρας εκείνης, "της μιας των σαββάτων" μετά την εξευτελιστική σταύρωσή Του από τους παράνομους Ιουδαίους και τους φαύλους Ρωμαίους και μετά την ταφή Του, έρπασε τις αλυσίδες του τάφου και απέδειξε και επέδειξε Εαυτόν ως Θεόν, αναστάς εκ του μνήματος. Μια νέα κατάσταση ισχύει για τον Κύριο απ' αυτής της στιγμής. Ο θάνατος, ο έσχατος και φοβερός εχθρός του ανθρώπου, ενίκηθη. Είναι πλέον μια νέα μορφή ζωής. Ο χριστιανισμός που ακολουθεί τον Θεάνθρωπο, βαδίζει στα αχνάρια του πρωτοπόρου, που νίκησε το θάνατο. Συνεπώς η πίστη μας αυτή δεν είναι απλά μια κατά γράμμα εκτέλεση του νόμου του Θεού, αλλά ουσιαστική και ειλικρινής ακολουθία του δρόμου που Εκείνος χαράσσει και μας προσκαλεί. Είναι ο δρόμος διά μέσου μιας νεκρής κοιλάδας σε μια νέα ζωή, στο ξέφωτο της οποίας ο νικητής Χριστός μας αναμένει για να μας οδηγήσει στους "κόλπους του Αβραάμ". Ζούμε με την πεποίθηση ότι δεν έχουμε εγκαταληφθεί, δεν είμαστε μόνοι. Ο Θεάνθρωπος Κύριος, με την εκπαιγόν μεγαλειότητά Του και με την μοναδική εξουσία που έχει, μας διαβεβαιώνει ότι θα είναι ο παντοτεινός σύντροφος και οδηγός μας στη ζωή και στο θάνατο. Χωρίς καμιά απορία ο απόστολος, τελειώνοντας το 15ο κεφάλαιο της Α' προς Κορ. Επιστολής του, σημειώνει θριαμβευτικά: "τω δε Θεώ χάρις τω διδόντι ημίν το νίκος διά του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού". Έτσι στο πρόσωπο του Κυρίου εκπληρώνεται η παλιά εκείνη υπόσχεση προς τον άνθρωπο, που είναι διάχυτη στις Άγιες Γραφές. Σαν κτίζεις, ω άνθρωπε, τη ζωή σου πάνω στο λόγο Του, θα έχεις ατελεύτητη ζωή. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης λέγει: "αμήν αμήν ότι ο τον λόγον μου ακούων και πιστεύων τω πέμψαντί με έχει ζωήν αιώνιον". [Ιω.5,24]. Και αλλού διασαλπίζεται η ίδια υπόσχεση του Ιησού "τούτο δε έστι το θέλημα του πέμψαντός με, ίνα πας ο θεωρών τον υιόν και πιστεύων εις αυτόν έχη ζωήν αιώνιον, και αναστήσων αυτόν εγώ εν τη εσχάτη ημέρα". [Ιω.6,40].

Τούτο δηλαδή είναι το θέλημα Εκείνου, που με έστειλε εις τον κόσμον. Καθένας που έχει τα μάτια της ψυχής καθαρά και βλέπει τον Υιόν και πιστεύει εις Αυτόν, ήδη εξασφάλισε την αιώνια ζωή. Και οπωσδήποτε εγώ θα αναστήσω αυτόν ένδοξο κατά την εσχάτην ημέραν της κρίσεως. Τι λόγος αλήθεια, τι μεγάλη υπόσχεση! Τι τεράστια και ασύνορη ελπίδα περικλείεται μέσα στην καρδιά μας και με τη βεβαιότητα πρέπει να ατενίζουμε τη ζωή και το θάνατο!

(συνεχίζεται)

Η Ελληνορθόδοξη Κοινότητα Αγ. Παντελεήμονος Harrow και Περιχώρων οργάνωσε την Κυριακή 1η Δεκεμβρίου 1996, στους Κοινοτικούς της χώρους ένα πολύ ενδιαφέρον βραδυνό Σεμινάριο, με θέμα την "Εθνικο-θρησκευτική ταυτότητα της Ελληνορθόδοξης Νεολαίας του Λονδίνου".

Στο Σεμινάριο παρευρέθηκαν περίπου 100 άτομα, μεταξύ των οποίων ήταν και αρκετοί επίσημοι προσκεκλημένοι της οργανώτριας Κοινότητας. Τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγόριο εκπροσώπησε επάξια ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. π. Ανθιμος Ελευθεριάδης, ο οποίος μετέφερε τις ευχές και την πολύτιμη ευλογία του Σεβασμιωτάτου κι επίσης εκήρυξε την έναρξη των εργασιών του Σεμιναρίου.

Ανάμεσα στους άλλους καλεσμένους ήταν και ο Πρόξενος της Ελλάδος στο Λονδίνο κ. Ανδρέας Ψυχάρης, καθώς και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνορθόδοξων Κοινοτήτων Μεγ. Βρετανίας κ. Διαμαντής Π. Πατέρας, οι οποίοι και χειρέτησαν με εμπνευσμένους λόγους τους συμμετέχοντες στο Σεμινάριο.

Ο Γενικός Πρόξενος της Κύπρου κ. Γεώργιος Βυρίδης, καθώς και ο Προϊστάμενος της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής κ. Ανδρέας Δαμιανός, για λόγους υγείας δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν.

Εκ μέρους της οργανώτριας Κοινότητας καλωσόρισαν τους προσερχθέντες ο Ιερατικώς Προϊστάμενος Οικον. Αναστάσιος Δ. Σαλαπάτας και το μέλος του Εκκλησιαστικού και Κοινοτικού Συμβουλίου κ. Παντελής Δημοσθένους, Αρχων του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Οι ομιλητές του Σεμιναρίου ήταν δύο νέοι της Κοινότητας του Αγίου Παντελεήμονος, ηγετικά στελέχη της Νεολαίας της ίδιας Κοινότητας, με θαυμαστή μόρφωση και καλλιέργεια, τέκνα δε εξαιρετικών οικογενειών, με ελληνορθόδοξες ρίζες και αρχές.

Κατ' αρχάς ομίλησε ο Γιώργος Σταυρινίδης, με θέμα την "Εθνική συνειδητοποίηση της Νεολαίας μας". Ακολούθησε δε, η Μαίρη Γελέκη, με θέμα την "Συμμετοχή της Νεολαίας στην ζωή της Εκκλησίας μας". Τις εργασίες του Σεμιναρίου συντόνισε ο νέος Ιερέας π. Χρήστος Χρηστάκης Δρ. Θεολογίας, Εφημέριος του Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου Edmonton Λονδίνου.

Το Σεμινάριο αυτό είχε απόλυτη επιτυχία. Εδωσε μάλιστα την σπουδαία ευκαιρία και στην Εκκλησία αλλά και στην Νεολαία μας να ξεκινήσουν σιγά-σιγά κάποια μορφή διαλόγου μεταξύ τους, που σίγουρα κάπου θα οδηγήσει. Οπωσδήποτε ο διάλογος αυτός θα φωτίσει πολλές πλευρές των δύο αυτών διαλεγόμενων μερών. Ιδιαίτερα δε θα φωτίσει και αποκαλύψει τις εφαιπόμενες πλευρές μεταξύ των δύο αυτών μερών.

Κατ' αρχάς θα δώσει απαντήσεις στην ανησυχία που εκφράζεται από την Εκκλησία μας για την σημερινή κατάσταση, την πνευματική πρόοδο και το μέλλον της Νεολαίας μας. Επίσης δε, πιστεύεται πως θα δώσει διεξόδο στην αγωνία της Νεολαίας μας για τα ζητήματα της εθνικο-θρησκευτικής της ταυτότητας.

Αναφέραμε παραπάνω τον όρο "Εκκλησία". Θα θέλαμε στο σημείο αυτό να ξεκαθαρίσουμε, για να αποφυγούμε οποιεσδήποτε παρερμηνείες, ότι λέγοντας "Εκκλησία" εννοούμε σύνολο το σώμα των πιστών, που απαρτίζεται από κλήρο και λαό, και έχει κεφαλή του τον ίδιο τον Χριστό, ο οποίος άλλωστε δεν είναι μόνο η κεφαλή, αλλά και ο ιδρυτής της Αγίας Εκκλησίας μας. Ας μη θεωρηθεί, λοιπόν, ότι όταν αναφερόμαστε στην Εκκλησία εννοούμε μόνο την ηγεσία, την διοίκηση, τους Αρχιερείς τους Ιερείς και τους Διάκονους αυτής.

Η αγωνία που εκφράζεται σήμερα από πλευράς Εκκλησίας για τα ζητήματα της Νεολαίας μας αφορά οπωσδήποτε όλους τους ευσεβείς Ορθόδοξους Χριστιανούς, ιδιαίτερα δε εκείνους που θρησκεύουν, που έχουν εκκλησιαστική και μυστηριακή ζωή.

Όλοι, λοιπόν, αυτοί, έχουν την σκέψη τους και την προσοχή τους στραμμένη προς την ελπιδοφόρα Νεολαία μας, προσδοκώντας, από τους προσδεμένους και ιδιαίτερα καλλιεργημένους σήμερα νέους μας, την

συνέχιση της δικής μας και ξεχωριστής αυτής Ελληνορθόδοξης πορείας και ζωής.

Στο Σεμινάριο ακούστηκαν από τους εισηγητές, αλλά και από τους συμμετέχοντες αργότερα στην πολύ ζωντανή συζήτηση που ακολούθησε, πολλές και ενδιαφέρουσες ιδέες και απόψεις, οι οποίες αφορούσαν και στις δύο διαστάσεις της ταυτότητας των νέων μας, και στην εθνική αλλά και στην θρησκευτική.

Όσον αφορά την εθνική συνειδητοποίηση της Νεολαίας μας συζητήθηκαν τα θέματα της Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης, η οποία συμβάλλει ουσιαστικά στην διατήρηση της εθνικής μας ιδιαιτερότητας, όπως επίσης και η ελληνική γλώσσα με τις διάφορες χρήσεις της στο Σχολείο, στο σπίτι, στην Εκκλησία, στις διακοπές, στο παιχνίδι και αλλού.

Το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζεί, κινείται, σπουδάζει και εργάζεται η Νεολαία μας θεωρήθηκε ιδιαίτερα αφομοιωτικό, κάποτε δε και επικίνδυνο, αφού μπορεί να εγκλωβίζει τους νέους μας στα δίκτυά του και να τους φυλακίζει πολλές φορές μέσα του.

Το δεύτερο θέμα, το οποίο αφορούσε την συμμετοχή της Νεολαίας στην ζωή της Εκκλησίας μας, κέντρισε το ενδιαφέρον όλων και απασχόλησε επί μακρόν το Σεμινάριο. Ακούστηκαν πολλές και ιδιαίτερα σημαντικές απόψεις. Ήταν όμως φανερό ότι οι περισσότεροι νέοι επικεντρώναν το ενδιαφέρον τους στο γλωσσικό ζήτημα.

Άλλοι πρότειναν την μετάφραση μέρους της Κυριακάτικης Θείας Λειτουργίας στην Αγγλική γλώσσα, για να καταλαβαίνουν κάποια στοιχεία και τα νεώτερα μέλη της Εκκλησίας, ενώ άλλοι θεωρούσαν καλύτερη ιδέα την τακτική τέλεση της Θείας Λειτουργίας που θα γίνονταν ολόκληρη στην Αγγλική γλώσσα, ίσως σε κάποιους συγκεκριμένους Ιερούς Ναούς και σε κάποια προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα, τέτοια που να εξυπηρετεί όλους τους νέους.

Μια σημαντική άποψη, πάνω στο ίδιο αυτό θέμα, ήταν πως η Θεία Λειτουργία ήταν από πάντα συνδεδεμένη και έτσι παραμένει ακόμη να είναι στην συνείδηση των Ελληνορθόδοξων πιστών, με την πρακτική του οικογενειακού εκκλησιασμού. Όλη η οικογένεια, δηλαδή, γονείς, παιδιά, και τα λοιπά μέλη της, εκκλησιάζονται μαζί, κοινωνούν από το ίδιο Άγιο Ποτήριο και στη συνέχεια θα καθήσουν όλοι μαζί στην ευλογημένη οικογενειακή τράπεζα στο σπιτικό τους.

Ο διάλογος αυτός, μεταξύ Εκκλησίας και Νεολαίας, έχει πια αρχίσει. Είναι μεγάλη και ουσιαστική τώρα η ευθύνη όλων εκείνων των παραγόντων της Ομογένειάς μας, οι οποίοι έχουν πραγματικά την δυνατότητα να κινούν διάφορα νήματα στην εκκλησιαστική και κοινωνική μας ζωή, να συνεχίσουν τον διάλογο αυτό.

Και όχι απλά να τον συνεχίσουν, αλλά και να στηρίξουν με όλες τους τις δυνάμεις (ηθικά και υλικά, αν χρειαστεί) τις όποιες καλές και εποικοδομητικές προτάσεις θα παρουσιαστούν, έτσι ώστε να αρχίσουμε σιγά-σιγά να υλοποιούμε την οικοδόμηση γεφυρών, για να υπερνικηθούν τα σατανικά χάσματα των γενεών, τα οποία εδώ στην Διασπορά είναι ακόμη μεγαλύτερα απ' ό,τι είναι στην πατρίδα, και να καταφέρουμε έτσι να εξασφαλίσουμε εδώ στην ξένη γη, που μας έταξε ο Μεγάλος Θεός μας, την πολυπόθητη αυτή συνέχεια και βιωσιμότητα του Ελληνορθόδοξου πολιτισμού μας.

Είναι ανάγκη δε, να ξεπεράσουμε όλοι μας, και οι νέοι αλλά κυρίως οι μεγαλύτεροι, τις όποιες οπισθοδρομικές τοποθετήσεις και κυρίως οι μεγαλύτεροι, τις όποιες οπισθοδρομικές τοποθετήσεις και αρνήσεις μας, και να ατενίσουμε το μέλλον με βλέμμα γενναίο και πνεύμα καθαρό.

Η ζωή ανήκει στους δυνατούς και τους αγωνιστές. Και είναι απόλυτα βέβαιο πως η Ελληνορθόδοξη Νεολαία μας, που ζει μόνη και διαπρέπει στην μεγαλόπολη αυτή του Λονδίνου, είναι και δυνατή και αγωνιστική. Για τούτο ορθά ευελπιστούμε στην πρόοδο και την καταξίωση της στην ζωή αυτή.

Σημείωση: Το παραπάνω κείμενο παρουσιάστηκε ως Σχόλιο της Εβδομάδας από την "Φωνή της Εκκλησίας" στον Ελληνικό Ραδιοφωνικό Σταθμό του Λονδίνου, την Δευτέρα 16η Δεκεμβρίου 1996.

Ο Άγιος Θαυματουργός Σπυρίδων Επίσκοπος Τριμυθούντος και Πολιούχος Κερκύρας υπό του π. Γεωργίου Σούλου

Είναι γεγονός ότι μέγιστη ωφέλεια προσφέρει στην ενδυνάμωση και εμφύχωση της αγιοπνευματικής και χριστοκεντρικής μας ζωής, η μελέτη και η μίμηση του βίου και της ζωής σπουδαίων και φιλόχριστων μορφών, γιατί όχι μόνον δεν αποτρέπει τον άνθρωπο από το κακόν, αλλά αντίθετα τον μεταβάλλει και τον μεταστρέφει στο καλό και στην αρετή. Το πόσο μπορεί αυτή η μίμηση του βίου των μεγάλων και θαυμαστών Εκκλησιαστικών μορφών και αναστημάτων να προσφέρει, μας το έδειξαν και το απέδειξαν πάρα πολλοί, οι οποίοι τώρα πια ανήκουν στις τάξεις και στις στρατίες των αγίων της εκκλησίας μας. Περισσότερο και εντονότερα απ' όλους επιτρέψτε μου, να ισχυρισθώ, ότι το απέδειξε ο βίος και η πολιτεία ενός ανδρός που έφθασε στην ύψιστη έκφραση και φανέρωση της αγιότητας, όχι μόνον μετά τον σωματικό του θάνατο, αλλά και πρίν απ' αυτόν όντας εν τη παρούση ζωή. Πρόκειται ασφαλώς για το "κλέος των ορθοδόξων", για τον "στερρότατο και ακράδαντο πύργο της εκκλησίας" για τον πολύφωτο φωστήρα της Οικουμένης" για τον "Πατέρων του εγκαλλώπισμα", για τον "συμπαθή και πράον και δούλου Χριστού γνήσιον, ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ τον ιερόν και μέγα.

Ο Σπυρίδων γεννήθηκε το 270 μ.Χ σε μια ήσυχη πόλη της Κύπρου την Τριμυθούντα, από απλούς γονείς. Δεν έμαθε πολλά γράμματα, αλλά γρήγορα απόκτησε την σοφία, την οποία χαρίζει ο Θεός σ' όσους τον αγαπούν και τον ακολουθούν στο Θείο Του θέλημα. Έφτιαξε την δική του οικογένεια και το απλό του σπιτικό έγινε πράγματι μια μικρή "κατ' οίκον εκκλησία", που εξέπεμπε και ακτινοβολούσε αρετή, καλωσύνη και χριστιανική αγάπη.

Η εκκλησία αναγνωρίζουσα την μεγίστη του ανδρός τούτου αξία στα χρόνια, που αυτοκράτορας του Βυζαντίου ήταν ο Μ. Κωνσταντίνος, τον κάλεσε, να υπηρετήσει τον Θεό και τους ανθρώπους, ως επίσκοπος Τριμυθούντος. Ο ίδιος δίστασε πολύ να το δεχθεί, αλλά μπροστά στην έντονη επιμονή των ήδη επισκόπων της Κύπρου, αλλά και σύμπαντος του λαού αποδέχτηκε το κάλεσμα κι έγινε "Ποιμήν λογικών προβάτων", έγινε ο Πνευματικός ηγέτης και πατέρας όλων των πιστών της πατρίδας του.

Όπως ήταν φυσικό, ο νέος Ιεράρχης της Εκκλησίας της Κύπρου, δεν άργησε να καταστεί και να αναδειχθεί μία εξέχουσα και μεγάλη μορφή Ιεράρχου.

Με την αγάπη του αγαλίασε όλο το πλήρωμα της επισκοπής του. Εργαζόταν νυχθημερόν για το Ποιμνίο του. Με ζωντάνια και καθαρότητα δίδασκε τον λόγο του Θεού.

Αδιάκοπα και ακούραστα με τις ιερουργίες του μετέδιδε την Θεία Χάρι των Ιερών Μυστηρίων.

Πολύ σύντομα όμως τον επισκιάζει καθολικά και ολοκληρωτικά η Θεία Χάρις και του επιτρέπει και αυτό ακόμα το χάρισμα των θαμάτων. Και είναι πράγματι αληθές, ότι χάρη στην ολόψυχη και ολόθερμη προσευχή του σεπτού Ιεράρχου Σπυρίδωνος, ο Παντοδύναμος Θεός έσωσε τον τόπο από καιρικές βιβλικές καταστροφές. Εθεράπευε αρρώστους, ανάστανε νεκρούς, δικαίωνε αθώους, ανέτρεπε αδικίες καθιστώντας έτσι την επισκοπική του περιοχή σε τόπο ευλογίας και προπρωτικής ομορφιάς.

Αλλά αυτή η ευεργετική του ακτινοβολία της πίστεως και της προσευχής δεν περιορίσθηκε μόνο στην Τριμυθούντα. Γρήγορα εξαπλώθηκε στα πέρατα της

Οικουμένης.

Είναι αυτός, ο οποίος συμμετείχε στην Α' Οικουμενική Σύνοδο το 325 μ.Χ. στη Νίκαια της Βυθυνίας, όπου με το γνωστό θαύμα ενώπιον όλης της Ιεραρχίας του Οικουμενικού Θρόνου, δείχνοντάς τους ένα κεραμίδι, απεστόμωσε και αντίκρουσε τις αρετικές κακοδοξίες του Αρείου και της ακολουθίας του.

Είναι αυτός, ο οποίος όταν έφθασε κάποτε στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας, γκρεμίστηκαν από μόνα τους τα είδωλα.

Είναι αυτός τελικά που αξιώθηκε να συλλειτουργεί με Αγγέλους. "Αγγέλους έσχες συλλειτουργούντας σοι" λέγει χαρακτηριστικά το Απολυτικό του.

Αυτή η γεμάτη από θεία Χάρη αγιοπνευματική ζωή του Θαυματουργού Σπυρίδωνος διακόπτεται με τον σωματικό του θάνατο το 348 μ.Χ., για να συνεχισθεί όμως, όπως θα δούμε πολύ πιο έντονη, πολύ πιο αγιοεκφαστική και αιώνια, να ζει εις τους αιώνες των αιώνων.

Το άφθαρτο και αναλλοίωτο και αγιασμένο σώμα του που παραμένει και υπάρχει μέχρι σήμερα και θα συνεχίσει ασφαλώς να υπάρχει στους αιώνες έγινε και είναι πηγή Χάριτος και σωτηρίας σε όσους τον προσκυνούν, τον παρακαλούν, την τιμούν, τον σέβονται και τον αγαπούν και επικαλούνται τις πρεσβείες και τη βοήθεια του Αγίου.

Για 400 χρόνια περίπου το σκήνωμά του παραμένει στην Κύπρο. Στη συνέχεια μεταφέρεται στην Κων/λη και παραμένει μέχρι το 1453, όπου η Βασιλεύουσα πέφτει στα χέρια των άπιστων και αλλοθρησκων Οθωμανών. Τότε ακριβώς η Χάρις του Θεού δεν επιτρέπει την σκλαβιά του Αγίου και φωτίζει έναν ιερά της Πόλης, να πάρει το Ιερό σκήνωμα του Αγίου Σπυρίδωνος μαζί με το επίσης Ιερό σκήνωμα της Αγίας Θεοδώρας της Αυγούστας, η οποία εοστήλωσε και αναστήλωσε την Ορθοδοξία δια των ιερών εικόνων και να φθάσουν έτσι και τα δύο ιερά λείψανα να τιμώνται στη νύμφη του Ιονίου Πελάγους, στην πύλη εισόδου της Ορθοδοξίας, στα σύνορα της Ορθοδοξίας εκκλησίας με την Ρωμαιοκαθολική, στην Κέρκυρα.

Από τότε και μέχρι τώρα ο Άγιος Σπυρίδων, ο άγιος μας, όπως λέμε και τον αισθανόμαστε εμείς οι Κερκυραίοι, είναι ο Προστάτης μας, ο Πατέρας μας, ο αδερφός, ο φίλος και βοηθός. Είναι μετά τον Θεό τα πάντα για μας. Είναι ο Πολιούχος της Κέρκυρας και όχι ασφαλώς μόνον, αλλά και σε όλους όσους προστρέχουν και προσκυνούν τους αγράντους του πόδας και αποδεικνύει καθημερινά την παρουσία του Θεού στον κόσμο και ιδιαίτερα στον άνθρωπο.

Ο Σπυρίδων εργαζόμενος για την αρετή και μελετώντας τον νόμο τ'υ Θεού, έγινε μέγας φιλόανθρωπος εις την ψυχή και πολύ επιεικής εις την κρίσιν, γενόμενος εικόνα και αρχέτυπο των αρετών, ώστε ολίγοι θα μπορούσαν να τον μιμηθούν. Γι αυτόν ακριβώς τον λόγο αξιώνεται από τον Θεό με πλουσιότερες δωρεές, οι οποίες φανερώνουν και αποδεικνύουν την δόξα και τη μεγαλειότητα του ανδρός.

Συμβοηθούσης της Θείας δυνάμεως ο Επίσκοπος Τριμυθούντος εθεράπευε ασθένειες, εφώτιζε τυφλούς, επιτιμούσε και εξεδίωκε τα πονηρά πνεύματα. Είναι εντελώς αδύνατο να αναφέρουμε λεπτομερώς όλην την θαυματουργική του ευεργετική παρουσία στον άνθρωπο. Αλλά είναι και επιζήμιο να παραλείψουμε αυτήν εντελώς.

Γι' αυτό ακριβώς θα προσπαθήσουμε στο σημείο αυτό

να αναφέρουμε μερικά από τα θαύματά του για την ψυχική ωφέλεια όλων μας.

1). Μεγάλη ανομβρία εμάστιζε την Κύπρο με αποτέλεσμα να επέλθει μεγάλη πείνα στο νησί και μετά την πείνα λοιμός. Πάρα πολλοί καθημερινά πέθαιναν και άλλοι ήσαν ετοιμοθάνατοι. Χρειάζονταν πράγματι η Θεία παρέμβαση για να σταματήσει το κακό. Χρειάζονταν ένας νέος Ηλίας για να εισακούσει ο Θεός τις προσευχές του και να σώσει τον κόσμο από την καταστροφή.

Και αυτός τελικά απεδείχθη, ότι ήταν ο Σπυρίδων, ο οποίος βλέποντας αυτή τη μεγάλη συμφορά που βασάνιζε το πλήθος, υπερλυπούμενος δια το πόιμνι του δέεται ως φιλάνθρωπος, του φιλανθρώπου Θεού και αμέσως ο ουρανός γέμισε από σύννεφα και η βροχή άρχισε, να ποτίζει τη γη και δεν σταματούσε παρά όταν πάλι ο Άγιος εξήγησε από το Θεό να την παύσει. Και έτσι εσώθη η νήσος από την συμφορά.

2. Άλλη πάλι συμφορά παρουσιάζεται στο νησί. Μεγάλη ακαρπία αυτή τη φορά. Οι δε έμποροι εκμεταλευόμενοι αυτή την κατάσταση αποθύκευαν συνεχώς καρπούς για να τους πωλήσουν αργότερα πιο ακριβούς, ώστε να κερδίσουν περισσότερα χρήματα. Κάποιοι, λοιπόν, φτωχός του οποίου είχε τελειώσει το σιτάρι, μη έχοντας καθόλου χρήματα, πήγε κλαίγοντας σ' έναν απ' αυτούς για να του δώσει λίγο. Εκείνος τον έδωξε κακήν κακώς. Τότε ο καυμένος εκείνος, ο φτωχός μὴ ξέροντας τι άλλο να κάνει πήγε στον Επίσκοπο, για να του πει τον πόνο του. Ο Άγιος αφού τον άκουσε με προσοχή και τον παρηγόρησε λέγοντάς του, πήγαινε στο σπίτι σου και αύριο θα το δείς γεμάτο από σιτάρι και τον πλούσιο αυτόν θα τον λυπούνται όλοι. Ο φτωχός αυτός άνθρωπος, νομίζοντας ότι τα λόγια αυτά του τα είπε ο Σπυρίδων, για να τον παρηγορήσει μόνον έφυγε λυπημένος. Αλλά τη νύχτα ξέσπασε μια πολύ δυνατή βροχή, ώστε να παρασύρει ακόμα και σιπία και αυτές τις αποθήκες του πλούσιου. Το δε σιτάρι και οι άλλοι καρποί που είχε μαζέψει, να χυθούν στους δρόμους. Το πρωί ο άθλιος τούτος πλούσιος με κλάματα παρακαλούσε τους τυχόντας να τον βοηθήσουν να συλλέξει πίσω τους καρπούς του. Αλλά επειδή, όπως είπαμε ήσαν πολλοί που πεινούσαν αντί να του προσφέρουν βοήθεια, τους μάζευαν για τον εαυτό τους. Μεταξύ αυτών ήταν και ο πτωχός που την προηγούμενη τον είχε διώξει κακήν κακώς, ο οποίος και αυτός μάζευε με ικανοποίηση και πράγματι κατόρθωσε να γεμίσει το σπίτι του. Όταν δε τον είδε ο πλούσιος, για να δείξει μεγαλοψυχία και μη μπορώντας να κάνει τίποτα πια, παρακινούσε τώρα τον φτωχό να μαζέψει όσους καρπούς ήθελε και να τους πάρει. Ήξερε λοιπόν, ο Σπυρίδων να ανοίγει τους καταράκτες του ουρανού, όχι μόνον για τους πολλούς και για την ωφέλειά τους, αλλά και για να σωφρονήσει και τους άφρονες πλουσίους.

Συνεχίζοντας να μελετά κανείς τον βίο του Ιερού Σπυρίδωνα θα βρεί και άλλα πολλά θαύματα, τα οποία ασφαλώς γίνεται αντιληπτόν, ότι δεν είναι εύκολο να τα αναφέρουμε όλα.

Γεγονός όμως είναι ότι τον άγιο τούτο άνθρωπο τον επεσκίασε η Χάρις του Θεού πολύ ενωρίς και ενω ακόμα βρισκόταν στην παρούσα ζωή, πράγμα που δεν συμβαίνει ασφαλώς σε πολλούς, ακόμα και σε αγίους που σήμερα τιμάμε.

Και προς απόδειξη και στήριξη της ορθόδοξής μας Πίστης, ο Θεός φυλλάσσει και διατηρεί τα οστά και τα λείψανα των οσίων και δικαίων ανθρώπων. Για να δημιουργηθεί δε ένα παντοτεινό και αιώνιο σχολείο αρετής και πίστεως εφύλαξε και διέσωσε σώο και ακέραιο το σώμα του Σπυρίδωνος, παραβλέποντας τους αμαρτήτους όρους της φύσεως, γιατί "όπου γαρ βούλεται Θεός νικάται φύσεως τάξις".

Ετσι το ιερό λείψανο του Αγίου Σπυρίδωνος έμεινε,

όπως αναφέραμε στο πρώτο μέρος στην Κων/πολη, όπου καθημερινά το ασπαζόντουσαν οι πιστοί. Μετά όμως τη θλιβερή άλωση και πτώση της Κων/πολης, ο ευλαβής ιερέας Γεώργιος Καλοχαιρέτης, με δυσκολίες πολλές κατόρθωσε να διασωθεί από την μανία των βάρβαρων κατακτητών, με τη βοήθεια ασφαλώς του Αγίου, τον οποίο κουβαλούσε μαζί του σ'ένα τσουβάλι μαζί με το επίσης ιερό και άφθαρτο σώμα της Αγίας Θεοδώρας της Αυγούστας, με σκοπό να φτάσει στην Ευρώπη. Στο πολυβασανισμένο του όμως ταξίδι και φθάνοντας στην νήσο Κέρκυρα, σταμάτησε λίγο για να ξεκουρασθεί και πάλι να συνεχίσει, ώστε να φθάσει στον τελικό του προορισμό την Ιταλία.

Εκεί όμως στα παράλια της πόλεως του νησιού ακούει από τον Άγιο την προσαγή και την επιθυμία : "εδώ να με αφήσεις". Έτσι και έγινε. Παρέδωσε τότε ο ευλαβής αυτός Ιερέας τα λείψανα στην ορθόδοξη Εκκλησιαστική αρχή του νησιού.

Έκτοτε και μέχρι σήμερα και για πάντα ασφαλώς τα δύο ιερά λείψανα του Αγίου Σπυρίδωνα και της Αγίας Θεοδώρας τιμώνται και προσκυνούνται όχι μόνο από τον ευσεβή και φιλόχριστο Κερκυραϊκό λαό, αλλά και από πλήθη πιστών που καταφθάνουν στο νησί της Κέρκυρας.

Ο περί ου ο λόγος Άγιος Σπυρίδων συνέχισε και συνεχίζει αδιάκοπα να βοηθά και να συμπαρίσταται, στους πιστούς με θαύματα και ευσπλαχνίες, όπως και όταν βρισκόταν εν ζωή, όντας επίσκοπος.

Πολλές φορές έσωσε και την νήσο ολόκληρη, αλλά και τους κατοίκους από συμφορές και δυστυχίες.

Κάποτε, η Κέρκυρα εστερείτο από βασικά αναγκαία προς το ζην και πείνα είχε κατακρυεύσει αυτήν, τότε ο άγιος παρουσιάσθηκε σε μια αρμάδα από πλοία, που περνούσαν έξω από το νησί με προορισμό άλλο λιμάνι και πρόσταξε τους καπεταναίους των να σταματήσουν και να δώσουν το εμπόρευσμά τους στους Κερκυραίους. Οι ίδιοι δε διηγώντουσαν το γεγονός και άμέσως στο πρόσωπο του αγίου που πήγαν και προσκύνησαν, αναγνώρισαν τον γέροντα ρασοφόρο που τους φανερώθηκε στο πέλαγος.

Επίσης, ο άγιος εχάρισε το φώς σε κάποιο έμπορο από την ανατολή, που τον έλεγαν Θεόδωρο, όταν προσέτρεξε με θερμή πίστη εις τον ναό του και ο οποίος δεν είχε όραση.

Ακόμη το 1673 μ.Χ. πάλι λοιμώδης νόσημα διέφθειρε όλο το νησί και ο θάνατος των κατοίκων ήταν πια βέβαιος, ο άγιος Σπυρίδων "έκαμεν αυτούς δια μιας να ιατρευθώσιν", όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο συναξαριστής.

Επίσης το 1716 δια πρεσβειών του Ιεράρχου διεσκορπίσθησαν τα στρατεύματα των Αγαρηνών (Τούρκων), που είχαν πολιορκήσει το νησί, χωρίς πολέμου ή πυρός ή μαχαίρας ή άλλου τινός διώκοντος, παρά μόνης της αοράτου δυνάμεως του σωτήρος ημών Θεού, δια των δραστικωτάτων ευχών του θαυματουργού Σπυρίδωνος, ώστε διέμεινεν ελεύθερη η Κέρκυρα.

Για τα τόσα θαυμαστά και ευεργετικά σημεία που ο άγιος Σπυρίδων έκανε και συνεχώς πραγματοποιεί ο κλήρος και ο πιστός Κερκυραϊκός λαός του αποδίδουν ιδιαίτερη τιμή και σεβασμό και συνεχώς προστρέχει και ζητά τη βοήθειά του.

Έτσι εκτός από την ιερή μνήμη του που εορτάζεται πανηγυρικά επι τριήμερον από τις 11 έως και τις 13 Δεκεμβρίου ακόμη γίνεται:

α) Την Κυριακή των Βαΐων λιτάνευσης του ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση του θαύματος σωτηρίας της νήσου από λιμό.

β) Το Μ. Σάββατο λιτάνευση του Ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση θαύματος σωτηρίας της νήσου από αστία.

γ) 13 Ιουλίου ανάμνηση θαύματος της θεραπείας του τυφλού.

δ) 11-13 Αυγούστου λιτάνευση και προσκύνηση του Ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση του θαύματος της σωτηρίας της νήσου από τους Αγαρηνούς-Τούρκους.

ε) 1η Κυριακή Νοεμβρίου λιτάνευση Ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση θαύματος σωτηρίας της νήσου από λιμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τελειώνοντας, την αναφορά στο πρόσωπο και στις θαυματουργικές επενέργειες του Αγίου και θαυματουργού Σπυριδωνος, θα θέλαμε να αναφέρουμε, ότι η τιμή, και σε καμιά περίπτωση λατρεία, που αποδίδει η Εκκλησία στους Αγίους και εν προκειμένω και στον Άγιο Σπυριδωνα είναι βεβαίως προέκταση και επέκταση της τιμής στη θεοτόκο. Αυτή βεβαίως η τιμή, που έχει πολλές εκφράσεις και εκδηλώσεις και που ανακεφαλαιώνεται στις καθημερινές μνήμες των Αγίων στήριζεται στην παράδοση της Εκκλησίας και σε κάποιους καθορισμένους δογματικούς όρους.

Τα "Συναξάρια" που τόσο αγαπούμε, εμείς οι Ορθόδοξοι, και που σ' αυτά ανέτρεξα και εγώ σήμερα για να σας παρουσιάσω τον Άγιο και θαυματουργό Σπυριδωνα, είναι το αποθησαύρισμα της ιστορικής μνήμης της Εκκλησίας, η καθημερινή μνήμη εκείνων που

ο Θεός εργάζεται στην ιστορική διαδρομή και πορεία του λαού Του. Είναι η καθημερινή παιδεία των πιστών, το διδασκαλείο της ευσέβειας και της αγιότητας.

Η Εκκλησία ασκήθηκε ιδιαίτερα από τους καθημερινά εορταζομένους αγίους, οι οποίοι αφού κατόρθωσαν με την εκούσια νέκρωση, να αποφύγουν όλα τα πάθη, παρουσίασαν τους εαυτούς τους ξένους του βίου και φύλαξαν μέσα τους αδούλωτο το αξίωμα της ψυχής.

Η Ορθοδοξία λατρεύει μόνο το Θεό, μέσα όμως και ανάμεσα στα έργα Του, που φανερώνουν το πνεύμα και τη δύναμή Του, όπως πράγματι είναι και ενεργούν και οι Άγιοι. Γίνεται κάποιος Άγιος, όταν δεχθεί το Πνεύμα του Θεού. Έτσι αγιότητα ονομάζουμε "την ενοίκηση του Αγίου Πνεύματος", την ανθοφορία και καρποφορία του σπέρματος που φυτεύει σε κάθε πιστό το Άγιο Πνεύμα.

Αυτό το σπόρο του Αγίου Πνεύματος με πλουσιωτάτη ανθοφορία και καρποφορία έχει να επιδείξει και θα συνεχίζει να παρουσιάζει και ο ιερός, Άγιος και θαυματουργός Σπυριδων, ο προστάτης και βοηθός πάντων των προστρεχόντων και εν ευλαβεία προσκυνούντων το άγιο λείψανό του που για 18 σχεδόν αιώνες, 1.800 χρόνια δηλαδή χάριν του Θεού σώζεται και διασώζεται ολοζώντανο και ευλογεί όλους μας από την όμορφη και αγιοστόλιστη Κέρκυρα.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΣΕ ΔΙΑΚΟΝΟ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ ΣΕ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΟΥΑΤΕΙΡΩΝ ΟΤΕ ΠΡΟΧΕΙΡΗΣΕ ΕΙΣ ΔΙΑΚΟΝΟΝ

Σεβασμιώτατε,

Μέσα στην ιερή ατμόσφαιρα του εορτασμού της Θείας Ενανθρωπήσεως του Σωτήρος μας Κυρίου Ι.Χ. και βαθύτατα συγκινημένος από το πραγματικό μεγαλείο της προσωπικής σας ειλικρινείας και απλότητας, αλλά και της αγάπης με την οποία με δεχτήκατε, προσέρχομαι σήμερα ενώπιον της Υμετέρας Σεβασμιότητας, του "αγγέλου της εν Θυατείροις Εκκλησίας" για να δεχθώ τον πρώτον της ιερωσύνης βαθμόν.

Στ' αυτή της ψυχής μου ηχεί το ευαγγελικό σάλπισμα: "Ο Πατήρ απέσταλκε τον Υιόν Σωτήρα του κόσμου". Και ο λόγος του Κυρίου προς τους μαθητάς Του: "καθώς απέσταλκε με ο Πατήρ, καγώ πέμπω υμάς."

Συνέχεια αυτής ακριβώς της αποστολής των μαθητών υπό του Κυρίου, θεωρώ και την ιδικήν μου χειροτονίαν εκ μέρους σας σήμερα, ισταμένον εις τόπον και τύπον Χριστού και εντάσσοντός με στις τάξεις του υφ' Υμᾶς Ιερού Κλήρου. Δοξάζω τον Θεόν που οικονόμησε έτσι τα πράγματα της ζωής μου και οδήγησε τα βήματά μου εις το σημείον τούτο: να γονατίζω ενώπιόν σας σήμερα.

Από τα νεανικά μου χρόνια ένοιωθα τη φωνή του Δημιουργού μου στα κατάβαθα της ψυχής μου που πάντα με καλούσε.

Είναι γεγονός ότι άργησα πολύ ν' ανταποκριθώ σ' αυτή την κλήση, γιατί πάντα μέσα μου επικρατούσε το δέος εκείνου και καί αυτή τη στιγμή νοιώθω, το δέος της αποστολής αυτής. "Τις εμί εγώ;" έλεγα πάντα, μαζί με το Μωυσή, που θα σταθώ ανάμεσα στο Θεό και τον άνθρωπο και θα ιερουργήσω την ελευθερία και τη σωτηρία του λαού του Θεού; Πάλεψα με αυτούς τους ενδοιασμούς για πολλά χρόνια, ώσπου τελικά υποτάχτηκα στο κάλεσμα του Θεού, που δέχτηκα από το στόμα του πνευματικού μου. "Ο Θεός θα είναι μαζί σου, όπως ήταν με τον Μωυσή και με τους αποστόλους του. Γι' αυτό λέω κι εγώ σήμερα το: "Ίδού εγώ, Κύριε, αποστείλον με."

Το ότι βρίσκομαι αυτή τη στιγμή σ' αυτήν εδώ τη θέση, το οφείλω σε πολλούς και σε πολλά.

Το οφείλω στη μητέρα μου, την αγράμματη μεν, αλλά αγίαν εκείνη γυναίκα, η οποία με το παράδειγμα της ζωής της και με τη σταθερή και μόνιμη δοξολογική της διάθεση κατέστησε βιώματα μου όλα εκείνα που αργότερα στη ζωή μου, μέσα από τις θεολογικές σπουδές και τα μελετήματά μου, έγιναν αντικείμενα γνώσεως.

Το οφείλω στη θεία μου, αδελφή του πατέρα μου, και στον θείο μου, σύζυγό της, που κατά την εφηβική ηλικία μου αναπλήρωσαν τον πατέρα μου, κατά την απουσία του στην Αμερική, και που ενστάλαξαν μέσα μου βαθειά θρησκευτικά βιώματα.

Το οφείλω στους δασκάλους μου και ιδιαίτερα στο δάσκαλό μου του δημοτικού, κ. Μιχαλάκη Ευσταθίου, από τη Μόρφου της Κύπρου, τον καλύτερο δάσκαλο του κόσμου για μένα.

Το οφείλω και στον πατέρα μου, που δεν έφερε καμιά αντίρρηση όταν αποφάσισα να μεταπηδήσω από τις σπουδές μου της Χημικής Μηχανικής στο Πανεπιστήμιο του Κολούμπια και να πάω στη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού στη Βοστώνη. Και όταν πρόσφατα του ζήτησα την ευχή του για την πρόθεσή μου να ιερωθώ, μου την έδωσε με όλη του την καρδιά.

Το χρωστώ στη θαυμαστή σύζυγό μου, η οποία όχι απλώς δεν έφερε καμιά ένσταση, αλλά με στήριξε παντοιοτρόπως στην απόφασή μου αυτή και με κατεύθυνε με το δικό της τρόπο ώστε η απόφασή μου αυτή να πάρει τη σωστή μορφή και κατεύθυνση. Επίσης το χρωστώ στα παιδιά μου που δέχτηκαν την απόφασή μου αυτή με πολλή χαρά. Ιδιαίτερα στον πρόσφατα αρραβέντα από τον κόσμο αυτό υιό μου Αναστάσιο, ο οποίος ενίσχυσε και εμπλούτισε την απόφασή μου. Στις αδελφές μου και στους γαμπρούς μου, στον σύγαμβρό μου π. Γεώργιο Κουγιουμτζόγλου, που με στήριξαν επίσης με το δικό τους τρόπο.

Συγκεκριμένα, το συγκλονιστικό για όλη την οικογένειά μου φοβερό δυστύχημα, που στήριξε τη ζωή στον μεγαλύτερο υιό μου και η μετάστασή του στον ουρανό, ενίσχυσε ακόμα πιο πολύ την απόφασή μου.

Το οφείλω στους κατά καιρούς πνευματικούς μου πατέρες, τον π. Σταύρο Παπαγαθαγγέλου, στην Κύπρο, στον π. Γεράσιμο Παπαδόπουλο, στη Βοστώνη, στον π. Ευστάθιο Μπιλιάλη, στον π. Γρηγόριο Μιχαηλίδη και πάνω απ' όλους στον π. Κωνσταντίνο Πλευράκη, ο οποίος με ενεθάρρυνε και με προώθησε και έκανε όλα τα διαβήματα για να βρίσκομαι αυτή τη στιγμή και να δέχομαι αυτή την ύψιστη ευλογία από τα χέρια σας, Σεβασμιώτατε. Και φυσικά, οφείλω την ευλογία αυτή προ πάντων σε Σας, Σεβασμιώτατε, που δεχτήκατε με πατρική στοργή και ποιμαντικό ενδιαφέρον να με χειροτονήσετε και να με

κατατάξατε στον ιερό κλήρο, της δικής σας Αρχιεπισκοπής Θυατειρών και Μεγάλης Βρετανίας.

Υπήρξαν πολλά εμπόδια, άλλα μικρά και άλλα σχεδόν ανυπέρβλητα, αλλά Εκείνος που ετάζει καρδιάς και νεφρούς, που έχει τα σχέδια της σωτηρίας και του καθενός μας και του ανθρωπίνου γένους γενικότερα, παραμέρισε όλα αυτά τα εμπόδια.

Σεβασμιώτατε, διατίθεμαι στην υπηρεσία της Εκκλησίας με όλες μου τις δυνάμεις και με όλες εκείνες τις ικανότητες και γνώσεις που Εκείνος μου έδωσε προς δόξαν της Εκκλησίας Του και προς δόξαν Εκείνου και για να συμβάλω όσο είναι δυνατό στη σωτηρία ψυχών και σε άλλες δραστηριότητες που εσείς θα θελήσετε να μου αναθέσετε. Δε θα φεισθώ κόπων και μόχθων προκειμένου και τη διακονία μου να φέρω σε πέρας, αλλά και να υπηρετήσω την Εκκλησία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Γνωρίζω όμως πολύ καλά ότι η επιτυχία του έργου μου δεν εξαρτάται από τις δικές μου φτωχές δυνάμεις, αλλά από τη Χάρη Του, την πανομήνυτο, την οποίαν Σεις μου εγχειρίζετε σήμερον. Γι' αυτό δεχθείτε στα χέρια σας την ταπεινή προσφορά της ζωής μου και δώσατέ μου τη θεία Χάρη Του, την τα ασθενή θεραπεύουσα και τα ελλείποντα αναπληρούσα και ευχηθείτε μου να διακονώ αξίως το Όνομά Του και το Έργο Του.

"Ιδού, εγώ, Δέσποτα! Απόστείλόν με".

ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΝ

Και είπε Μωυσής προς τον Θεόν. "Ιδού εγώ εξελεύσομαι προς τους υιούς Ισραήλ, και ερώ προς αυτούς. Ο Θεός των πατέρων ημών απέσταλκέ με προς υμάς. Ερωτήσουσι με, τι όνομα αυτό; τι ερώ προς αυτούς; και είπεν ο Θεός προς Μωυσήν λέγων. εγώ ειμί ο ων. Ούτως ερείς τοις υιοίς Ισραήλ. Ο ων απέσταλκέ με προς υμάς".

Με το όραμα αυτό μπροστά στα μάτια μου είναι που τολμώ, σήμερα με τη χειροτονία μου σε διάκονο, να σταθώ πάλι μπροστά σας, Σεβασμιώτατε, για να με χειροτονήσετε σε πρεσβύτερο της Εκκλησίας. Η τόλμη αυτή δεν οφείλεται στον υποφαινόμενο, αλλά στον σεβαστό μου πνευματικό πατέρα Κωνσταντίνου Πλευράκη, που θεώρησε ότι αυτό θα ήταν καλύτερο για την υπηρεσία μου στην Εκκλησία. Υπακούω, λοιπόν, στη δική του γνώμη και θέληση και σας ζητώ να μου δώσετε αυτή την ύψιστη ευλογία.

Μη νομίζετε, Σεβασμιώτατε, ότι δεν έχω συναίσθηση της ύψιστης αυτής ευλογίας που σας ζητώ να μου δώσετε. Γνωρίζω πολύ καλά για το ανεξίτηλο της σφραγίδας της ιερωσύνης. Γνωρίζω ότι εσείς, σαν διάδοχος των αποστόλων, έχοντας την ιδίαν ακριβώς αποστολή και τα ίδια καθήκοντα, δικαιώματα και δωρεές του Αγίου Πνεύματος με εκείνους, μεταβιβάζετε μερικά από αυτά και στους υφ' υμάς ιερείς. Έτσι, μας δίνετε τη χάρη εκείνη που έδωσε ο Χριστός στους μαθητές Του να τελούν τη θεία ευχαριστία και γενικά όλα τα μυστήρια εκτός εκείνου της χειροτονίας.

Αυτή τη στιγμή σας ζητώ να διαδραματίσετε το ρόλο του ιδίου του Θεού και να με στείλετε στο λαό τον εκλεκτό Του για να τον υπηρετήσω σαν μεσάζων μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Σαν τον Μωυσή με στέλνετε προς το λαό για να τον μεταφέρω από τη δουλεία του κράτους της αμαρτίας και του θανάτου προς τη νέα κτήση, όπου επικρατεί η ελευθερία του Ευαγγελίου. Θα πω στο λαό του Θεού ότι δεν ενεργώ αφ' εμαυτού, αλλά ότι με στέλνει ο ίδιος ο Θεός. Θα τους πω ότι το όνομά Του είναι ο ων, δηλ. αυτός που υπάρχει. Δηλ. αυτός που πραγματικά υπάρχει, αυτός που την ύπαρξή Του δεν την

οφείλει με κανέναν άλλο παρά μόνο στον ίδιο τον εαυτό Του αφού είναι αυτο-ύπαρξη και αυτο-ζωή. Είναι αυτός που πραγματικά υπάρχει ενώ όλα τα άλλα και όλοι οι άλλοι είμαστε κτιστά, δημιουργήματα Εκείνου που είναι ο ων, που χωρίς τη θέληση Εκείνου θα ήμασταν στην ανυπαρξία.

Σ' όλη την υπόλοιπη ζωή μου θα θέσω σαν κυρίαρχο στόχο μου να φροντίζω, πρώτα, βέβαια, να είμαι προσκολλημένος προσωπικά στον όντως όντα Θεόν, και Κύριόν μου και να προσπαθώ, όσο αυτό είναι δυνατό, να ενώνω και τους συνανθρώπους μου μαζί Του. Γιατί μόνο έτσι μπορούμε να διασώσουμε την ύπαρξή μας και να την αποτρέψουμε από την απώλειά της. Στόχος μου θα είναι να προσφέρω στο λαό του Θεού τον ενανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα, ταφέντα, αναστάντα, αναληφθέντα εις τους ουρανούς και εις τα δεξιά του Πατρός καθεζόμενον Ιησούν Χριστόν, τον Κύριόν μας και Θεό μας, τον Σωτήρα και Λυτρωτή μας. Δοξάζω τον Θεό που οικονόμησε έτσι τα πράγματα της ζωής μου και οδήγησε τα βήματά μου στο σημείο τούτο: Να γονατίζω ενώπιόν σας σήμερον.

Προσβλέπω με λαχτάρα, αλλά και με δέος, σε εκείνη τη στιγμή κατά την οποία θα αξιωθώ να σταθώ μπροστά στην Αγία Πρόθεση για να ετοιμάσω τα τίμια δώρα. Εκεί, όπως και στην Αγία Τράπεζα, θα έχω την ευκαιρία, σαν λειτουργός πλέον του Υψίστου, να μνημονεύω ιερά για μένα πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και εκείνα της μητέρας μου, της μητέρας της συζύγου μου και μάλιστα και το όνομα του φιλάτου μου υιού Αναστάσιου, που τόσο πρόωρα μας άφησε για να προσκολληθεί μόνιμα πλέον εις τον όντως όντα, δημιουργό του και δημιουργό μας, Πατέρα του και Πατέρα μας. Θα έχω επίσης την ευκαιρία να μνημονεύω και το όνομά σας, Σεβασμιώτατε, προς τον οποίο αισθάνομαι βαθύτατη ευγνωμοσύνη για όσα κάνετε και κάνετε για το πρόσωπό μου. Θα κάνω επίσης μνημια και του πνευματικού μου πατρός Κωνσταντίνου Πλευράκη, που για χάρη του πνευματικού τέκνου έφτασε μέχρι σημείου της πλήρους εξαντλήσεως χθες, ώστε να χρειαστεί νοσοκομειακή περίθαλψη και, χωρίς τον οποίο δε θα αξιωνόμουν να φτάσω μέχρις εδώ και να δεχτώ από τα χέρια σας την ύψιστη αυτή ευλογία και αυτή την ανεξίτηλη σφραγίδα της ιερωσύνης.

Η χαρά μου είναι απερίγραπτη γιατί από τώρα και στο εξής η ζωή και το έργο μου εξαγιαάζεται και ενσωματώνεται στη Θ. Λειτουργία. Ως ιερεύς θα καλώ τον λαό με το λειτουργικό παρακείμενο: "εαυτούς και αλλήλους και πάσαν την ζωήν ημών Χριστώ τω Θεώ παραθώμεθα." Δε θάβρισκα καλύτερα λόγια να κλείσω την προσφώνηση αυτή σήμερα. Επιτρέψτε μου μόνο να προσθέσω ένα παράλληλο κομμάτι μιας ευχής που θα πείτε σε λίγο: "Σοι παρακατιθέμεθα την ζωήν ημών άпасαν και την ελπίδα, Δέσποτα, φιλάνθρωπε. Και παρακαλούμεν Σε και δεόμεθα και ικετεύομεν, καταξίωσον ημάς μεταλαβείν των επουρανίων Σου Μυστηρίων...".

Στιγμιότυπο από το τελευταίο Ιερατικό Συνέδριο της Αρχιεπισκοπής που πραγματοποιήθηκε στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού Βορείου Λονδίνου.

ΚΥΠΡΟΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1931

υπό Χάρη Μεττή

(συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

“Μετά βαθείας οδύνης αγγέλλομεν οτι Υφυπουργός δεχθείς Αποστολήν εδήλωσεν οτι Κυβέρνησις αποφάσισε κρατήσῃ οριστικῶς Κύπρον. Διεμαρτυρήθημεν εντόνως ἐπὶ ἀδίκῳ αποφάσει, προσθέσαντες οτι Λαός ἐπιδώξῃ πάσῃ θυσίᾳ ἐθνικὴν του αποκατάστασιν.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ΘΕΟΔΟΤΟΥ, ΠΑΣΧΑΛΗΣ”

Το τηλεγράφημα αυτό, με ημερομηνία 26 Οκτωβρίου 1920, απεστάλη από το Λονδίνο υπό της ως άνω τριμελούς εθνικής αντιπροσωπείας (είχαν αφιχθεί εκεί στις 3 Ιανουαρίου 1919) προς τον Μητροπολίτη Πάφου Ιάκωβο και τον Δήμαρχο Λευκωσίας Λ. Λιασίδη, η δε αντίδραση των Ελληνοκυπρίων υπήρξε άμεση και γενική. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε παλλαϊκή συγκέντρωση στην Αρχιεπισκοπή στη Λευκωσία, στην οποία μίλησαν ο Ηγούμενος Κύκκου Κλεόπας και οι Α. Λιασίδης, Δ. Σεβέρης και Γ. Χατζηπαύλου, εγκρίθηκε δε το πιο κάτω ψήφισμα :

“Ο Ελληνικός Λαός της Πρωτευούσης της Νήσου λαβών γνώσιν της αποφάσεως της Αγγλικής Κυβερνήσεως της ανακοινωθείσης παρά του Υφυπουργού των Αποικιών προς τα εν Λονδίνω μέλη της Κυπριακής Αποστολής του να κρατήσῃ οριστικῶς την Κύπρο και πληγείς εἰς τα καίρια δια της ἀδικωτάτης ταύτης αποφάσεως ΨΗΦΙΖΕΙ έντονον διαμαρτυρίαν κατά της τοιαύτης αποφάσεως, και ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΕΙ ὅτι ουδενός νομίμου μέσου θα υπολειφθῇ και εἰς πάσαν θυσίαν θα υποβληθῇ, ἵνα ἰδῇ εκπληρουμένους τους ἐθνικούς αὐτοῦ πόθους.

Το παρόν ψήφισμα να σταλῇ εἰς την Α.Ε. τον Λειτουργόν τον Διαχειριζόμενον τα της Κυβερνήσεως της Κύπρου και ἀντίγραφον τούτου να τηλεγραφηθῇ εἰς τον έντιμον Υπουργόν των Αποικιών.

Εν Λευκωσία, τη 18/31 Οκτωβρίου 1920

Ο Προεδρεύσας ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΚΥΚΚΟΥ ΚΛΕΟΠΑΣ”

Την ἴδια, επίσης, ημέρα απεστάλη προς τον Υπουργό Αποικιών στο Λονδίνο το πιο κάτω τηλεγράφημα:

“Οι Έλληνες κάτοικοι της Πρωτευούσης της Κύπρου πληροφορηθέντες παρά της Κυπριακής Αποστολής οτι η Μ. Βρετανία σκοπεῖ να κρατήσῃ την Κύπρον, εν επιβλητικῇ δημοσίᾳ συνελεύσει σήμερον εν Αρχιεπισκοπῇ υπό την προεδρίᾳ του Ηγουμένου Κύκκου ομοφώνως ἐψήφισαν έντονον διαμαρτυρίαν εναντίον της ἀδίκου ταύτης αποφάσεως και ἐδήλωσαν οτι θα χρησιμοποιήσωσι παν νόμιμον μέσον και θα υποβληθῶσιν εἰς πάσαν θυσίαν δια να ἐπιτύχωσι την πραγμάτων των ἐθνικῶν των πόθων”.

Παρόμοιες διαμαρτυρίες και ψηφίσματα έγιναν και σε όλες τις πόλεις και κωμοπόλεις της Κύπρου. Το ψήφισμα από την Πάφο, το οποίο υπέγραψε ο εκτελών χρέη Τοποτηρητοῦ του απουσιάζοντος στο Λονδίνο

Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου Γ', Μητροπολίτης Πάφου Ιάκωβος, και οι Ν.Ι.Νικολαΐδης (Δήμαρχος) και Ν. Νικολαΐδης (Βουλευτής), ἔχει ως ἐξῆς: “Ο Ελληνικός λαός Πάφου πληροφορηθείς ταύτην την στιγμήν παρά του εν Λονδίνω Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου, προέδρου της αὐτόθι Κυπριακής Αποστολής, τηλεγραφηθείσαν οδυνηράν εἶδησιν, καθ' ἣν ο Υφυπουργός των Αποικιών της Αγγλίας εδήλωσεν οτι η Αγγλική Κυβέρνησις ἀπεφάσισεν ὅπως οριστικῶς κρατήσῃ την Κύπρον και συνελθῶν υπό την προεδρίαν του Μητροπολίτου Πάφου εν τη ενταύθα Λέσχῃ “Πάφω” ἐκφράζει την σφοδράν ἀγανάκτησίν του διά την σκληράν και ἀδίκον ταύτην ἀπόφασιν, την ἀντικειμένην προς τας φιλελευθέρους δηλώσεις της Μ. Βρετανίας περί ἀπελευθερώσεως των μικρῶν λαῶν και προς τας αρχάς υπέρ των διεκήρυξεν ὅτι ηγωνίσθη και προς ευόδωσιν των οποίων πάντες οι υπόδουλοι προσέφερον την συμβολήν των, και δηλοῖ οτι ουδέποτε θέλει διαλλαγῇ προς το ξενικόν καθεστώς, ἀλλά θέλει ἐπιδώξῃ πάσῃ θυσίᾳ την ένωσιν μετά της Μητρός Ελλάδος”.

Ο Κιτίου Νικόδημος, ἐξ ἄλλου, ο οποίος υπήρξε ένας από τους εξορίστους του 1931, πέθανε μάλιστα στην εξορία, στο ψήφισμα που υπέγραψε ἐξ ονόματος του λαοῦ της Λεμεσού, ἀλλά βέβαια και της Επαρχίας του ολόκληρης, ἀναφέρει, μετὰξὺ ἄλλων, και τα ἀκόλουθα : “Εκφράζει την ἀγανάκτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τη καταφώρῳ διαψεύσει δικαίων προσδοκιῶν αὐτοῦ, στηριχθεισῶν ἐπὶ των ἀπαραγράπτων αὐτοῦ ἐθνικῶν δικαίων, των φιλελευθέρων παραδόσεων του αγγλικού ἔθνους και των υπέρ της ἐλευθερίας των μικρῶν λαῶν ἀδιαλείπτως και πανηγυρικῶς κατά τον μακρόν παγκόσμιον πόλεμον ὑπὸ του αὐτοῦ αγγλικού ἔθνους ἀπαγγελθειῶν αρχῶν.

Διαμαρτύρεται έντονώτατα ενώπιον παντός του πεπολιτισμένου κόσμου διά την ἀδίκον ταύτην ἀπόφασιν την στραγγαλίζουσιν τα αἰσθήματα και τα δίκαια λαοῦ ἔχοντος ἐπίσης δικαίωμα ἐπὶ της ἐλευθερίας.

Διαδηλοῖ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ὅπως ἐμμεῖνη ἀδιαίστως εἰς τα αἰσθηματὰ του και εἰς το υπέρ της μετὰ της μητρός Ελλάδος ένώσεως δίκαιον αἷτημά του και ὅτι προς πραγμάτων των πόθων του θα ἐξακολουθήσῃ τους αγῶνας του πάσῃ θυσίᾳ”.

Επίσης η Ἱερὰ Σύνοδος της Κύπρου, σε συνεδρία της στην Αρχιεπισκοπῇ υπό την προεδρίᾳ του Μητροπολίτη Πάφου Ιακώβου, ἀπέστειλε το πιο κάτω τηλεγράφημα προς τον Υπουργόν των Αποικιών :

“Η Ἱερὰ Σύνοδος της Εκκλησίας της Κύπρου εν ἐκτάκτῳ αὐτῆς Συνεδρίᾳ λαβούσα ὑπ' ὅψιν την γενομένην ἐπίσημον δήλωσιν προς την αὐτόθι Κυπριακὴν Αποστολήν, προεδρευομένην υπό της Α.Μ. του Αρχιεπισκόπου, ως προς την υπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ διακρατήσεως της Κύπρου, ἔλαβε την ομόφωνον ἀπόφασιν να διαμαρτυρηθῇ κατά του προδήλου τούτου ἀδικήματος εἰς βάρος της Κύπρου. Παρακαλούμεν δε να ἐπιτραπῇ ἡμῖν η παρρησία να εἰπῶμεν, οτι η Εκκλησία Κύπρου θα συμπράξῃ ὅσω δύναται μετὰ του λαοῦ εἰς ἐπιδίωξιν της Ενώσεως του

μετά της Μητρος Ελλάδος· διότι τον προς τούτο αγώνα του θεωρεί πλέον ή δίκαιον.

Η Ιερά Σύνοδος δεν απελπίζει ότι η Κυβέρνησις της Α.Μ. θα ευαρεστηθεί επί τέλους να αποδώση την δικαιοσύνην αυτήν εις τους Κυπρίους, οι οποίοι παν άλλο ή άρνησιν, έστω και προσωρινήν, ανέμενον από την Βρεττανικήν Κυβέρνησιν".

Στο μεταξύ, και με ημερομηνία 26 Οκτωβρίου 1920, απεστάλη στην Κύπρο η πιο κάτω περιγραφή αναφορικά με την συνάντηση της υπό τον Αρχιεπίσκοπο Κύριλλο Κυπριακής Αποστολής με τον Υφυπουργό των Αποικιών Amery, η οποία πραγματοποιήθηκε το μεσημέρι της ίδιας ημέρας και διάρκεσε για 35 λεπτά της ώρας :

"Η Α. Μακαριότης ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου εποιήσατο σύντομον εισήγησιν του Κυπριακού ζητήματος. Ευχαρίστησε τον Υφυπουργόν δια την τιμήν της ακροάσεως και είπεν ότι ουδεμίαν έχει αμφιβολίαν ότι ο Υφυπουργός είναι εν πλήρει γνώσει των λεπτομερειών του ζητήματος. Ανεφέρθη είτα εις την συνέντευξιν ήν η Αποστολή έσχε την 3ην Φεβρουαρίου 1919 μετά του Εντιμοτάτου Υπουργού των Αποικιών και εις την δήλωσιν του τελευταίου ότι θα εξετάση επισταμένως την αξίωσιν των Ελλήνων Κυπρίων δια την Εθνικήν της Νήσου αποκατάστασιν. Έδωκεν είτα η Α. Μακαριότης λεπτομερείας του αποσταλέντος προς τον Άγγλον Πρωθυπουργόν υπομνήματος της Αποστολής υπό ημερομηνίαν 15 Σεπτεμβρίου 1919 της υπό ημερομηνίαν 14 Νοεμβρίου 1919 απαντήσεως του Πρωθυπουργού και της ανταπαντήσεως της Κυπριακής Αποστολής υπό ημερομηνίαν 24 Νοεμβρίου 1919. Εξέθηκε τα της εις Κύπρον επιστροφής της Αποστολής και την κατ' επίμονον απαίτησιν του Λαού επάνοδον της Αποστολής εις Λονδίνον κατ' Απρίλιον του 1920. Υπέμνησεν εις τον Υφυπουργόν το προς τον Πρωθυπουργόν νέον υπόμνημα της Αποστολής υπό ημερομηνίαν 3 Ιουνίου 1920 και την επιβεβαίωσιν τούτου δια της επιστολής της 13 Αυγούστου 1920. Μετά λύπης παρετήρησεν η Α.Μ. ότι ουδεμίαν είχε την τιμήν να λάβη απάντησιν η Αποστολή εις τα τελευταία ταύτα έγγραφα της. Είπεν είτα ότι η αγωνία του Λαού έφθασεν εις το κατακόρυφον καθ' όν δε χρόνον ούτος καταβάλλει μεγίστην προσπάθειαν όπως αποφύγη πάσαν μη νομιμόφωνα εκδήλωσιν της αγωνίας του ταύτης η Κυπριακή Κυβέρνησις προβαίνει εις πράξεις ερεθιζούσας τον Λαόν. Περιέγραψεν ειδικώς η Α. Μακαριότης τα της απαγορεύσεως υπό της Κυπριακής Κυβερνήσεως των τελετών επι τω εορτασμώ της υπογραφής της Τουρκικής Ειρήνης, πλην της αναπέμψεως δεήσεων εν τοις ναοίς. Εξέφρασε την ελπίδα ότι ο Υφυπουργός θα είναι εις θέσιν να αναγγείλη ήδη εις την Αποστολήν την ευχάριστον είδησιν της πραγματοποιήσεως των πόθων του λαού.

Τοιαύτη αναγγελία -επίειπεν η Α.Μ. ο Αρχιεπίσκοπος- θα είναι καθ' όλα σύμφωνος προς την αρχήν των εθνικοτήτων, προς τας φιλελευθέρας παραδόσεις της Μεγάλης Βρεττανίας, ήτις παρεχώρησε την Επτάνησον εις την Ελλάδα και εις την βοήθειαν της οποίας κυρίως οφείλεται η πρόσφατος πραγμάτωσις των δικαίων αξιώσεων της Ελλάδος. Η εκπλήρωσις των πόθων του λαού, ούς ούτος κατ' επανάληψιν εξεδήλωσε δια συλλαλητηρίων, υπομνημάτων, δημοψηφισμάτων,

Πρεσβειών, θα είναι αφορμή νέας και αιωνίας ευγνωμοσύνης της Ελλάδος και της Κύπρου προς την φιλελευθέραν Αγγλίαν την τοσάκις υποστηρίξασαν τον Ελληνισμόν".

Ο Υφυπουργός απήντησεν:

"Ηκροάσθη μετά προσοχής της ομιλίας του Αρχιεπισκόπου, τα πλείστα μέρη της οποίας παρεκολούθησα καθ' ην στιγμήν ελέγοντο Ελληνιστί. Είμαι βεβαίως εν γνώσει των λεπτομερειών του Κυπριακού ζητήματος και της αξιώσεως των Ελλήνων Κυπρίων. Η Κυβέρνησις εξήτασε μετά μεγίστης προσοχής και συμπαθείας την αξίωσιν ταύτην, την 1ην δε Ιουλίου εδήλωσα εις την Βουλήν των Κοινοτήτων ότι ουδεμία πολιτική μεταβολή μελετάται δια την Νήσον. Δεν μας επηρέασε το γεγονός της προσθήκης ολίγων τετραγωνικών μιλίων εις την Βρεττανικήν Αυτοκρατορίαν. Εξήτασεν η Κυβέρνησις το ζήτημά σας λίαν επισταμένως, δεν ηδυνήθη όμως να πείση εαυτήν ότι δέον να παρίδη την υποχρέωσιν ην είχε του να προστατεύση την Μουσουλμανικήν εν τη Νήσω μειονότητα. Η Κυβέρνησις έλαβεν επίσης υπ' όψιν και εξετίμησε μεγάλως την σώφρονα στάσιν της Κυπριακής Αποστολής κατά τον χειρισμόν του ζητήματος σας. Ανεφέρθητε εις την παραχώρησιν της Επτανήσου, αλλ' εκεί δεν υπήρχον Μουσουλμάνοι. Επράξαμεν δια την Κύπρον παν το δυνατόν εν τω παρελθόντι και ελπίζω να δυνηθώμεν να κάμωμεν πλείοτερα εν τω μέλλοντι."

-Μετά βαθείας λύπης ηκούσαμεν τας δηλώσεις ταύτας, είπεν η Αποστολή. Η Κυβέρνησις της Α. Μεγαλειότητος επέτρεψεν ούτως όπως η θέλησις της μειονότητος κατισχύση της δικαίας αξιώσεως της μεγάλης πλειονοψηφίας του Κυπριακού Λαού.

-Τούτο δεν είναι πολύτως ακριβές, είπεν ο Υφυπουργός. Εξητάσαμεν τα εκ της μεταπολιτεύσεως τυχόν πλεονεκτήματα του Ελληνικού πληθυσμού και τα συνεπεία ταύτης μειονεκτήματα της Μουσουλμανικής μειονότητος και εύρομεν ότι τα τελευταία θα ήσαν πολύ μεγάλα.

-Με την υποστήριξιν της Μεγάλης Βρεττανίας, παρετηρήσαμεν, η διοίκησις δύο εκατομμυρίων Μουσουλμάνων ενεπιστεύθη τελευταίως εις χείρας της Ελλάδος. Εις την ιδικήν μας περίπτωσιν πρόκειται μόνον περί 50,000 Μουσουλμάνων.

-Η περίπτωσις αυτή είναι διαφορετική, διότι οι εκτός της Κύπρου Μουσουλμάνοι ήσαν υπό την Τουρκικήν διοίκησιν, ενώ οι εν Κύπρω ομοεθνείς των ευρίσκονται υπό την διοίκησιν μας και ουδόλως ευθύνονται δια τον μετά της Τουρκίας πόλεμον.

-Δυνάμεθα να ερωτήσωμεν αν η εν τη Βουλή δήλωσις σας εγένετο κατόπιν αποφάσεως της Βρεττανικής Κυβερνήσεως;

-Η δήλωσις μου εκείνη ήτο απάντησις γενομένη εις επερώτησιν τεθείσαν εις τον Πρωθυπουργόν. Εγένετο δε τη εντολή του Υπουργού των Αποικιών και τη συγκαταθέσει του Πρωθυπουργού.

-Υποβάλλομεν ευσεβάστως ότι η Κυβέρνησις έχει καθήκον να αναθεωρήσει την άδικον ταύτην απόφασίν της.

-Αναθεώρησις δεν είναι δυνατή.

-Δυνάμεθα να ελπίζωμεν αναθεώρησιν της αποφάσεως εις προσεχές μέλλον;

-Ούτε τούτο. Η απόφασίς μας δεν δεσμεύει βεβαίως την νέαν Αγγλικήν γενεάν.

-Η απόφασις αὕτη θα προκαλέσῃ ἐν Κύπρῳ μεγάλην ἀγανάκτησιν. Ὁ δὲ λαὸς ἐξωθεῖται οὕτω εἰς τὴν λήψιν μέτρων ἅτινα δὲν θὰ εἶναι εὐχάριστα.

-Πολιτικὴ διεγερτικὴ (agitating policy) δὲν θὰ ωφελήσῃ το ζήτημα.

-Διαμαρτυρόμεθα διὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην· θὰ τὴν ἀνακοινώσωμεν εἰς τὸν Κυπριακὸν Λαόν, ἀλλ' οὕτως δὲν ἐγκαταλείπει τὴν ἀξίωσιν διὰ τὴν ἐθνικὴν τοῦ ἐλευθερίαν καὶ θὰ συνεχίσῃ ἀνεκδότως τῶν ἀγῶνα του. Μὴ περιμένετε ὅτι οἱ Ἕλληνες Κύπριοι θὰ φανώσι κατώτεροι τῶν Αἰγυπτίων. Ἡ ἀγγλικὴ διοίκησις εἶναι πάντοτε ξένος ζυγός καὶ ὁ Λαός δὲν δύναται νὰ τὸν ἀνεχθῇ ἔστω καὶ ἂν θὰ ἦτο χρυσοῦς.

Ἡ Ἀποστολὴ ἠγέρθη διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀποχαιρετῶν δὲ ταύτην διὰ χειραφίαις ὁ Υφύπουργός προσέθεσε:

-Λυπούμαι, Κύριοι, ὅτι δὲν ἠθυνήθημεν τὰ ἱκανοποιήσωμεν τὴν ἀξίωσίν σας. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι ὑπὸ τὴν Βρεττανικὴν σημαίαν θὰ ἐξακολουθήσῃτε ἀπολαύοντες τῶν ἀγαθῶν ἅτινα ἡ ἀγγλικὴ διοίκησις δύναται νὰ σας παράσχῃ".

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Ἡ ἔντονη, ὅμως, διαμαρτυρία τῶν Ἑλληνοκυπρίων στὴν ἀπόφασιν τῆς Βρετανικῆς Κυβέρνησεως γιὰ "μόνιμη", ὅπως τὴν χαρακτήρισε, παραμονή τῆς στὴν Κύπρῳ δὲν σταμάτησε στὴν ἀποστολὴ τηλεγραφημάτων καὶ ἄλλων καταδικαστικῶν ἀνακοινώσεων. Τὸ Σάββατο, 21 Νοεμβρίου 1920, πραγματοποιήθηκε συνεδρία στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο Λευκωσίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου Γ', στὴν ὁποία ἀποφασίστηκε ὅτι ἔπρεπε πᾶ ν' ἀρχίσῃ στὴν Κύπρῳ ἀντιδραστικὴ πολιτικὴ καὶ ἐνέκρινε τὴν ἀπόφασιν τῶν βουλευτῶν ὅπως παραιτηθῶν. Ἐπίσης ἀποφασίστηκε ὅπως ὑποστηριχθῇ ἡ υποψιφιότητά τους μὲ ἓνα καθαρά ἐνωτικὸ ἀντιδραστικὸ πρόγραμμα σε περίπτωσιν ποὺ θὰ προκηρύσσονταν νέες ἐκλογές. Ἀνατέθηκε δὲ στὴ συνέχειαν σε Ἐπιτροπὴν, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς Α. Λιασιδῆ, Ι. Οικονομίδην καὶ Ι. Κληρίδην, νὰ συντάξῃ Κανονισμό Πολιτικῆς ὀργανώσεως, ἐνὺ ταυτὸχρονα νὰ σταλῇ Εγκύκλιος πρὸς τὰ κατὰ τόπους Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια ὅπως περιάγεται δίσκος στοὺς Ναοὺς τῆς Κυριακῆς καὶ τῆς μεγάλης γιορτῆς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος.

Ἀμέσως μετὰ τὴ λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς συνεδρίας αὐτῆς, οἱ Ἑλληνοκύπριοι Βουλευτὲς ἐξέδωσαν τὸ πιο κάτω Διάγγελμα πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ τῆς Κύπρου:

"Ἡ ἄδικος ἀπόφασις τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως νὰ κρατήσῃ τὴν Κύπρον παρὰ τὴν θέλησιν ὑμῶν, οἵτινες ἀποτελεῖτε τὰ 4/5 τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀνελεύθεροι καὶ ἀνακριβεῖς δηλώσεις τοῦ Υφύπουργοῦ τῶν Ἀποικίων κατὰ τὴν Συνεδρίαν τοῦ Βρεττανικοῦ Κοινοβουλίου τῆς 15ῃς Νοεμβρίου 1920 ἐδημιούργησαν κατάστασιν ἀπροσδόκητον, ἀντίθετον ὅλως πρὸς τὴν πεποίθησιν, ἣν μέχρι σήμερον ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἔτρεφε πρὸς τὴν Βρετανικὴν δικαιοσύνην καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς ὑπερῶν ἐκήρυττεν ὅτι ἠγωνίζετο ἡ Μ. Βρετανία.

Ἀντιπρόσωποι ἡμεῖς τῶν φρονημάτων καὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ λαοῦ καὶ πιστοὶ ἐντολοδόχοι τῆς ἱερᾶς ὑμῶν ἐντολῆς ὅπως ἐπιδιώξωμεν τὴν ἐλευθερίαν τῆς

ἀγαπημένης πατρίδος μας καὶ τὴν ἑνώσιν αὐτῆς μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος ἐθεωρήσαμεν ὅτι ὑπὸ τὰς δημιουργηθείσας περιστάσεις δὲν θὰ εἴμεθα τηρηταὶ τῆς ἐντολῆς ὑμῶν καὶ θεματοφύλακες τῶν ἱερῶν περὶ ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης παραδόσεων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς, ἐὰν ἐξακολουθώμεν συνεργαζόμενοι μετὰ Κυβερνήσεως, ἧς οἱ ἀντιπρόσωποι ἐν τῷ Βρεττανικῷ Κοινοβουλίῳ προσέβαλον καιρίως τὰ ἱερώτατα τῶν αἰσθημάτων ὑμῶν, ἀμφισβητήσαντες αὐτὴν ἡμῶν τὴν Ἑλληνικὴν καταγωγὴν καὶ ἀρνηθέντες ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς ὁμοφώνως καὶ ἐνιαίως θέλει τὴν ἑνώσιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς διαμαρτυρίας ἡμῶν καὶ πρὸς ἔντονον διατύπωσιν τῆς ἀγανακτήσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως νὰ κρατήσῃ τὴν Κύπρον καὶ διὰ τῆς γενομένης ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων δηλώσεως ὑπὸ τοῦ Υφύπουργοῦ τῶν Ἀποικίων ὑπεβάλομεν τὴν παραίτησιν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ βουλευτικοῦ αξιώματος συνοδεύσαντες ταύτην διὰ τοῦ ἀκολουθοῦ ἐγγράφου πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Ἀρμοστεύοντα.

Παρέχεται οὕτω διὰ τῆς παραιτήσεως ἡμῶν ευκαιρία εἰς τὸν Κυπριακὸν Λαόν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε διαστροφεῖς τῆς ἀληθείας ὅτι σύμφωνος πρὸς τὰς παραδόσεις, ἃς ἀφήκεν εἰς ἡμᾶς ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην ἡ ἱστορία τριῶν καὶ ἐπέκεινα χιλιῶν χρόνων, οὐδὲν ἀγαθὸν θεωρεῖ προτιμότερον τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος τοῦ καὶ ὅτι ἡ θέλησις αὐτοῦ εἶναι μία καὶ μόνη, ἡ ἑνώσις, τίποτε, παρὰ ἡ ἑνώσις".

Στὴ συνέχειαν οἱ Ἕλληνες Βουλευτὲς ἐπέβαλαν ἐπίσημα τὴν παραίτησίν τοὺς στὴν Κυπριακὴ Βουλὴ μὲ τὸ πιο κάτω ἔγγραφο πρὸς τὸν Ἀγγλο Ἀρμοστή:

Ἐν Λευκωσίᾳ, τῇ

8.12.1920

Ἐξοχώτατε,

Ὁ Κυπριακὸς λαός, τμήμα ἀναπόσπαστον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐχρῆσε πάντοτε διὰ μέσου τῶν αἰώνων τῆς δουλείας μὲ τὴν ἐλπίδα ἀναστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς, καὶ ἀφ' ἧς στιγμῆς μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἠλευθερώθη, ὁ Κυπριακὸς λαός ἀπέβλεπε πάντοτε πρὸς τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν.

Ἡ ἐλπίς αὕτη ἠύξησεν, ἀφ' ἧς τὸ τυραννικὸν καθεστὸς τῶν τούρκων διεδέξατο ἡ φιλελευθέρα Ἀγγλικὴ διοίκησις καὶ ἐγὶγαντώθη τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἀπεκόπη καὶ ὁ τελευταῖος πρὸς τὴν Τουρκίαν δεσμός, ἡ δὲ Μ. Βρετανία ἐκήρυξεν ὡς πολιτικὸν αὐτῆς δόγμα τὴν ἀρχὴν τῶν ἐθνικοτήτων καὶ ἠγωνίσθη, συμπρατούσης καὶ τῆς μητρὸς ἡμῶν Ἑλλάδος, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν μικρῶν λαῶν.

Ἀντιπρόσωποι ἡμεῖς τῶν φρονημάτων καὶ ἰδεῶν τοῦ λαοῦ μετέβημεν εἰς Λονδίνον, ὅπως διὰ τοῦ μάλλον νομιμόφρονος τρόπου υποδείξωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Μεγαλειότητος ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἰδίας ἀρχὰς καὶ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐλευθερίαν.

Ἐτύχομεν ἐυμενῶς ἀκροάσεως παρὰ τῆς Α. Ἐντιμότητος τοῦ ἐπὶ τῶν Ἀποικίων Υπουργοῦ καὶ ἐγγράφου ἀπαντήσεως τῆς Α. Ἐντιμότητος τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ὑπὸ ἡμ. 14 Νοεμβρίου 1919, καθ' ἣν "εἶναι πλήρως πληροφορημένος περὶ τοῦ αἰσθηματος τοῦ ὁποῖον ὑπάρχει μεταξύ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ

της Νήσου υπέρ της μετά της Ελλάδος Ενώσεως" και καθ'ήν "οι πόθοι των κατοίκων της Κύπρου θα τύχουν της τα μάλιστα επισταμένης και συμπαθούς προσοχής της Κυβερνήσεως της Α. Μεγαλειότητος κατά τον καθορισμόν του μέλλοντος της Νήσου". Η απάντησις αυτή εκράτυνε την πεποίθησιν ημών επί την Βρετανικήν δικαιοσύνην και ενίσχυσεν ημών τας ελπίδας ότι η Μ. Βρετανία δεν θα παρέβλεπε να εκπληρώση το καθήκον αυτής προς την δικαιοσύνην και την ελευθερίαν.

Παρά πάσαν όμως προσδοκίαν και εναντίον πάσης ηθικής και δικαίας αρχής η Κυβέρνησις της Α. Μεγαλειότητος εδήλωσεν ότι θα κρατήση την Κύπρον, απομένομεν δε ούτω σχεδόν μόνον ημείς εξ' όλων των Ελλήνων κεχωρισμένοι της μητρός πατρίδος. Εις επίμετρον, κατά την συνεδρίαν της Βουλής των Κοινοτήτων της 15ης Νοεμβρίου 1920 ο Υφυπουργός των Αποικιών προέβη εις δηλώσεις προσβαλλούσας τα αισθήματα του Κυπριακού λαού, αμφισβητήσας τον Ελληνικόν αυτού κτηριασμόν, δι'όν είναι υπερήφανος, και το ενιαίον του πόθου αυτού δια την μετά της Ελλάδος ένωσιν.

Εξοχώτατε,

Θα ήμεθα ασυνεπείς προς εαυτούς και παραβάται της ιεράς εντολής του λαού, εάν δεν καθιστώμεν διά του κατηγορηματικότερου τρόπου γνωστόν εις την Κυβέρνησιν της Α. Μεγαλειότητος ότι η απόφασις αυτή της Αγγλικής Κυβερνήσεως έτρωσε βαθύτατα την φιλοτιμίαν του λαού, κατέθλιψεν αυτόν και εξήγειρεν εν τη ψυχή αυτού είπερ ποτέ ή άλλοτε σφοδρόν το φυσικόν αίσθημα να απαλλαγή ξένου ζυγού και να ζήση ελεύθερος εις τας αγκάλας μητρός, από της οποίας ουδεμία υπόσχεσις, ουδεμία υλική παροχή, ουδεμία εγκόσμιος δύναμις δύναται να τον αποσπάση.

Έλληνες ημείς, με ιστορικές παραδόσεις, άς κανέν άλλο έθνος έχει εις τον κόσμον, έχοντες τα αυτά δικαιώματα επί την ελευθέραν ζωήν, οία έχουν οι άλλοι λαοί και οία έχετε σεις, δεν θα ανεχθώμεν ποτέ, καθ' ήν ώραν δια κοινών αγώνων και θυσιών ανεστηλώσαμεν εις τον κόσμον τα ιδανικά της ελευθερίας και της πολιτικής δικαιοσύνης, να μείνωμεν δούλοι κανενός.

Υπό τας περιστάσεις αυτάς και εις εκδήλωσιν της ισχυράς διαμαρτυρίας του λαού κατά της αδίκου αποφάσεως της Κυβερνήσεως της Α. Μεγαλειότητος υποβάλλομεν εν σώματι την παραίτησιν ημών από της θέσεως αντιπροσώπων του λαού εν τω Νομοθετικώ Συμβουλίω, δηλούντες ότι, θα συνεχίσωμεν ανενδότως τον αγώνα ημών μέχρις επιτεύξεως των εθνικών πόθων και της θελήσεως του λαού.

Παρακαλούμεν όπως αντίτυπον του παρόντος εγγράφου διαβιβασθή εις την Α. Εντιμότητα τον επί των Αποικιών Υπουργόν.

Διατελούμεν μετά τιμής

Οι Έλληνες Βουλευταί

Θ. ΘΕΟΔΟΤΟΥΦ. ΖΑΝΝΕΤΟΣ, ΝΙΚ. ΚΛ. ΛΑΝΙΤΗΣ,
Δ. ΕΥΑΓ. ΛΟΥΙΖΟΥ, Δ. ΣΕΒΕΡΗΣ, Γ.Σ. ΕΜΦΙΕΤΖΗΣ,
Ε. ΖΗΝΩΝ, Ν. ΠΑΣΧΑΛΗΣ, Ν. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ.

Προς την Α. Εντιμότητα
τον επί των Αποικιών Υπουργόν
κ. Winston Churchill
Εις Λονδίνον".

(συνεχίζεται)

WORLDWIDE HELLENISM: THE GREEKS IN ENGLAND

On the evening of Monday 9th December, and in the presence of His Eminence Archbishop Gregorios of Thyateira and Great Britain, the Mayor of Athens, Dimitrios Avramopoulos, inaugurated the first in a series of exhibitions devoted to Hellenism throughout the world. The subject chosen for this initial exhibition at the Council's 'Arts' Centre' was 'The Greeks in England'.

In addition to tracing the history of Hellenism in England (which some of the more observant visitors noticed managed to include scenes from Scotland, Wales and even the Republic of Ireland!), there were photographs and portraits of members of the leading families of the last and this century, as well as pictures of present-day activities both secular and religious. Especially impressive was a display of photographs of the interior of the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, in front of which were displayed a Chalice and Paten dated 1849 (from the earlier church of Christ the Saviour) and examples of the Baptismal and Marriage Registers - the latter being open at the page recording the marriage of Eleftherios Venizelos and Elena Skylitsi in 1921. Attention was paid both to the Greek Cemetery at Norwood and its memorials as well as to the churches of the Archdiocese of Thyateira and Great Britain, with a number of slides being shown on both topics. The enlarged photograph of the interior of the chapel of Thyateira House was particularly impressive. Those responsible for the presentation of the exhibition deserve sincere congratulations, since the displays were both imaginative and colourful, and held the visitors' interest.

The exhibition was accompanied by a brochure bearing on its front cover a reproduction of the painting 'The Roofs of London' (by Nikos Hadjikyriakos-Ghikas, 1945), which was also used on the posters for the exhibition and other items. It contains essays of the main topics covered, as well as a catalogue of the exhibits. Of particular interest is that devoted to the history of Hellenism in Great Britain, and the author of this essay, Charis Mettis, was able to expand on his theme in the lecture he gave in the nearby 'Eleftherios K. Venizelos Museum' on the evening of 11th December. Another lecturer (who also spoke to a packed auditorium on 16th December) was Bishop Timotheos of Miletoupolis, who chose as his subject 'The Greek Maritime Community of England'.

The exhibition drew on material from museums and private collections in Greece, England and France. It was noted, however, that the origin of some of the photographs used was not properly acknowledged.

This extremely interesting exhibition was due to close on 18th January: and there were a number of voices raised expressing the view that it ought also to be shown in England.

RECENT PUBLICATIONS

The 1997 Calendar and Year Book of the Archdiocese is now available from the Offices of the Archdiocese (5 Craven Hill, London W2 3EN) at a cost of £3.50 (including postage and packing). Now in the seventy-first year of publication, it includes details of the Archdiocese and the parishes and organisations under it, a Liturgical Calendar, details of the other Orthodox Churches in the United Kingdom, and organisations of interest to members of the Archdiocese. A colour supplement includes pictures of the visit of His All-Holiness the Ecumenical Patriarch to Scotland and of various heads of Orthodox Churches to the Archdiocese.

The Orthodox Fellowship of St. John the Baptist's Calendar and Lectionary for 1997 according to the Revised Julian (New Style) Calendar is now available from Mrs M.R.B. Gerrard (26 Denton Close, Botley, Oxford OX2 9BW) at a cost of £3.25 (post free).

The Fellowship's 1997 Directory of Orthodox Parishes and Clergy in the British Isles is also be available from the same address at a cost of £3.50 (post free).

ANGELE A. NOMIKOY “A WOMAN OF SUBSTANCE”

*Η ψυχή σου πάντοτε γλυκά χαμογελούσε
Το πνεύμα σου, αστραφτερό
Σαν Αετός, από κορυφή σε κορυφή πετούσε.*

Η αλησμόνητη ANGELE T. NOMIKOY δεν είναι πλέον ανάμεσά μας. Να μας στολίζει, να μας εμπνέει, να οδηγεί τις σκέψεις μας, να μας φιλοξενεί. Κυρίως, όμως, να μας αγαπά.

Το γένος Ιατρού, ήταν γόνος της γνωστής, αξιόλογης οικογενείας της Κεφαλωνιάς, των Βεργωτήδων. Ευμφεύθη τον Αναστάσιον Μ. Νομικόν, απέκτησαν τρία τέκνα, την Αννίκα, την Καλυψώ και τον Μάρκο. Μαζί εστήριξαν και εδημιούργησαν μία θαυμάσια οικογένεια, στηριγμένη στις πατροπαράδοτες αρχές μας και τα Ελληνο-Χριστιανικά Ιδεώδη.

Η ANGELE υπηρέτησε την οικογένειά της με αγάπη, σωφροσύνη και σεμνότητα. Υποδειγματική και αφοσιωμένη σύζυγος, λατρευτή Μητέρα και Γιαγιά, τρυφερή Κόρη και Αδελφή. Ο μεγάλος Οικογενειακός της κύκλος ήταν το καμάρι της, το επίκεντρον της μέριμνας και της συνεχούς φροντίδας της. Οι πάντες αισθάνοντο ασφαλείς κάτω από τα εκτεταμένα φτερά της αγάπης της.

Η ANGELE επιπρόσθετα, ήταν προικισμένη με άπειρα χαρίσματα ήθους, χαρακτήρος, καλοσύνης και αγαθότητας. Πάνω απ' όλα, είχε ένα σπάνιο, σπινθηροβόλο πνεύμα, που είχε ταχύτατη και μακρά ακτινοβολία, πολλάκις δε, σε απερίοριστη ακτίνα δράσεως.

Αυτά, μαζί με μία έμφυτη καλλιέργεια της προσωπικότητάς της, στις κοινωνικές και δημόσιες σχέσεις, έδωσαν την δυνατότητα στην ANGELE να συμβάλει αποφασιστικά στην επαγγελματική εξέλιξη και επιτυχία της οικογενειακής

επιχειρήσεως, πρακτική που άφησε, μαζί με τον σύζυγό της Τάσο, και εις τα τρία ικανά, αξιόλογα Παιδιά της.

Η ANGELE ήταν, με την ευρύτερη έννοια του όρου, κοινωνική λειτουργός. Το ενδιαφέρον της περιέκλειε την φιλαλληλία, την φιλανθρωπία, την φροντίδα διά τον άνθρωπο, την αγάπη και την πάσης φύσεως κοινωνική προσφορά, που εχάριζε αφειδώς προς πάσαν κατεύθυνση.

Πάνω απ' όλα, όμως, η ANGELE ήταν Ελληνίς Ορθόδοξη Χριστιανή. Υπήρξε πρόθυμη και “ιλαρή δότις” στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και στις Ελλ. Κοινότητες του Εξωτερικού. Ιδιαίτερα στο Λονδίνο ανέπτυξε δράση γύρω από τα Εθνικά μας θέματα και ό,τι αφορούσε την προβολή της Πατρίδος μας. Υπηρέτησε το Ελλ. Κολλέγιον του Λονδίνου, ως μεγάλη Δωρητής και σοφή Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων, με πλούσια προσφορά.

Πολυαγαπημένη και αλησμόνητή μας ANGELE,

Έφυγες από κοντά μας πρόωρα και απροσδόκητα. Δίκαια σε θρηνούν τα παιδιά και λοιπά μέλη της οικογενείας σου, που έχασαν την πολύτιμη αναντικατάστατη παρουσία σου.

Μας λείπεις ήδη πολύ. Όλοι όσοι είχαμε την τύχη να σε γνωρίσουμε και γίνουμε φίλοι σου, αισθανόμεθα το μεγάλο κενό ανάμεσά μας.

Δεν θα δοκιμάσουμε την απόλαυση της απέραντης φιλοξενίας σου. Της γλυκιάς συντροφιάς σου. Της ζωντανής, αριστοκρατικής παρουσίας σου, που γέμιζε όλους μας απόλαυση και χαρά.

Πάνω απ' όλα, έχασαμε την αγάπη σου, όπου με τα ατέλειωτα δικτύα της αγκάλιαζε όλους μας. Γιατί όλοι μας χωρούσαμε στην πελώριά σου καρδιά.

Ας είναι ελαφρό το άγιο χώμα της Αττικής που σε σκεπάζει, χώμα της Πατρίδος μας, που τόσον αγάπης και ετίμησες.

Καλό σου Ταξίδι, Άξια Καπετάνισσα!

Νικόλαος Ιω. Χατζηπατέρας

ANGELE NOMIKOY

Γόνος εξαιρέτων οικογενειών, Γεωργίου Ιατρού από τον πατέρα της και Γερασίμου Βεργωτή από την μητέρα της, συνεδύασε όλα τα προτερήματα και χαρίσματα και των δύο πλευρών.

Εγεννήθη το 1927 εις Αθήνας. Αρσακείας επί πόλεω, λόγω του πολέμου απεφοίτησε το 1945 εις το Αβερύφειο Αλεξανδρείας.

Ευφυστάτη, με μεγίστη μόρφωση και καλλιέργεια, αλλά εξ' ίσου μεγίστη καλοσύνη και αγάπη για τον συνάνθρωπο. Νεοτάτη ακόμη ασχολήθηκε με πολλές φιλανθρωπικές δραστηριότητες και ιδιαίτερα κατά τα δύσκολα χρόνια των σεισμών στην Κεφαλληνία.

Το 1955 ευμφεύθη τον Αναστάσιο Μ. Νομικό και απέκτησαν τρία παιδιά. Την Καλυψώ Νομικού, την Αννίκα νύν Παπαντωνίου και τον Μάρκο Νομικό.

Παρ' όλα τα οικογενειακά και επαγγελματικά βάρη, δεν έπαυε να προσφέρει τον εαυτό της και τον χρόνο της σε έργα ευποιίας και φιλανθρωπίας.

Αμέτρητοι όσους βοήθησε με ένα χαμόγελο, έναν καλό λόγο, μία λύση στο πρόβλημά τους, μία ανακούφιση στην δύσκολη ώρα.

Αμέτρητες οι αγαθοεργίες της.

Πολύτιμος σύντροφος αλλά και συνεργάτης στον αγαπημένο της σύζυγο, εδημιούργησαν μαζί, με μιά πνοή, μία στέρεη επιχείρηση αλλά και μία ξεχωριστή οικογένεια στην οποία μετέδωσαν την πίστη τους στην πρόοδο αλλά και στην αγαθοεργία.

PATRIARCHAL MESSAGE FOR THE FEAST OF THE NATIVITY OF CHRIST

Protocol no.1489

+ VARTHOLOMAEOS

BY THE GRACE OF GOD ARCHBISHOP OF CONSTANTINOPLE, NEW ROME, AND ECUMENICAL PATRIARCH
TO ALL THE MEMBERS OF THE CHURCH GRACE, PEACE AND MERCY
FROM CHRIST, OUR GLORIOUSLY-BORN SAVIOUR.

"You have dawned from a Virgin, O Christ, spiritual Sun of Justice".

Dear Brethren and beloved children in the Lord,

From the humble Phanar, we address to you all joyful greetings on the occasion of the Birth of Christ.

We live the miracle of the birth of the God-Man in the cave through participating in its life, since there is an inner relationship between the lowly Phanar, the powerless Church, and the Manager of the Lord.

There is an inner relationship between the noiseless blessing which pours forth on the whole world through the celebration of Orthodox liturgical theology on the part of the Phanar, and the light which, through the Birth of the God-Man from the Virgin within the Cave, illuminates the whole of creation.

And we understand the precedence of our Throne as a cross and mission, and the universality of our Patriarchate as a ministry to the truth of the Church and to the freedom of mankind in Christ. For this very reason, by its existence and conduct, the Ecumenical Patriarchate ceaselessly repeats the words of the hymn-writer on the occasion of the Birth of Christ: "Hearing this, dance, O inhabited world!"

Dance and rejoice - not just a part of humanity, but the whole inhabited world; not just part of creation, but the whole of it. "Today, the universe is filled with joy: Christ has been born of the Virgin". "You have dawned from a Virgin, O Christ, spiritual Sun of Justice".

The sun rises as a gift of benediction on the just and unjust. It neither discriminates between its own and strangers, nor does it exclude anyone from the benefits of its rays. It nourishes both the good seed and the tares, with the separation occurring naturally at harvest-time.

The spiritual Sun of Justice reveals the divine love and blessing towards the whole of humanity by noiseless calm and compassion. It is a mystery of a loud cry, which was accomplished in the silence of God.

It is not a matter of a simple manifestation of the power of God, but the revelation of His ineffable love for mankind. He did not come, as on Mount Sinai, with thunder and lightning, astounding as one mighty in power. But God the Word was revealed as a voiceless Babe lying in a Manger.

He who loves truly respects the one he loves; he becomes self-effacing, humbling himself and appearing as weak so as to honour the one who is beloved. And the Lord who is 'rich in divinity' becomes poor for our salvation.

This mystery of the divine condescension and self-emptying of God the Word is "a miracle confounding every notion". For this reason, it is initially received not by men but by angels from heaven singing 'Glory in the Highest . . . " and by unreasoning animals in the cave lovingly carressing with their breath God the Incarnate Word, Who has freed mankind from its lack of reasoning .

"Truth has come, darkness has passed away; and God has appeared among men from a Virgin, being fashioned in our likeness and making it divine".

He Who made divine that which He took on sets mankind free and grants it the possibility of realising the purpose of its existence .

He frees woman, who is no longer man's slave. He frees man, who ceases to be in bondage to what is created.

The Incarnate Lord wishes to see mankind free, advancing, coming of age, finding his soul through its voluntary offering and loss; as in like manner this same Lord, revealing Himself on account of His love towards mankind, empties, humbles and hides Himself, and passing out of sight after the Resurrection, makes Himself known .

That which was desired and awaited from the beginning of time is accomplished - that opposites should be united, that differences should be reconciled, that the unbridgeable should be bridged, that human nature should partake of the grace of the Holy Spirit, that the Mother and Virgin should be honoured, that the God-Man should be brought forth, that the possibility should be born for mankind to live, that being freed he might attain in grace to the state of god-manhood, to the marital relation in incorruptible virginity which unchangeably and everlastingly gives birth in an upper place to joy to all people.

And the high place where the awesome acts are effected is defined by the manger: it is humility, love, offering, sacrifice on behalf of the other, according to the example of the Lord.

We are no longer alone, regardless of whether we are conscious of it or not: "Our Saviour has visited us from on high".

We are not divided: "There is neither Greek nor Jew, there is neither bond nor free, there is neither male nor female: for you are all one in Christ Jesus".

We pray that we may all enjoy this true freedom and unity given by the Incarnate Word of God, blessing the All-Holy Virgin Mother of God, who gave birth to Christ the Giver of Life and Saviour of our souls.

For His is the power and to Him be glory and honour and worship unto the ages of ages. Amen.

Christmas 1996

ARCHBISHOP GREGORIOS' CHRISTMAS ENCYCLICALS 1996

To the Most Pious Priests and Deacons, the Honourable Chairmen and Members of the Church Committees, of the Ladies' Auxiliary Societies and of the School Committees of the Communities, and all the Christian Members of the Holy Archdiocese of Thyateira and Great Britain.

Dear Brethren,

Christmas has arrived once again to fill us with joy and sacred hope in the divine love and benevolence which has so richly entered history and our life in the person the Incarnate Christ. From the time that the angelic hymn 'Glory to God in the highest, peace good-will among men' was heard in the holy little town of Bethlehem, the history of the human race has been divided into that before Christ and that after Him. History before Christ is full of the evils of idolatry, superstition and magic, elements which manifest the confusion and the anxiety of the pre-Christian world. However, even then God did not leave Himself without witnesses. To each generation He sent men who were wise and knowledgeable and who by their prophetic vision and grace kept alive the faith in the one true and Holy God. For this reason and despite all the (at times) murky pages of human life and pre-Christian history, the hope and expectation of the mystical yet lively presence of the One True God was never-the-less kept kindled. The Apostle Paul expresses this expectation when writing to the Christians of Galata: And when the fulness of the time was come, God sent forth his Son, made of a woman, made under the law, to redeem them that were under the law, that we might receive the adoption of sons. (Gal. 4, 4-5).

We stand on the threshold of the close of the second millenium of Christian history and tradition. Christians throughout the world are getting ready and are planning to celebrate this historic event in a lavish way. They are considering means and studying ways by which to mark and seal the history of the second millenium from the time when Jesus Christ Incarnate entered our life so as to reveal to all Creation the divine love for mankind. Yet for Christians, the anniversary of the Birth of Christ is and will remain a point of spiritual joy and renewal. All of us have the eyes of our soul turned spiritually towards Bethlehem, to that holy city in which Christ was born. Since then, the life of the world has changed.

Christ is the heart of all Creation. For this reason, He became man to sanctify, save and raise up His creatures as well as to affirm for ever His distinct and eternal union and relationship with the human race. The Holy Evangelist John specifically teaches us: The Word was made flesh and dwelt among us; and we beheld his glory, the glory as of the only begotten of the Father, full of grace and truth. (John 1,14) This is the glory and the honour of man as a person with whom the Incarnate Son of God, Emmanuel, has united for all ages.

God Himself realised this essential and immutable relationship of Himself with man in the person of His only begotten Son within the limits of time so as to re-establish the severed relationship and bring peace. As St. Paul again characteristically tells us: And he came and preached peace to you who were afar off, and to them that were nigh. (Eph. 2,17) The poet of the Church, in order to extol the event, writes: Come, let us rejoice in the Lord in telling of the present mystery: the wall of separation is dismantled, the flaming sword turns back, and

the cherubim concede to the tree of life. + And elsewhere he says: The whole universe was illuminated by the Lord Jesus born of the Holy Virgin ... that God has appeared in flesh, the Saviour of our souls. +

For this reason, the Church has not ceased to preserve the tradition of Christmas, and with reverence, fear of God and great joy she resplendently celebrates and honours the Event each year. She revives her social and cultural life and restores to their former state the sacred institutions of the family, of worship, praise and faith in the Triune God for the great joy and the holy revelation which the God-man Christ brought into the world.

Therefore, beloved brethren, let us repeat the words of the hymnwriter of the Church: What shall we offer You, O Christ. Who appeared on earth as man for our sakes? For every creature made by You offers thanks to You - the angels the hymn, the heavens the star, the Magi the gifts, the Shepherds the wonder, the earth the cave, the desert the manger, we a Virgin Mother: God before all ages, have mercy on us. + Let us work for the triumph of Christian ideology and faith in the world and for the deeper acquaintance of modern man with the Incarnate Christ.

Next year, the Sacred Archdiocese completes seventy-five years of its historical existence. In 1922, our Oecumenical Patriarchate founded the Sacred Metropolis of Thyateira (as it was then known) with London as its see to serve the Orthodox Flock which was scattered over Great Britain and Central and Western Europe. In the 75 years that have passed, Holy God has blessed the Archdiocese and its Faithful. Then, there were four Greek Orthodox Churches in Great Britain: today there are 104. Then, there were only a few thousand faithful; today there are many tens of thousands who are scattered throughout the whole of the United Kingdom, and in Ireland and Malta. Therefore, let all of us who are Orthodox Christians prepare to celebrate this event, and let us entreat the Newborn Christ to enlighten and guide young and old alike.

The Sacred Archdiocese of Thyateira and Great Britain, together with its Christian congregation, proclaims the Gospel of Christmas, maintains and preserves the mystery of the incarnation of Christ, who entered history as 'the Prince of Peace and Father of the age to come' (Is. 9,6) and assures us that 'God is with us, know you nations and submit, for God is with us'.

We are therefore invited, beloved fellow-countrymen and believers in the same faith, to seek refuge in the Holy Churches, to worship and adore the Divine Infant, to prepare ourselves to partake of the spotless and life-giving Mysteries of Christ: to pray and to act charitably towards the poor, those in captivity, bondage and prison, the weak and needy, and all those who are in need of divine relief and help: to pray for the Leaders and the People of the United Kingdom, Greece and Cyprus, and of the whole world, that they may respect, follow and defend the Message of Christmas and become heralds of Christ's peace and love for mankind.

I pray for you all, and from the Holy place of Sacrifice I beg the Lord that in health, joy and great thanksgiving you may spend these holy days in awaiting with sacred hope the dawning of the New Year 1997: and I remain with much love in the Lord and prayers.

(+ Hymns from the Vespers of Christmas)

(* Stichos of Great Compline)

ARCHBISHOP GREGORIOS ENCYCLICAL FOR THE CHRISTMAS FAST 1996

To the Reverend Priests and Deacons, the Chairmen and Members of the Committees of the Churches, Auxiliary Sisterhoods and the School Committees of the Communities and to the Devout Christians of the Sacred Archdiocese of Thyateira and Great Britain.

Grace and mercy from Our Lord and Saviour Jesus Christ, the joy and hope of the world.

Dearly beloved brethren Orthodox Christians

From Friday, the 15 November, the feast of the Holy Martyrs and Confessors Gourias, Samonas and Abibos, we enter the period for fasting, in preparation for the feast of Christmas. The Mother Church recalls for us the divine philanthropy and the love, which was revealed with the incarnation and the coming of the God-Man Christ into the world in the body and form of man.

The Church, as a guardian of the Message of Christian Tradition and teaching, continually calls her children to renew their link with their Creator and to enrich it with their profound faith and true worship, which like incense and a spiritual sweet odour ascends to the Throne of the All-High God and becomes acceptable to his mercy and compassion. For this reason, this period is a time of sacred preparation and asceticism. The Church has appointed a material and spiritual fast. She summons us to more intensive prayer, the exercise of charity and Divine meditation, which are the components of a true and pure religious life, and the fruit of the gift and grace of the Holy Spirit.

Our faith in the Lord Christ should not be just theoretical and vague. It should be spiritual, pure and without blemish, and should be linked with, witnessed in and sustained by our daily life and conversation. It should direct and bind our links with God and with our fellow-men.

Today, in Great Britain, one hears much discussion about protecting the family and cultivating the basic moral principles, which the Gospel and the Church has been teaching for two thousand years already. It is obvious, that contemporary man and particularly the Youth are spiritually and morally confused. They do not know the basic rudiments of faith, they disdain the Ten Commandments, which Christ taught and revealed and confirmed with the authority and the teaching of love and pardon and sacrifice and sealed with his own example, as St Paul teaches us: "to put away your former way of life, your old self, corrupt and deluded by its lusts, and to be renewed in the spirit of your minds and to clothe yourself with the new self, created according to the likeness of God in righteousness and holiness of the truth". (Ephes. 4,24). We should throw off and reject from within us the sinful and fallen man and put on the new man, which God created in his image and likeness. That is the message of these days. We should show greater respect and love to our fellow man of every class, age, confession and creed. Because it was just for man that Christ came into the world, in order to save him and to raise him up to Heaven. These are the things upon which Christians are meditating and concentrating their thoughts, with the approaching anniversary of the second millennium of Christian faith and history. We should all prepare ourselves as is befitting and recast our lives within the framework of the Christian ideology and faith.

Because we are also all members of British society, we should examine ourselves. We should measure in depth our being. We should consider where we are to blame, where we have remained behind, what we have omitted to do to help our children, our society and our fel-

low men. We are called on to assume a sacred peaceful and spiritual crusade to enlighten our selves and each other about the great values and virtues of life that Christianity, the Church, the family and our tradition teach.

If someone wanted to mention some of those age-old virtues which ought to adorn a man, he might discern the following: Love towards God, with all our soul, all our strength and with all our heart. We should love our fellow men as our self and we should be ready to make sacrifices for others. We should forgive and we should humble ourselves before friends and enemies alike. We should show respect to our parents, to old people, to our elders, to the lawful authorities, which have the responsibility for our security, liberty and justice, the progress and the worldly success of the Human Race, of which we are also members, co-creators and fellow-workers of good works. Particularly, those of us who are older are called to help our children to acquire discipline and self-control, to respect the things appertaining to God, to attend Church, to believe, to pray, to receive Holy Communion regularly and to confide their life to God, the Father and Creator of the visible and invisible world, which we all enjoy and delight in, with such grace and such bountifulness.

The events, which we are preparing ourselves to celebrate forty days on from now, brought to the world these sacred spiritual forces. They became the salt of the earth. They are the sacred substance with which society is kneaded and thus can be renewed in order to surpass itself. To overcome the forces of evil, to trample down the demons and the menacing power of sin, which breeds despair, death and corruption, and which Christ with his Incarnation, his teaching, his Passion and Resurrection came to abolish and to grant to the Human Race new life and hope. A life, which is identified with joy, immortality, eternity, hope and the universal values which the Creator implanted in the first-created, and Christ, in turn, with his incarnation came to confirm and to remind us men of the Divine Remembrance and His Eternal Providence and Love. Very vividly, St Paul commands us: "... to lead lives worthy of the Lord, fully pleasing to him, as you bear fruit in every good work and as you grow in the knowledge of God. May you be made strong with all the strength that comes from the power of his glory, and may you be prepared to endure everything with patience, joyfully giving thanks to God the Father, who has enabled us to share in the inheritance of the saints in the light, and who has delivered us from the power of darkness and transferred us to the kingdom of his beloved son, in whom we have the redemption, the forgiveness of sins". (Col.1,10-14).

Therefore, my dear brethren and fellow Orthodox Christians, I am addressing this letter to you, to remind you of God's love for his creation and, with fatherly concern, to call upon all of you to prepare yourselves to receive Christ "born of a woman, born under the law, in order to redeem those who were born under the law, so that we (all men) might receive adoption as children" (Gal. 4,5). I am certain that all of you and each one individually will prepare yourselves spiritually, morally and mystically and in a God-befitting manner to receive Jesus Christ as "a babe laying in a manger", who "was born secretly within the cave" in order to bring to the world the Good News of joy, of hope, of love and of God's good will to the Race of men.

I pray that you may all spend this period until the holy Feast of Christmas in good health and I remain with much love in the Lord and blessings.

November 1996

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1. Ανεχώρησε για την Ιρλανδία προς επίσκεψη της εκεί Ορθόδοξου Κοινότητας της Αρχιεπισκοπής.
2. Το απόγευμα τέλεσε Μέγαν Εσπερινό στον Ιερό Ναό του Ευαγγελιστού στο Δουβλίνο και στη συνέχεια παρέκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμήν του ο Πρέσβης της Ελλάδος στην Ιρλανδία κ. Αννίβας Βαλιάδης.
3. Το πρωί τέλεσε τη θεία Λειτουργία στο Δουβλίνο και στη συνέχεια επέστρεψε στο Λονδίνο.
4. Το πρωί τέλεσε αγιασμό στην οικία του κ. Σπύρου Μεταξά. Στη συνέχεια τον επισκέφθηκαν διαδοχικά στην Αρχιεπισκοπή ο μοναχός Αϊδαν, η Καίτη Αλεξάνδρου και ο Αθανάσιος Ταχτατζής. Το βράδυ παρέστη σε διάλεξη της Μαρίας Φακίδη και Δώρας Μηναιδί που έγινε στο Ελληνικό Κέντρο με θέμα "Ένα ταξίδι στη Μεγάλη Ελλάδα (Κάτω Ιταλία)".
5. Το πρωί τον επισκέφθη ο Δήμαρχος Μόρφου κ. Άντης Παντελίδης. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας του ΕΦΕΠΕ στο Wood Green.
6. Το πρωί τον επισκέφθη η κ. Γαργασούλα. Στην συνέχεια παρέστη στην συνεδρία των Προέδρων του Συμβουλίου Χριστιανών και Ιουδαίων στο Lambeth Palace.
7. Παρέκάθησε σε γεύμα που δόθηκε προς τιμή του Δουκός της Braganza, Senhor Dom Duarte από τους Peter-van Duren και Colin Smythe. Αργότερα τον επισκέφθη ο Παύλος Χρήστου. Στη συνέχεια έκανε τα εγκαίνια της Έκθεσης Ζωγραφικής της Θράκης Ρωσίδου-Jones στην πινακοθήκη της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Wood Green, και αργότερα επισκέφθη την έκθεση Κυπριακού Βιβλίου που έγινε στο Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.
8. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών στο Margate. Επιστρέφοντας στο Λονδίνο παρέστη στην παρουσίαση βιβλίου της Λητώς Σεβέρη στο Ελληνικό Κέντρο και το βράδυ παρέκάθησε σε δείπνο στην οικία του εορτάζοντος Μιχάλη Παπαδόπουλου.
9. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Αγ. Νεκταρίου Battersea N. Λονδίνου. Το βράδυ παρέστη στην Κοινωνική εκδήλωση που οργάνωσε η Κοινότητα Τιμίου Σταυρού Χέντον.
10. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγ. Ιωάννου Θεολόγου στο Hackney του Λονδίνου με την ευκαιρία των 30 χρόνων από της ίδρύσεως της Κοινότητας. Το απόγευμα τέλεσε τη βάπτισμα του τέκνου του Γρηγορίου και της Μαρίκας Χατζηκυριάκου, στον Καθεδρικό Ναό Παναγίας Wood Green, και του έδωσε το όνομα Χριστόδουλος και αργότερα παρέστη στη δεξίωση που οργάνωσαν οι γονείς του νεοφώτιστου.
11. Τον επισκέφθηκε η Δέσποινα Ευθυμιάδου. Το μεσημέρι παρέκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε ο Πρόεδρος του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος "Αλέξανδρος Ωνάσης" κ. Στέλιος Παπαδημητρίου. Το απόγευμα τον επισκέφθηκαν ο Υπουργός Δημοσίων Έργων της Κύπρου Ανδρέας Μουσιούττας, και ο κ. Ν. Σιμεωνίδης. Αργότερα τον επισκέφθη η Ζαχάρα Σούρα και στη συνέχεια παρέστη σε διάλεξη του κ. Στέλιου Παπαδημητρίου. Το βράδυ παρέκάθησε σε δείπνο που οργάνωσε προς τιμή του Καθηγητή Θεολογίας Στυροπούλου η "Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία Ηνωμένου Βασιλείου".
12. Το πρωί τον επισκέφθηκαν οι ανώτεροι λειτουργοί του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου Ανδρέας Φυλακτός, Νεκλής Κουγιιάλης και Αδωνης Κωνσταντινίδης. Αργότερα τον επισκέφθη η κ. Πέννη Τσίλα, σύζυγος του Έλληνα Πρεσβευτή στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Το βράδυ τέλεσε τον αγιασμό για την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Δασκάλων στο Wood Green.
13. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά το Συμβούλιο της Κοινότητας Αγίων Κυρίλλου και Μεθόδου Mansfield και ο Πρωτοπρεσβύτερος Κύριλλος Λερέτ-Αλντίρ. Το απόγευμα, παρέστη σε δεξίωση που οργανώθηκε από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού.
14. Το πρωί επισκέφθη το Ελληνικό και το Κυπριακό Περίπτερο στην Εμπορική Έκθεση Olympia του Λονδίνου. Το βράδυ παρέστη στην παρουσίαση του βιβλίου της Susan Gale "Χάρτες της Μεσογείου δημοσιευθέντες στα πρακτικά του Βρετανικού Κοινοβουλίου, 1801-1921". Η εκδήλωση έγινε στο Ελληνικό Κέντρο.
15. Μετέβη στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής προς επίσκεψη συγγενών του.
16. Τέλεσε επιμνημόσυνη δέηση στον τάφο του θείου του στην πόλη Cambridge (MA).
17. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγίων Αρχαγγέλων στην πόλη Watertown. Στην συνέχεια τέλεσε την βάπτισμα της Ζωής και του Ερξέλφου της Ματθία Turtle. Το βράδυ παρέκάθησε σε δείπνο που οργάνωσαν προς τιμή του επισκόπου Βοστώνης Μεθόδου οι οφφικιάλοι της Επισκοπής του.

18. Μετέβη στην Νέα Υόρκη ως φιλοξενούμενος του Ανδρέα και της Κωνσταντίας Θεοφάνους. Επισκέφθηκε τον Στέλιο Παπαγεωργίου, τον Σάββα και Βασιλική Κουδέλου, τον Επίσκοπο Ηοάια του Denver και τους Βοηθούς Επισκόπους του Αρχιεπισκόπου Αμερικής, Μελούς Φιλόθεο και Τρωάδος Αλέξιο.
19. Επισκέφθη το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης. Παρέκάθησε σε γεύμα με τον Ανδρέα και τη Γεωργία Κουδέλου, και σε δείπνο με τον Αρχιεπίσκοπο Αμερικής κ. Σπυρίδωνα.
20. Μετέβη στον Καναδά ως φιλοξενούμενος του David και της Ουρανίας McRae.
21. Παρέστη στη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού στο Scarborough, όπου κήρυξε τον Θείο Λόγο. Αργότερα επισκέφθη τους Καταρράκτες του Νιαγάρα.
22. Επέστρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες.
23. Επέστρεψε στο Λονδίνο.
24. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου και Απ. Ανδρέου Birmingham. Αργότερα μετέβη στο Manchester.
25. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό της Αγίας Αικατερίνης Barnett Λονδίνου. Το βράδυ παρέστη σε ομιλία του Αγγλικανού Επισκόπου του Λονδίνου Richard Chartres, με θέμα την Ιερά Μονή της Αγ. Αικατερίνης στο Ορος Σίνι.
26. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Πέτρος Γιωργιάκης, και ο Αρχιμ. Άνθιμος Ελευθεριάδης συνοδευόμενος από τον Ιερομόναχο Αμβρόσιο Παπαφίγκο. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας του Trust του Αγίου Νικολάου.
27. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Ανδρέας και η Μαρία Μουσελίμα συνοδευόμενοι από τον γιο τους Σωτήριο, ο Ηρακλής Σκαναυγός, ο Μιχαήλ Νάσιος, ο Δρ. Ανδρέας Υβραίος μετά της συζύγου του Σουζάννας, και ο π. Δημήτριος Καβαλάς. Το βράδυ συναντήθηκε με τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της Κοινότητας Αγ. Λαζάρου Forest Gate Λονδίνου.
28. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Καθηγητής Αναστάσιος Αγγέλου και ο Guy Protheros, ο Αναστάσιος Στάμος, και ο Αρχιμ. Παντελεήμων Τσορμπάτζι. Το βράδυ παρέστη σε ειδική τελετή στο Westminster Abbey για την "Συμφωνία του Ρορνου".
29. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Γιαννάκης Παπάς, ο Νικόλαος Γεωργίου, ο Πρωτοπρ. Κυπριανός Κωνσταντινίδης μετά του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της Κοινότητας Margate, η Χριστίνα Σμαράγδου, και η Παρθένα Μοσχίδου. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας της Επιτροπής επιδιορθώσεων του Αρχιεπισκοπικού Οίκου.
30. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Καθεδρικό Ναό Απ. Ανδρέα Kentish Town. Το βράδυ παρέστη σε Κοινωνική Εκδήλωση της Ενώσεως Ριζοκαρπασιτών Μ. Βρετανίας.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου και στη συνέχεια το μνημόσυνο της Μαρίας Π. Λαιμού.
2. Τον επισκέφθη ο Αρχιεπίσκοπος Ιλαρίων Carucci, Αποστολικός Επισκέπτης των Μελχιτών Δ. Ευρώπης.
3. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Πρόξενος της Ελλάδος στο Λονδίνο κ. Ανδρέας Ψυχάρης, η κ. Μαρία Καραπατά, και ο Αντώνιος Λεφτάκης.
4. Ανεχώρησε για την Αθήνα.
5. Επισκέφθη το τυπογραφείο "Αθηνά" όπου εκτυπώνεται το "Ημερολόγιο" της Αρχιεπισκοπής. Στην συνέχεια επισκέφθη τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και συναντήθηκε με τον Επίσκοπο Μαραθώνος Μελτιάνα.
6. Παρέστη στη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Ζωοδόχου Πηγής επί της οδού Ακαδημίας στο κέντρο της Αθήνας. Στη συνέχεια έλαβε μέρος στο Συνέδριο "Ορθοδοξία και Παιδεία" που οργανώθηκε με την ευκαιρία των 160 χρόνων από της ίδρύσεως των Εκπαιδευτηρίων Αρσάκεια και Ταΐτσεια, προήδρευσε δε στην απογευματινή συνεδρία.
7. Συμμετέσχε στο ως άνω Συνέδριο, κατά τη διάρκεια του οποίου μίλησε με θέμα "Η Εκκλησία και ο προσφορά της στην Παιδεία".
8. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Αμπελοκήπων Αθηνών, στη διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε διάκονο τον Ιωάννη Γιαπιτσιόγλου και στην συνέχεια παρέκάθησε σε γεύμα με την οικογένεια του νεοχειροτονηθέντος.
9. Το πρωί επισκέφθηκε μετά του κ. Χάρη Μεττή το Υπουργείο Παιδείας όπου συναντήθηκε με τον Υπουργό Γεράσιμο Αρσένη, τον Υφυπουργό Ιωάννη Ανθοπούλο, τον Διευθυντή Ελληνοπαίδων Εξωτερικού Θεόφιλο Γιάκο και άλλους ανώτερους λειτουργούς του Υπουργείου Παιδείας. Αργότερα

συναντήθηκε διαδοχικά με τον Καθηγητή Αλέξανδρο Σταυρόπουλο, και τον Μητροπολίτη Ζιχνών και Νευροκοπίου Σπυρίδωνα συνοδευόμενο από τον θεολόγο Δημήτριο Τσιανικλίδη. Το βράδυ παρέστη στα εγκαίνια της Εκθέσεως "Παικόσμιοι Έλληνες: Οι Έλληνες στη Μ. Βρετανία" που οργανώθηκε από τον Δήμο Αθηναίων.

10. Επέστρεψε στο Λονδίνο.

11. Το πρωί παρέστη σε ανοικτή συζήτηση με θέμα την Βίβλο, που πραγματοποιήθηκε στο Church House, Westminster. Το βράδυ παρέστη σε μεγάλη μουσική εκδήλωση και δείπνο προς ενίσχυση του Trust της Πριγκίπισσας Μαργαρίτας της Ρουμανίας. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο St. James' Palace παρουσία και της Πριγκίπισσας Καρόλου της Ουαλίας.

12. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Θεολόγου στο Hackney Λονδίνου και στη συνέχεια παρέκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν του η Κοινότητα. Το απόγευμα τον επισκέφθη ο Αρχιμ. Φιλόθεος Γρηγοριάτης. Αργότερα παρέστη σε δεξίωση που οργάνωσε το δικηγορικό Γραφείο Nicholas και αργότερα στο δείπνο που οργάνωσε, προς τιμήν του Υπουργού Εξωτερικών της Κύπρου κ. Αλέκου Μιχαηλίδη, η Εθνική Ομοσπονδία Κυπρίων Μ. Βρετανίας.

13. Τέλεσε την κηδεία του Ευσταθίου Χατζηγιάννη στο Plymouth. Επιστρέφοντας στο Λονδίνο, παρέστη σε δεξίωση στη Βουλή των Κοινοτήτων για τα 100 χρόνια του Πανεπιστημίου του Βορείου Λονδίνου.

14. Τέλεσε τη Βάπτισή της θυγατρός του Νίκου Περατικού, την οψία ονόμασε Σοφία Scarlet, στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Στη συνέχεια παρέστη σε Κοινωνική εκδήλωση του ΔΗΚΟ Αγγλίας.

15. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Αγίου Ελευθερίου στο Leyton Λονδίνου. Αργότερα τέλεσε το μνημόσυνο του Ομηρου Χαπίτη, στον Καθεδρικό Ναό Παναγίας Wood Green. Το απόγευμα ευλόγησε τους γάμους του Ιωσήφ Παραβάντζου και της Κωνσταντίας Παπαπατέρα στον Καθεδρικό Ναό Αγ. Σοφίας Λονδίνου.

16. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο π. Θεοφάνης Κώστα, ο F.J.A.K. Millar, ο Γιάννης Νικολάου και η μοναχή Κυριακή Γιάκου. Το βράδυ παρέκάθησε σε δείπνο με τον Θεόδωρο Ανάγνου.

17. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο κ. Ανδρέας Ψυχάρης

(Πρόξενος της Ελλάδος στο Λονδίνο), η Νίκη Κυριακοπούλου, και ο Ανδρέας Βανδώρος.

18. Το πρωί τον επισκέφθη η κα Γαργασούλα. Αργότερα τέλεσε την κηδεία του Δημητρίου Σταύρου στον Καθεδρικό Ναό της Παναγίας στο Wood Green. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας της Γραμματείας του ΕΦΕΠΕ.

19. Τέλεσε την κηδεία του Νικολάου Εμπειρικού στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου.

20. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Φωτεινή Περιστεροπούλου, και ο Raul Ionel Radescu. Το βράδυ παρέστη σε Χριστουγεννιάτικη δεξίωση που οργάνωσε η Τράπεζα Κύπρου στο Ελληνικό Κέντρο.

21. Μετέβη στο Manchester και φιλοξενήθηκε από τον Πάνικο Παναγή.

22. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στο Manchester και στην συνέχεια προήδρευσε συνεδρίας των εκεί κηδεμόνων και του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου.

23. Μίλησε στο Ελληνικό Ραδιόφωνο Λονδίνου.

24. Τέλεσε τον Εσπερινό και τη Θ. Λειτουργία του Αγ. Βασιλείου στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

25. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία του Αγίου Ιωάννου Χρυσόστομου στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου.

26. Τον επισκέφθη ο Jogh Cassano.

28. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής, στη διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε διάκονο τον Ανδρέα Μιχαηλίδη. Στη συνέχεια παρέκάθησε σε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή με τον νεοχειροτονηθέντα, τη σύζυγό του, τον Πρωτοπρεσβύτερο Κωνσταντίνο Πλευράκη και την πρεσβυτέρα του.

29. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγ. Λαζάρου και Ανδρέου στο Forest Gate Λονδίνου, στην διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε πρεσβύτερο τον διάκονο Ανδρέα Μιχαηλίδη.

30. Παρέστη στην κηδεία του Kenneth Tavener, πατρός του μουσικοσυνθέτη Jogh Tavener.

31. Τον επισκέφθη ο πρωιερέας της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας Μιχαήλ Fortunatto μετά της συζύγου του. Το απόγευμα τέλεσε τον Εσπερινό και το κόψιμο της Βασιλόπιτσας στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής. Στη συνέχεια παρέστη στην ετήσια Κοινωνική Εκδήλωση του Λυκείου Ελληνίδων Λονδίνου.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

NOVEMBER

1. His Eminence the Archbishop left for Ireland.
2. In the evening, he presided at Vespers in the church of the Annunciation in Dublin, and afterwards was entertained to dinner by the Greek Ambassador, Hannivas Velliadis.
3. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy in Dublin; and later returned to London.
4. In the morning, he blessed the house of Spyros Metaxas. Later, he received Brother Aidan, Kaeti Alexandrou and Athanasios Tachtatzis. In the evening, he attended a lecture organised by the Ionian Society at the Hellenic Centre and delivered by Mesdames Maria Fakidi and Dora Minaidi, entitled 'A Trip to Magna Grecia'.
5. In the morning, he received the Mayor of Morphou. In the evening, he presided at a meeting of ΕΦΕΠΕ in Wood Green.
6. In the morning, he received Mrs Gargasoula. Later, he attended the Presidents' Meeting of the Council of Christians and Jews at Lambeth Palace.
7. He was a guest at the lunch held at the Atheneum Club in honour of H.R.H. O Senhor Dom Duarte, Duke of Braganza, which was hosted by Peter Bander-van Duren & Colin Smythe. Later, he received Pavlos Christou. In the evening, he opened the exhibition of art by Thraki Rossidou-Jones, held in the Gallery of the Wood Green Central Library. Later, he visited an exhibition of Cypriot Books at the Hellenic Centre.
8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Archangel Michael in Margate, on the occasion of its patronal feast. Returning to London, he attended the presentation of a book written by Lito Severi at the Hellenic Centre. He had supper with Michalis Papadopoulos and his family.
9. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Nectarius in Battersea, on the occasion of its patronal feast. In the evening, he attended the reception and dinner given by the Greek Orthodox Community of Barnet (Hendon) at the London Marriott Hotel.
10. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Theologian in Hackney on the occasion of the 30th anniversary of the parish's foundation. In the afternoon, he baptised Christodoulos, the son of Gregory and Marika Hadjikyriakou, at the Cathedral in Wood Green. He later attended the reception held at Anastasia Greek Taverna in St. Albans.
11. In the morning, he received Despoina Efthymiadou. At mid-

day, he was a guest at the lunch held at the Travellers' Club and given by the President of the Alexander S. Onassis Public Benefit Foundation and Mrs Stelios Papadimitriou. In the afternoon, he received Andreas Mouschoutas (Cyprus Minister of Social Services and Public Works) and Mr N. Symeonidis. Later, he received Miss Zacharo Soura. In the evening, he attended the lecture at the Oliver Thompson Lecture Hall of City University delivered by Stelios A. Papadimitriou and entitled 'The Workings of a Public Benefit Foundation: The Alexander S. Onassis Foundation - Problems and Solutions'. Afterwards, he was a guest at the dinner held at 'The George' in the Strand in honour of Professor Theodoros Spyropoulos and organised by the Greek Archaeological Committee (UK).

12. In the morning, he received Andreas Phylaktou of the Cyprus Education Ministry accompanied by Neoklis Kouyialis and Adonis Konstantinidis. Later, he received Mrs Peni Tsila, the wife of the Greek Ambassador to the United States of America. In the evening, he presided at the opening session of the new academic year of the Educational Institute in Wood Green.

13. He received the Committee of the Community of Mansfield in the morning and Prototypyter Kyrillos Leret-Aldir in the afternoon. In the evening, he attended a reception given by the Greek National Tourism Organisation at the Forum Hotel.

14. In the morning, he visited the Greek and Cypriot Tourism Exhibition at Olympia. In the evening, he was present at the release of the book "Maps of the Mediterranean published in British Parliamentary Papers, 1801-1921" by Susan Gole, which was presented by Tony Campbell at the Hellenic Centre.

15. He left for the United States of America, in order to visit relatives there.

16. He visited the cemetery in Cambridge (MA) to offer prayers at the grave of his uncle.

17. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Archangels, Watertown. Afterwards, he baptised Matthia Turtle and her cousin Zoe. In the evening, he was a guest at the dinner held in Brockton by the Archons of the diocese of Boston in honour of Bishop Methodios.

18. He travelled to New York, where he was the guest of Andreas & Constantia Theophanous. He visited Stelios Papageorgiou, Savvas & Vassiliki Koudelou, Bishop Isaias of Denver, and the assistant bishops to the Archbishop of America Philotheos of Meloa and Alexios of Troas.

19. He visited the Metropolitan Museum. He had lunch with Andreas & Georgia Koudelou; and supper with Archbishop

Spyridon of America.

20. He left to visit Canada as the guest of David & Ourania McRae.
21. He attended the Divine Liturgy at the church of St John the Baptist in Scarborough, at which he preached. Later, he visited Niagara Falls.

22. He returned to the United States.

23. He returned to the United Kingdom.

24. He celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of Ss. Mary & Andrew in Birmingham; and had dinner in Manchester.

25. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of St. Catherine in Barnet on the occasion of its patronal feast. In the evening, he attended the lecture held at Bridgewater House entitled 'The Hermitage in the Desert: Saint Catherine's, Sinai and its Treasures', which was delivered by the Rt. Revd. Richard Chartres, Anglican Bishop of London.

26. He received Petros Giorghaki and Archimandrite Anthimos Eleftheriadis together with Hieromonk Amvrossios Papafingos. In the evening, he presided at a meeting of the St. Nicholas' Trust.

27. He received Andreas & Maria Mousalimas together with their son Sotirios, Iraklis Skanadis, Michail Nasios, Dr. Andreas and Mrs. Susanna Idraeos & Fr. Demetrios Kavallas. In the evening, he held a meeting with the Chairman and the Secretary of the Community of St. Lazarus in Forest Gate.

28. He received Professor Athanasios Angelou and Guy Protheroe in the morning and Anastasios Stamos & Archimandrite Panteleimon Tsorbatzoglou in the afternoon. In the evening, he was present at the Porvoo Agreement service held in Westminster Abbey.

29. He received Yiannakis Papas, Nikolaos Georghiou, Protopresbyter Kyprianos Konstantinidis & the Committee of the Community in Margate, Christina Smaraghdou, and Parthena Moschidou. He also presided at a meeting of the Thyateira House Building Committee. In the evening, he presided at Vespers at the Cathedral of St Andrew in Kentish Town.

30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral in Kentish Town on the occasion of its patronal feast. In the evening, he was present at a celebration held at the Royal National Hotel and organised by the Rizokarpathos Association.

DECEMBER

1. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, and in continuation presided at the Memorial Service for the late Maria P. Lemos.

2. In the morning, he received Archbishop Hilarión Capucci, Apostolic Visitor for the Melkites in Western Europe.

3. He received the Hellenic Consul Andreas Psycharis, Mrs Maria Karapatea, & Antonios Leftakis.

4. He left for Athens.

5. In the morning, he visited the 'Athena' Printing Press, where he was received by Lavrentios & Evyenia Spanos and inspected the work being done there to produce the 1997 Calendar and Year Book of the Archdiocese. Later, he visited the offices of the Archdiocese of Athens, where he was received by Bishop Meliton of Marathon. He had lunch with Vassos Hadjiannou.

6. He attended the Divine Liturgy at the church of the Life-Giving Source in Akadimia Street. Afterwards, he participated in the conference held to mark the 160th anniversary of the Arsakeia-Tositseia Schools and entitled 'Orthodoxy and Education', presiding at the evening session.

7. He attended the second and final day of the conference, in the morning addressing it on the topic of 'The Church and its educational service'.

8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Demetrius in Ambelokipoi, during the course of which he ordained Ioannis Yapiogiou to the Diaconate. Afterwards he had lunch with the family of the newly-ordained deacon.

9. In the morning, he visited the Ministry of Education where he met the Minister, Gerasimos Arsenis, his deputy, Ioannis Anthopoulos, the head of the department for the Education of Greeks Abroad, Theophilos Yiakos, and Doctors Eleni Kontrarou, A. Papadopoulos & Spyridon Diamessis. Later, he met Professor Alexandros Stavropoulos, and Metropolitan Spyridon of Zichna & Nevrokopion. In the evening, he was present at the opening of the exhibition entitled 'Worldwide Hellenism: The Greeks in England' which had been organised by the City Council of Athens and which was inaugurated by the Mayor, Dimitrios Avramopoulos.

10. He returned to London.

11. In the morning, he participated in the consultation on 'The Open Book' (the Bible) that was held at Church House, Westminster, under the auspices of Churches Together in

England and the British and Foreign Bible Society. In the evening, he attended a Gala Musical Evening in the presence of HRH The Princess Margarita of Romania and HRH The Prince of Wales held in the State Apartments of St. James' Palace in aid of the Princess Margarita of Romania Trust, and the Dinner that followed it.

12. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Theologian in Hackney, being entertained to lunch by the Committee afterwards. In the afternoon, he received Archimandrite Philotheos Grigoriatis. In the evening, he was present at a cocktail party organised by the management and staff of Nicholas & Co., Solicitors. Later, he attended an open meeting organised at the London Marriott Hotel by the National Federation of Cypriots in Great Britain, at which the speaker was Alekos Michailidis, Cyprus Minister of Foreign Affairs.

13. He presided at the funeral of Efstathios Hadjiyianni, chairman of the Community of Plymouth, that was held in St. Peter's church there. Returning to London, he attended a dinner held at the House of Commons in connection with the centenary celebrations of the University of North London and hosted by the Speaker, the Rt. Hon. Betty Boothroyd.

14. He baptised Sophia Scarlet, the daughter of Mr & Mrs Nicos Peraticos, at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. Later, he attended a function organised by the Democratic Party of Cypriots in England and held at the Royal National Hotel.

15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Eleutherius in Leyton on the occasion of its patronal feast, and was afterwards entertained to lunch there. Later, he presided at the memorial service for the late Dr. Homer Habbis, held at St. Mary's Cathedral in Wood Green. In the afternoon, he blessed the marriage of Iosif Paravantsos and Konstantia Papapateras at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

16. He received Father Theophanes Kosta, the Revd. J.A.K. Millar, Yiannis Nikolaou, and the nun Kyriaki Yianguou. In the evening, he was entertained to dinner by Theodoros Anagnou.

17. He received Andreas Psycharis (the Hellenic Consul), Niki Kyriakopoulou & Andrei VANDOROS (Chairman of the Executive Board of the Hellenic Centre).

18. In the morning, he received Mrs Gargasoula. At midday, he presided at the funeral of Demetrios Stavrou at the Cathedral of St. Mary in Wood Green. In the evening, he presided at a meeting of the Secretariat of EFEPE in Wood Green.

19. In the morning, he presided at the funeral of Nikolaos Emberikos at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

20. During the afternoon, he received Miss Fotini Peristeropoulou and Raul Ionel Radescu. In the evening, he attended the Bank of Cyprus (London) Personal Banking Branch's Christmas Cocktail reception at the Hellenic Centre.

21. He travelled to Manchester, where he was the guest of Panicos Panayi.

22. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Annunciation in Salford, afterwards holding meetings with the Trustees and the Committee there.

23. In the evening, he broadcast on London Greek Radio.

24. In the evening, he presided at Vespers and the Divine Liturgy of St. Basil in the chapel of the Archdiocese.

25. In the morning, he presided at the Divine Liturgy of St. John Chrysostom at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

26. In the morning, he received John Cassano.

28. In the morning, he presided at the Divine Liturgy in the chapel of the Archdiocese, during which he ordained Andreas Michailidis to the Diaconate. Afterwards he entertained the new Deacon and his wife, together with Protopresbyter Konstantinos Plevrakis, his wife and son, to lunch.

29. In the morning, he presided at the Divine Liturgy at the church of Ss. Lazarus & Andrew in Forest Gate, during the course of which he ordained Deacon Andreas Michailidis to the Priesthood.

30. In the early afternoon, he was present at the funeral of Charles Kenneth Tavener, (the father of John Tavener, the composer) at St. Andrew's United Reformed Church, Frognal.

31. In the morning, he received Archpriest Michael Fortounatto of the Russian Orthodox Church and his wife. In the evening, he presided at Vespers and the blessing of the New Year's Cake (Vassilopitta) in the chapel of the Archdiocese. Afterwards, he attended the London Lyceum of Greek Women's New Year's Eve celebration at the Park Lane Hotel.

Η παρούσα έκδοση πραγματοποιήθηκε χάρη στην ευγενή προσφορά των οικείων της αείμνηστης Άγγελας Νομικού.